

EEN OPGERICHTE GEDENKSTEEN

3^e zevental preken

Door

Ds. Christiaan van de Woestijne
1911 - 1988

Predikant Gereformeerde Gemeenten (in Ned.)
1940 - 1988

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2003

INHOUD

1. Een opgerichte gedenksteen. Oudejaarspredikatie 1950 te Barneveld.

Zo zullen deze stenen den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid.

Jozua 4:7, laatste gedeelte

2. De overgave van de Middelaar. LIJDENSPREEK

Maar Jezus gaf hij over tot hun wil. Lucas 23:25, het laatste gedeelte.

3. De goede Herder.

Ik ben de goede Herder; en ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend. Gelijkerwijs de Vader Mij kent, also ken ik ook den Vader; en Ik stel Mijn leven voor de schapen. Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden één kudde, en één Herder. Johannes 10 : 14-16.

4. De kleingelovige.

En Petrus antwoordde Hem, en zeide : Heere! Indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op het water. En Hij zeide: Kom. En Petrus klom neder van het schip en wandelde op het water, om tot Jezus te komen. Maar ziende de sterke wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: HEERE, behoud mij! En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan en zeide tot hem: Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld? Matthéüs 14:28-31.

5. De gevangenneming van de Middelaar.

Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij? Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazaréner. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde. Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazaréner. Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan.

Johannes 18: 4 t/m 9

6. De ware gemeenschap.

En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid. En de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en één ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen. Handelingen 4:31 en 32.

7. De geestelijke levendmaking.

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft; ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden). Efeze 2 : 4 en 5

De titel van het boek is ontleent aan het thema van de eerste preek.

De preken werden niet eerder uitgegeven.

1. EEN OPGERICHTE GEDENKSTEEN

Oudejaarspredikatie 1950 te Barneveld

Psalm 90 vers 5.

Lezen: Jozua 4.

Psalm 77 vers 7 en 8.

Psalm 78 vers 3

Psalm 32 vers 3

Geliefden.

Het zijn nog maar slechts enkele uren en het jaar zal weer tot het verleden behoren. Dat jaar keert nimmer terug. Dan wordt er weer een tijdkring afgesloten, met veel zorgen, met veel moeite, maar ook met veel weldaden, die God ons schonk, ondanks de zonden die wij met gedachten, woorden en werken bedreven. Dat wil ook zeggen, dat wij weer een stapje nader gekomen zijn bij de grote eeuwigheid en wie weet hoe spoedig het ook voor ons gelden zal wat eenmaal Johannes uitgedrukt heeft: Mijn kinderkens, het is de laatste ure. Een jaar ligt thans achter ons met veel herinneringen, bijzonder ook voor die ouders, die in dit jaar hun jongens uit Indië terug mochten ontvangen. Wat onderscheidt ons en hen bij de velen, die achtergebleven zijn en die daar ver van hun ouderlijk huis begraven liggen. Hun stof rust daar tot de jongste dag. Wij gedenken ook aan diegenen, die met ons dit jaar wel begonnen zijn, maar dit niet met ons mochten ten einde brengen. Ze zijn gedagvaard geworden voor de Rechter van hemel en aarde.

En waar zouden wij beginnen en eindigen als wij een blik terug mogen slaan in het jaar dat achter ons ligt. En toch staat het er als een groot gedenkteken, dat ons steeds zal doen herinneren aan hetgeen dat ons dit jaar is wedervaren. Ook in Gods Woord lezen we dikwijls van zulke tijden, dat men gedenktekenen heeft opgericht. En bij zulk een opgericht gedenkteken wensen wij op deze oudejaarsavond uw gedachten te bepalen en wel uit Jozua 4 vers 7, het laatste gedeelte:

Zo zullen deze stenen den kinderen Israëls ter gedachtenis zijn tot in eeuwigheid.

Wij zouden u willen bepalen bij "Een opgericht gedenkteken."

En wij bezien dan:

1. Waarop dat gedenkteken wijst.
2. Waaraan dat gedenkteken herinnert.
3. Waartoe het dient.

1. *Waarop dat gedenkteken wijst.*

De kinderen Israëls waren uit Egypteland uitgegaan; en door de woestijn heen had Gods hand hen geleid. Zij hadden Sihon en Og, koningen van Basan, verslagen en hun landpalen in bezit genomen. En nu moest men doortrekken door de Jordaan om te komen in het door God beloofde land.

Toen zij voor de Jordaan stonden zal het in hun hart wel opgekomen zijn, *hoe zullen wij daar over gaan of hoe zullen wij daar doorkomen!* Dat is immers menigmaal de vraag als een mens ergens voor staat. Zo lezen we dan dat God het water van de Jordaan op een hoop deed gaan en de priesters met de ark moesten in het midden gaan

staan en zo trok Israël door de Jordaan. Wij zien hierin dat God Zijn hand heeft gehad in het grote wonder, dat daar verricht werd.

En wanneer zij nu doorgetrokken zijn mogen zij het Goddelijk wonder dat daar geschied is niet vergeten. Daarom heeft de Heere gezegd: *nu moet u twaalf stenen nemen van die plaats waar de priesters gestaan hebben en daarvan moet een gedenkteken opgericht worden. Opdat Israël, wanneer het straks in het beloofde land zal wonen gedurig er op gewezen zal worden wat God op die plaats gedaan heeft.*

Wij noemden daarom ook ons eerste punt: *waarop dat gedenkteken wijst.* Het wijst op een Goddelijk wonder, op de grote daden Gods, die aan Zijn volk geschied zijn. En wanneer wij nu aan het einde van het oudejaar staan, dan heeft een ieder zijn gedenkteken wel opgericht, hetzij van genoten weldaden, hetzij vanwege de zware slagen voor vlees en bloed, of hetzij ook om andere redenen, die vanwege de Goddelijke voorzienigheid hen zijn overkomen.

God werkt zijn Raad uit. Dat besluit dat Hij van eeuwigheid af heeft genomen Hij regeert en bestuurt de wereld. Ook daarin zijn de daden Gods op te merken. In het afgelopen jaar, hoewel zeer donker, is de oorlog daar ver in het Oosten ontbrand en ons vaderland is tot hiertoe nog gespaard gebleven, al komt de bange vraag ons op de lippen, wat zal het jaar brengen, dat voor ons ligt? Er zijn tot op heden wel bange en spannende toestanden. En in Indië is er zelfs enigermate oorlog geweest als wij het zo eens noemen mogen. In ons vaderland zijn wij er van verschoond gebleven en dat is nu niet omdat wij dat verdiend hebben, maar omdat Gods hand dat heeft tegengehouden.

Als wij dan ook een gedenkteken oprichten, dan doen wij dat niet om de mens te gedenken, maar om de grote daden Gods te gedenken. Die zegeningen en weldaden komen van God af. *Vergeet ze niet*, zegt de dichter, *het is God, Die ze u bewees.* Die gedenktekenen wijzen dus op de daden van God. God heeft meer daden verricht. Soms daden van blijdschap, gelijk ik straks reeds genoemd heb, van de vele jongens die in de ouderlijke woningen terug mochten keren. O, die jongens zowel als de ouders zullen dat jaar 1950 wel nimmer vergeten. Maar dat niet alleen. God heeft ook in sommige gezinnen daden verricht, die zij nooit zullen vergeten. Om er enkele te noemen (want een ieder heeft de zijne) van de één zijn vrouw weggenomen, van weer een ander de man ontvallen. Weer een ander moest zijn kind aan de onverbiddelijke dood afstaan. Ook daarin hebben wij op te merken de daden Gods, want God geeft niet alleen de adem, maar hij snijdt die ook af en de mens staat voor zijn rechterstoel. Het zijn daden die wij van tevoren niet bekijken kunnen.

Zo is het thans ook een jaar geleden, dat wij in onze vorige gemeente op de kansel stonden om daar oudejaar te preken. In diezelfde avond, toen wij predikten over Mattheüs 25 vers 10 deze woorden "en de deur werd gesloten"; hebben wij in het midden onzer vorige gemeente gezegd, dat het onze laatste oudejaarsavond was. Dat is nu alweer precies een jaar geleden. En zo heeft een ieder zijn eigen herinneringen. En hoewel uitwendig, het past om in ons hart een gedenkteken op te richten, dat ons wijzen mag op de grote daden Gods.

Maar, hoe groot die uitwendige weldaden ook zijn, toch klemt ons de vraag, nu wij aan het einde van dit oude jaar staan, hebben wij ook een gedenkteken mogen oprichten over die daden, welke de Heere gedaan heeft aan onze ziel. Het is groot God te erkennen voor uitwendige weldaden, maar daarmee is onze kostelijke ziel, die voor een eeuwigheid is geschapen, niet gered. En daarom de vraag: heeft God ook daden aan de ziel verricht in het jaar dat nu bijna, achter ons ligt? Kunnen wij het de dichter in oprechtheid nazeggen:

*'k Zal gedenken hoe voor dezen,
ons de Heer' heeft gunst bewezen?*

Dat is die bijzondere gunst, die bewezen is in Christus tot de zaligheid van al Zijn volk. Ziende op de genade in de geloofsoefening bewezen, zal Gods volk aan het einde van dit jaar toch moeten erkennen en zeggen: "Dat de Heere geen land van uiterste duisternis is geweest, maar dat Hij hunne zielsbehoeften nog zo rijkelijk heeft willen vervullen en dat ze door Zijn trouwe zorgen gedragen zijn tot op deze ogenblikken" . Laat de vijanden maar aanvallen; de Heere houdt Zijn kerk in stand en Hij zal ze bewaren als het zwart van Zijn oogappel. Zouden zij dan, ziende op deze geestlijke weldaden, die God in Christus heeft bewezen, niet een gedenkteken in hun hart oprichten, om met de psalmdichter te mogen instemmen:

*Vergeet nooit een van Zijn weldadigheden,
Vergeet ze niet, 't is God, Die z' u beweest.*

Op Gods bevel moesten de kinderen Israëls een gedenkteken oprichten, wijzende op de grote wonderen, Die God aan Israël ter plaatse had verricht. Gods volk mag bij tijden en ogenblikken er van getuigen, gelijk de dichter van Psalm 66: "Komt allen, gij die God vreest en ik zal vertellen, wat Hij aan mijn ziel gedaan heeft." Met al het gebrek en in groot en diep verval van Gods Kerk, heeft de Heere Zijn hand nog niet ganselijk afgetrokken, maar nog tot hiertoe willen bewaren, ondanks de vele en grote bestrijdingen, die er soms waren. Tot hiertoe heeft de waarheid nog mogen zegevieren. Zouden we dan geen gedenkteken in ons hart mogen oprichten, dat ons wijst op de wonderen Gods, Die Zijn kerk tot hiertoe Zijn gunst heeft willen bewijzen?

Wij hebben ook nog om te zien en stil te staan bij hetgeen wat God gedaan heeft. Daarom moest Israël die stenen oprichten en nemen van de plaats waarop de Levieten en Priesters gestaan hadden om de wonderen Gods gedachtig te zijn tot in eeuwigheid.

2. Waaraan dat gedenkteken herinnert.

Die stenen moesten dus in de tweede plaats Israël herinneren aan de grote trouw, die God bewezen heeft aan dat volk. Hij had immers dat volk uit Egypteland uitgeleid? Door een uitstrekke arm; en dat was niet zonder bloedstorting gegaan. De engel des verderfs ging daar voorbij waar bloed aan de bovendorpel en de zijposten gestreken was. Israël moest herinnerd worden aan de trouwe zorg van God, die Hij ten koste gelegd had in het doortrekken door de woestijn, waar zij 40 jaren, alles bij elkaar genomen, hadden gezworven. En dat God Zijn woord volbracht had aan Zijn volk, dat getuigt Zijn woord zelf wel. Want hun klederen waren niet verouderd, hun voeten niet gezwollen en hun schoenen waren niet versleten. God had brood uit de hemel gegeven en deed hun water uit de rotssteen vloeien. Hij had hun vijanden voor hun aangezicht verslagen en bij de duizenden, die in de woestijn waren omgekomen, was dit volk, waarvan hier het woord getuigt, gebracht tot over de Jordaan. Die twaalf stenen die opgericht werden en ook het gedenkteken in later tijd te Gilgal, moesten Israël herinneren, met welke trouwe zorg God Zijn volk had omringd. Het waren onverdiende weldaden wanneer Israël terug zag op de zonden, die bedreven waren tijdens die reis van Egypte door de woestijn naar het beloofde land. Niet alleen hun staat, maar ook hun levenswandel getuigde tegen hen. De diep verbeurde zegeningen hadden zij van God gekregen en zij mochten die niet vergeten maar de navolgende geslachten vertellen.

Zo geeft de Heere bevel aan Jozua, dat ze een gedenkteken oprichten, dat hen zal doen herinneren aan Gods trouw.

En als wij nu aan het einde van dit jaar gekomen zijn dan geldt het toch wel voor ons allen, dat God niet heeft gehandeld naar de grootheid onzer zonden, O, geliefden, als dat waar was dan was er niemand meer op aarde. Als wij zien op de toestand van land en volk, nu we aan het einde van het jaar 1950 staan, dan kan onze ziel niet anders dan met bange zorg vervuld zijn. En toch, God heeft nog gedragen en gespaard tot op het ogenblik in deze avonduren.

O, volk van God, waar zijn wij terecht gekomen? Donkere wolken drijven over Gods kerk heen. Is er in de wereld afval waar te nemen, in Gods kerk is groot en diep verval, hetgeen steeds groter vormen aanneemt. Niet alleen wat de vorm betreft, maar ook bijzonder wat het wezen van Gods kerk aangaat. Hoe weinig worden de weldaden, die God geeft, nog opgemerkt in deze kommervolle en steeds duister wordende dagen. Telkens worden we herinnert aan de trouwe Gods, nu de kerk geworden is als doodsbeenderen, verspreid over de aarde. Als de instandhouding van Gods kerk van mensen afhing, dan bleef er niets over op de aarde. Maar de Heere zegt en komt met nadruk te getuigen: "de poorten der hel zullen Zijn gemeente niet overweldigen" En omdat de kracht van Zijn eeuwig geldend verbond stand houdt en God niet liegen kan, maar Dezelfde blijft tot in alle eeuwigheid, daarom is aan het einde van dit jaar Gods kerk niet verdwenen. Wat de waarheid betreft, men is alti jd doende om de scherpe kanten er maar af te vijlen. De mens is altijd maar doende om zelf een weg uit te denken, die met behoud van zichzelf, hem een verlossing zou kunnen brengen. Hij hoopt dat, maar hoe die arme mens ook poogt om langs een derde weg, die niet bestaat, tot gelukzaligheid te komen, het zal hem nimmer gelukken. En als God het niet verhoedt worden duizenden meegesleept.

Want mijn geliefden, hoe vleselijker de godsdienst wordt, des te meer aanhangers ze zal gaan tellen, maar hoe geestelijker, hoe meer afkeer. Een godsdienst naar het vlees en die ons past heeft duizenden aanhangers en ook in het nu bijna achter ons liggende jaar heeft men alles geprobeerd om daarin te mogen doorbreken. Maar ondanks alle uitwassen heeft de Koning van Zijn kerk de waarheid toch nog doen zegevieren.

Hoevelen onder ons hebben mogelijk een gedenkteken, hetwelk herinnert aan soms smartelijke wegen. O, dit jaar was een jaar, dat vele van onze geliefde panden door de dood ontvallen zijn. Voor hen zal 1950 zeer zeker onvergetelijk zijn. Hoe zullen zij dat vergeten, en wijzelf behoren er ook bij, die aan het sterfbed van vader of moeder hebben gestaan in het jaar wat bijna ten einde is.

En laten zij maar eens spreken van wie in dit jaar man of vrouw of kind door de dood is weggenomen, die gestaan hebben aan het graf, dat nooit zegt *het is genoeg*; maar er duizenden verslindt. O, die dag, dat uur, behoeven ze niet op te schrijven, maar blijft immers vast in hun geheugen liggen. En mijn vrienden dat verlies kan zeer verschillend zijn, of wij verliezen zonder hoop of verliezen waar gegronde hoop mag zijn, maar nochtans wordt er smart geleden en de lidtekenen zullen blijven; een ieder heeft de zijne.

Als de mens wat wijzer en ouder mag worden, zal hij de sporen daarvan en lidtekenen in zijn lichaam krijgen om te dragen. Want al het leed, dat aan geen mens bespaard zal worden, laat sporen na. Bij de een meer dan bij de ander, maar een ieder zal er iets van leren verstaan en inzonderheid op oudejaarsavond. Dan gaan onwillekeurig onze gedachten uit, naar die betrekkingen die ons zo lief en dierbaar waren en die we aan de dood moesten afstaan. O, al is het dat de mens met Gods wil verenigd is en niet aan de rand van de wanhoop of van de moedeloosheid wordt gebracht, toch neemt dat het gemis niet weg. Ik denk hierbij aan de Heere Jezus. Die was altijd met Gods wil

verenigd en toch getuigt en openbaart Hij Zijn gemis aan het graf van Zijn vriend Inzarus. *Zie* zeiden de Joden, *hoe lief Hij hem had*. Hij weende vanwege de betrekking, Die Hij had op Lazarus, die door de dood was weggenomen. Hij heeft daarin getoond en bewezen, dat Hij waarachtig mens was. Het wenen van de Heere Jezus was geen zondig wenen, want Hij had geen zonden. O, mijn vrienden, wat is het een kostelijke genade als wij onze betrekkingen in God kwijt mogen raken en dat onvoorwaardelijk. Want dan zal zelfs temidden van veel droefheid een vreugde in het hart geboren worden, die ons in God doet verblijden. Niet in het gemis, maar in de vrucht. Heeft de Heere iets van die zwijgende genade in het hart mogen leggen, in het jaar dat nu bijna, voorbij is? Ouders, hebt u aan het graf van uw kind, en omgekeerd, kinderen hebt u aan het graf van uw ouders gestaan? En als dat ouders geweest zijn die ons lief waren, óf in wie bovendien God rijkelijk Zijn genade had verheerlijkt, dan zullen zij ons des te meer ontvallen en zal het een blijvende gedachte zijn en het groot gemis zullen we blijven omdragen. Want het verlies van datgene, wat God gaf, zal bij tijden en ogenblikken in ons hart opkomen. En ieder die door God slagen heeft gekregen en in die weg geloofsoefeningen heeft mogen ontvangen, zal het kunnen verstaan, dat bij de vereniging des harten met God, toch het gemis bij tijden en ogenblikken openbaar komt.

Een jaar behoort straks tot het verleden, waarin ook vele en ontelbare zonden zijn bedreven, met gedachten, door woord en werk. Zonden die bedreven zijn in het verborgen of meer in het openbaar. Zonden die voor ons mensen verborgen zijn en die straks terugkomen als het eeuwigheid wordt en onze consciëntie zal opengaan. O, wat kan dit jaar, dat bijna voorbij is, ons veel in herinnering brengen, ook na ontvangen genade! Want ook Gods volk zondigt. De apostel zegt er van: *Wij struikelen allen in vele*. O, volk van God, droefheid mag ons wel vervullen, als wij denken aan de zonden van nalatigheid en van toegeeflijkheid en van koudheid des harten, daar, waar de oefeningen des geloofs gemist worden. Die zonden staan voor Gods aangezicht getekend en in het gedenkboek van Zijn alwetendheid. Een jaar zal vele dingen ons in gedachten kunnen brengen als God een weinig licht in onze harten mocht geven en om zodoende een gedenkteken op te richten dat ons zal doen herinneren aan hetgeen wat tot het verleden behoort.

3. *Waartoe diende dat gedenkteken, ten derde?*

Dat diende tot een gedachtenis tot in eeuwigheid, opdat de kinderen daarop gewezen zouden worden en om de wonderen des Heeren te vertellen en opdat die verteld zouden worden van kind tot kind, van geslacht tot geslacht. Want, wat God doet zal niet vergeten mogen worden, maar opdat er een blijvende gedachtenis van zal zijn tot in eeuwigheid. Vandaar dat gedenkteken, dat Jozua op moest richten.

O, dat jaar dat bijna achter ons ligt met zijn vele noden en zorgen! Maar nochtans heeft God Zijn hand, hetzij in het algemeen of ook meer in het bijzonder, niet gans afgetrokken. Konden wij het maar wat meer geloven, wij zouden de weldaden meer zien en gedenken. Want naarmate, dat de Heere plaats in ons hart maakt voor Zijn eigen werk en als er toepassing is voor de ziel, zullen de weldaden Gods meer opgemerkt worden. En God moge geven, zo voor slagen als voor weldaden, dat er zodanige opmerkingen werden geboren, die nimmer uit onze gedachten weggingen. De Heere lere ons door Zijn Geest om met vrijmoedigheid te getuigen van die weldaden des Heeren. Niet om ze onder allerlei omstandigheden te vergeestelijken, maar om inzonderheid op te merken van Wie wij die weldaden hebben ontvangen. Want mijn vrienden, de grootste weldaad is als wij met de van God gekregen

weldaden bij de Gever van die weldaden mogen eindigen. En hoeveel zullen wij opnoemen. Teveel om alles te verhalen. Indien enig licht mocht vallen zouden wij een gedenkteken oprichten om te mogen ervaren hetgeen wat God verleende. En wij zouden, wijzende op die tekenen, ook onze kinderen er aan herinneren wat God be-
wezen heeft in het jaar dat achter ons ligt.

Eer wij nu verder gaan zingen wij uit Psalm 78 vers 3:

*Want God heeft Zijn getuigenis gegeven,
Aan Jacobs huis, een wet om naar te leven,
Die Israël zijn nageslacht moet leren,
Opdat men nooit haar kennis moog' ontberen.
God vordert dat de naneef eeuwenlang,
Van kind tot kind dit onderwijs ontvang.*

Toepassing

En wat, mijn vrienden, heeft dit woord ons nu gebracht Zijn wij in dit jaar met genade begiftigd geworden? Heeft God ook onze schuld vergeven? Of zijn we nog dezelfde zoals we begonnen zijn? Is in dit jaar de prediking van Gods woord, zoals die gesproken en gelezen is geworden, ook aan ons hart geheiligd? Hebben wij daar dadelijke winst mede gedaan? Of gaan we weer een jaar uit, zoals we dat ingegaan zijn? Die vraag leg ik een ieder voor. Hoe staat het aan het einde van het jaar met een ieder onzer? Onderzoek uzelf toch zeer nauw, want ieder ogenblik kan het zijn, dat we God zullen moeten ontmoeten. Als wij balans opmaken, mijn vrienden, of onze zonden en schuld gedekt zijn geworden, moeten we een gerechtigheid hebben, die alleen voor God is geldende. Of is ons kleed dat wij dragen nog te kort en te smal om er mee voor God te kunnen verschijnen? Hebben wij er iets van leren kennen?

Hoeveel roepstemmen zijn tot ons gekomen, als we eens terug mogen zien! De een heeft een vader verloren, een ander een kind verloren. Weer een ander man of vrouw verloren. Zijn het niet allemaal roepstemmen, die geklonken hebben aan het graf der vertering? Roepstemmen, die tot ons komen met de uitroep: *Het is den mens gezet eenmaal te sterven en daarna, het oordeel.* Wie weet hoe spoedig de dood zijn intrede kan doen. Niemand van ons weet het of hij het nieuwe jaar zal mogen aanvangen. Het zijn nog maar slechts enkele uren, maar God houdt onze adem maar in en ... de mens is in de eeuwigheid.

Wij hebben het in onze vorige gemeente wel medegemaakt. Toen wij met enkele mensen waren samengekomen en toen wij na het eten Psalm 89 zongen: *Gedenk hoe zwak ik ben, hoe kort van duur en de dood wenkt ieder uur*, ging er een man de eeuwigheid in, zonder iets te kunnen zeggen. Dat kan mij en u ook overkomen.

Jong en oud, staat je daar wel eens bij stil of neemt je niet eens de moeite om er aan te denken? Want het zal niet meevallen om met een ongeredde ziel voor Gods rechterstoel te zullen moeten verschijnen. Het zal schrikkelijk met u aflopen, dat zegt Gods getuigenis toch overduidelijk. Dat wij eens zoekende gemaakt mochten worden naar dat éne nodige, dat geldt in leven en in sterven, om het wettig eigendom van Christus te mogen worden. God moge geven, dat u geen rust meer voor uw ziel mocht hebben, tenzij ge geborgen waart in Christus.

Een jaar ligt thans bijna achter ons en alles wat we bedreven, gedacht en gesproken hebben is in Gods gedenkboek opgetekend. Want niets is verborgen voor Zijn aangezicht. Zijn ogen doorlopen de ganse aarde. En hoe hoog loopt de rekening wel op, waarop niets wordt afbetaald, maar die dagelijks groter wordt. Dan krijgt u

tenslotte een rekening; die niet meer kan betaald worden. En wanneer het eeuwigheid wordt zal die onbetaalde rekening ons eeuwig blijven veroordelen.

Hebben al de roepstemmen die in dit jaar tot ons gekomen zijn geen enkele uitwerking gehad? Wat waren die roepstemmen menigmaal groot! Want niet alleen oudere mensen werden door den dood weggenomen, maar ook jonge mensen werden in de kracht van hun leven weggerukt, hetzij hier in ons vaderland of ver in Indië. O, jonge mensen in ons midden, hebt ge uw kameraden zien vallen en is het u vergund geworden om weer terug te mogen komen? O, mocht ge het leren om op te merken, dat het de goederentierheden des Heeren zijn, die nog roemen tegen een welverdiend oordeel.

En gij, volk des Heeren, als we een weinig licht van boven mogen ontvangen om te zien op de genade die God verleende, ook in het thans heensnellend jaar, dan zoudt ge toch wel met Samuël bij het opgerichte gedenkteken moeten getuigen: *tot hiertoe heeft ons de Heere geholpen*. Dat we met al die weldaden door genade bij de Gever kregen te eindigen. Het is een groot verschil of wij weldaden van een bedelaar ontvangen of van een koning. Het verschil zit hoofdzakelijk in de gever en Hij, vergun het me zo eens uit te drukken, geeft vorstelijke gaven. De minste genade, die God gaf in het jaar dat voorbij is, is in de eeuwigheid groot genoeg en zal zeker worden erkend. De Heere verlene ons om in afhankelijkheid gedurig ons oog te mogen richten op Hem, Die tot Zijn discipelen heeft gezegd: *Zonder Mij kunt gij niets doen*.

Hebt u daarvan in dit jaar nog iets mogen ervaren? Hoe staat het met u ten opzichte van uw staat voor de eeuwigheid? Hebt u enige vordering en oefeningen mogen maken? En hoe is het in uw stadelijk leven, hebt u dan nog een weinig gemeenschap met Christus door het geloof in uw hart of moest u menigmaal klagen: *De Heere is mij verschenen van verre tijden*? En hoe staat het, volk, ten aanzien van het hemels onderwijs dat u dit jaar mocht ontvangen, niet om te roemen, want de apostel komt er van te getuigen: *ik acht alle roem uitgesloten te zijn, want: Die roemt, roeme in den Heere*.

Wat heeft de Heere ons nog meer geschonken volk? In uw staat in Adam. meer licht, ook ten aanzien van de Persoon en arbeid van Christus? Zijn we nog armer in onszelf geworden? Want, meer oefeningen des geloofs te hebben, daar gaat altijd de ontdekking van onze armoede aan vooraf. De armoede drijft de bedelaar de deur uit, zoals ook Psalm 10 getuigt: *Op U verlaat zich de arme. Gij zijt geweest een Helper van de wees*. Die in de nood en armoede gebracht worden die spreken smekingen. Wanneer we een blik terug mogen slaan op al de genadeweldaden die God nog heeft geschonken in dit bijna vervlogen levensjaar, dan is het niet om de vrucht van onze eigen akker, maar alleen uit kracht van Zijn eeuwig verbond; waaruit ook Israël bediend werd en waarvan het gedenkteken getuigde. Uit kracht van dat verbond, dat Hij heeft opgericht met Abraham, Izak en Jacob. Telkenmale kunt u in de Bijbel lezen, dat de Heere gedacht aan Zijn verbond, hetwelk Hij met de vaders had opgericht. O, volk van God, hebt u bij Geestes licht nog wel eens een blik mogen slaan op die Middelaar, dat eeuwige en enige Hoofd des verbonds, namelijk Christus? Gelijk de Hogepriester onder het Oude Testament de 12 stammen Israëls op zijn hart droeg, zo draagt die veel meerdere Hogepriester, de Heere Jezus Christus, Zijn ganse kerk op Zijn middelaarshart en getuigt: *De Wortel draagt u*. O, volk, wanneer wij verwaardigd mogen worden bij de zoete en wondervolle leiding van die Middelaar stil te mogen staan, - daar uitgeholpen, daar bewaard en daar heeft de Heere ingegrepen en ons voor zonden tegengehouden, - dan zou het een wonder voor de ziel worden.

Maar ook u, mijn jonge mensen, kinderen en ouden van dagen. De deur is nog niet op het eeuwige nachtslot gevallen. Maar als nu dit jaar het laatste eens zou zijn, hoewel het nog maar zeer kort is, hoe zult u het dan maken, wanneer u God zult ontmoeten? Dat die vraag op ons hart gelegd mocht worden en dat we er in het verborgen arbeid mee kregen aan de troon der genade. De Heere mocht u in de nood brengen, ja, heilig verlegen doen zijn door God om God. En dat u bij dagen en bij nachten uw noden en behoeften aan de troon der genade mocht kenbaar maken.

Gemeente, klein en groot, hoe menigmaal heeft het woord der prediking ook in dit jaar u in de oren geklonken en heeft het geen vrucht in uw hart gedragen. Hoeveel van dat gestrooide zaad is er gevallen in harde en steenachtige plaatsen op de weg, waar het door de vogelen is weggepikt! O, het zou mij tot zo een grote blijdschap zijn, als de Heere u eens in het verborgen mocht brengen met de verzuchting: *Heere, laat mij toch niet zó een nieuw jaar ingaan, maar wilt u mij een nieuw hart geven en mij bekeren gelijk Gij al Uw volk bekeert, opdat ik een nieuw jaar mag aanvangen met een nieuw leven uit God geboren.*

En tenslotte, volk des Heeren, als het straks nieuwjaar voor u zal mogen worden, dan wens ik u toe, dat er nieuwe levensoefeningen in uw hart mogen geboren worden om door de bearbeiding van de Heilige Geest gemeenschap met Christus te verkrijgen. Straks komt de dag, dat u het oude voor goed zult achterlaten en om dan opgenomen te mogen worden in eeuwige heerlijkheid. O, hoeveel van Gods volk zijn er ook in dit jaar weggehaald vóór de dag des kwaads! Voor hen zal het nooit geen oudejaar meer zijn, maar zij zijn verheven boven de zonden en strijd, ja boven alles verheven om tot in eeuwigheid eeuwiglijk hun God en Koning eer te geven.

Zo make dan God Zijn volk rijk en uitziende naar de volkonden verlossing en om het te mogen inleven wat Micha, de profeet, getuigt: *Maar ik zal uitzien; ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen. Amen.*

Nazang Psalm 32 vers 3.

2. DE OVERGAVE VAN DE MIDDELAAR

Zingen : Psalm 22 : 3.

Lezen : Lucas 23 : 1-25.

Zingen : Psalm 69 : 2 en 3.

Tekst : Lucas 23 : 25b.

Tussenzang . Psalm 2 . 6.

Slotzang : Psalm 1 : 1.

Geliefden.

Wat ik niet geroofd heb, moet ik alsdan wedergeven. Zo heeft de Psalmdichter profetisch van Christus gesproken. Wat was er dan geroofd? Adam als verbondshoofd, en wij in hem, heeft getracht om God van Zijn eer te beroven, want Hij had ons goed en naar Zijn evenbeeld tot Zijn eer geschapen. Het heeft de mens niet goed gedacht om God in erkenning te houden. Hij stond God naar de kroon in het paradijs. *Gij zult als God zijn, kennende het goed en het kwaad;* dat wilde hij. Met andere woorden: Van God af, eigen heer en meester. Zie, dat raakt ten nauwste de ere Gods.

God heeft de mens niet van de zaligheid beroofd die hij had in de staat der rechtvaardigheid, maar dat heeft Adam en wij in hem gedaan. God had de mens zo geschapen, dat hij zalig was in zijn staat. Hij kon er uitvallen, maar hij kon ook opklimmen tot *bevestiging* van zijn staat. Had hij dus niet naar de vorst der duisternis geluisterd, dan was Adam zalig geworden en wij in hem. Maar hij heeft getracht om God van Zijn eer te beroven, en dat kon Adam niet herstellen.

Daarom moest Christus, toen Hij met Zijn hart is Borg geworden, die twee zaken doen, namelijk: *God verheerlijken en Zijn volk zalig maken van hun zonden.* Die twee zaken zijn onlosmakelijk aan elkander verbonden, want er is geen zaligheid buiten de verheerlijking Gods.

Er is ook geen toepassing in het hart, zonder dat God erin verheerlijkt wordt. Duizenden mensen nemen een tekst en leven en sterven zorgeloos; daar wordt God niet in verheerlijkt. Zou de Heere Zijn eer aan een ander geven? Zijn lof aan de gesneden beelden? Ik denk het niet. God kan van Zijn eer, van Zijn recht, maar ook van de zaligheid van Zijn uitverkorenen geen afstand doen. Daarom staat van Christus geschreven, en Hij heeft het ook vervuld: "Wat Ik niet geroofd heb, moet Ik alsdan wedergeven." En toen het dan ook de tijd van Gods welbehagen was, is Christus geboren, maar ook, toen het Gods tijd was, werd Hij overgegeven als een slachtoffer voor al de zonden van de Zijnen.

Wij dachten u te bepalen bij *die overgave van de Middelaar*, ons beschreven in Lucas 23, daarvan het 25e vers, het laatste gedeelte. Deze woorden:

Maar Jezus gaf hij over tot hun wil.

Tot zover.

Ziedaar, de overgave van de Middelaar:

- I. Geëist door het Joodse volk
- II. Toegestaan door Pilatus.
- III. Aanvaard door de Middelaar.
- IV. Beweend door de discipelen.

I. *Geëist door het Joodse volk*

De overgave van de Middelaar werd geëist door het Joodse volk. Aan het hoofd daarvan stond de hogepriester met het Sanhedrin. Pilatus stelde voor dat het volk kon kiezen. Hij had gezegd: *Het is de gewoonte dat ik u een gevangene loslate op het Paasfeest. Welken wilt gij, dat ik u zal loslaten, Bar-abbas of Jezus, Die genaamd wordt Christus?*

En wat heeft het volk geëist? *Niet Deze, maar laat Bar-abbas los! Zie je wel dat ze Zijn overgave geëist hebben?*

En niet minder hebben de hogepriester met het Joodse Sanhedrin dat geëist, want die hadden allang het volk bewerkt dat zij zouden eisen, dat Bar-abbas losgelaten werd, en dat Christus werd overgegeven. Het schijnt wel, nu ze dat zo onschuldig voorstellen, alsof zij dan vrijuit zouden gaan, maar zo was het niet. Ze hadden allang tot Zijn dood besloten. En nu stelden ze het aan het volk voor, alsof het een zaak van het volk was, en niet hun zaak om recht te spreken.

Door het volk werd het geëist. Farizeeën en Schriftgeleerden zeiden van de Heere Jezus: "Het is niet behoorlijk dat Deze blijft leven. Weg met zulk Een, kruis Hem!" En als Pilatus vraagt: Zal ik dan uw Koning kruisigen? dan zeggen ze: "Wij hebben geen koning dan de keizer. Weg met zulk Een! " Zie je wel dat ze het geëist hebben? En Pilatus heeft toegestaan dat hun eis geschieden zou.

Wat een rechtspraak! Het lijkt wel of het volk regeerde, en dat Pilatus een knecht van het volk was. Dat is revolutie. Dat willen ze nu in onze dagen ook. Een volksregering, en de overheid heeft maar uit te voeren wat die revolutionaire machten vragen. Zo willen ze het, en daar is niets van God bij. Totaal niets, hoe mooi het ook voorgesteld wordt.

Toen een deel der engelen in de hemel niet meer onder God wilden staan, zelf baas worden, is daar de revolutie al uitgebroken. En de engelen, die hun beginsel niet bewaard hebben, zijn duivelen in de hel geworden. God wierp ze erin. Zo doet God met de revolutiegeest. En dat zit nu in elk mens. Die revolutiegeest steekt overal de kop op. En al heb je nog een zuivere belijdenis, mensen, die houdt ons niet tegen, hoor. Het zit hier vanbinnen. Geen meester, geen God boven ons, zèlf doen, zèlf uitmaken.

En ik denk, als we het nu niet anders leren, dat het voor eeuwig mis gaat. Hoe moet je dan vragen: *"Gená, o God, gená, hoor hoe een boeteling pleit."* Dát is niet revolutionair. God vernedert een mens die Hij zalig maakt. Als een mens nooit van zijn troon afgestoten wordt, gaat hij onherroepelijk naar de hel, en dan zal hij zijn lot voor eeuwig liggen beklagen.

U ziet het bij het volk der Joden, en wij zijn heus niet beter, al denken we dat. Zij hebben geëist, dat de Middelaar zou gekruisigd worden, en Bar-abbas losgelaten. Lijkt het in onze dagen er ook niet veel op? De grootste misdadigers lopen rond, zodat we niet veilig zijn op de straten. Weet u hoe dat komt? Omdat de overheid voor God niet bukt, en wij ook niet, iemand. Hoe meer de indrukken weggaan in het hart, des te meer zullen we ons openbaren als revolutionairen. Dat zijn de machten uit de hel die zich openbaren. Dat is niet van boven.

En Pilatus staat daar als rechter om de Heere Jezus te vonnissen, want ze hebben Hem aangeklaagd, en hij durft het niet aan om Hem vrij te spreken. Wat een rechtspraak!

Ja maar, dat *moest* toch gebeuren? God had dat toch besloten? Zou dat aan Pilatus bekend zijn geweest? Ik denk wel van niet. Als zijn vrouw tot hem zegt: "Heb toch

niet te doen met deze Rechtvaardige, ik heb heden veel geleden in mijn droom om Zijntwil", dan laat hij Hem nog niet los, want hij durfde het niet.

Kijk, om des keizers vriend te blijven, daar was het om begonnen. *Wie een vriend der wereld wil zijn, is een vijand van God*, zegt de waarheid. Ik denk dat er niet veel vrienden van God zijn op de wereld.

Zie, die overgave van de Middelaar werd geëist; woedend waren de Joden. En door al die zondige handelingen van de mensen heen voert God Zijn raad uit. Dat kan een mens nooit begrijpen, en toch is het zo, het staat in de Bijbel. "Dezen, namelijk Christus, door de bepaalde raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood."

Ze hadden geen rust, en toen ze erop gewezen werden, riepen de Joden: *"Zijn bloed kome over ons en onze kinderen."* 't Was alsof ze zeiden: Dat durven wij wel aan.

Duizenden mensen durven, onder het praten over verantwoordelijkheid, alles aan Hem te doen. Maar niet de belijdenis van de verantwoordelijkheid, maar het gevoel daarvan in je *hart* doet je terug blijven. Dan blijf je staan, maar met je schone belijdenis ga je rustig door. Een mens heeft vaak een prachtige belijdenis, de een weet het nog beter te zeggen dan de ander, maar om het te doen is heel anders; daar heb je God voor nodig.

En wat is nu de beste verantwoordelijkheid? Dat je niet buiten Christus kunt leven en niet buiten Hem kunt sterven. Waar staat dat? In Psalm 2: "Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden." Dat is: Buiten de geloofsgemeenschap aan Christus zijn we nooit veilig. Hadden we daar nu eens erg in, dan zouden we een volk worden, dat niet zoveel te eisen had, denk ik. Dan werden we als dat volk, waarvan er staat in de Psalmen: *U smeekten zij, van mensenhulp ontbloot*. Dat zijn ontblote bidders, dat zijn geen eisers.

Hier lees ik, dat zij eisten *dat de Heere Jezus overgeleverd werd*. Lees het maar in de tekstwoorden: "En hij liet hun los dengene, die om oproer en doodslag in de gevangenis geworpen was, welken zij geëist hadden; maar Jezus gaf hij over tot hun wil." Daar hebt ge het. De moordenaar loslaten, en de Heere Jezus overgeven. Zo ging het dus naar de zin van het volk en de oversten en leidslieden Israëls. *Weg met zulk Een!*

En zijn wij nu ook zo? Ik durf niet te zeggen dat wij beter zijn. Als we schrijven of lezen over de Heere Jezus, dan gaat dat nog wel, maar als er voorgesteld wordt, dat de mens enkel vijandschap is, en dat hij zo nooit zalig wordt, dat de Heere Jezus eens de hoogste plaats innemen moet bij ons, en dat we er anders nooit komen, dan luistert men niet lang meer, hoor. Dan zegt men: Als het dan *zó* moet, dan zullen er toch wel weinig zijn.

Ik denk, als God ons niet zalig maakt, dat er niet één komt; *want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden*. Als Hij dat niet deed, kwam ik er niet en u niet, en geen mens. Niet een. Want er is er niet één, die God zoekt met waarheid in zijn binnenste; *allen zijn ze afgeweken, tezamen zijn ze onnut geworden*.

Dat is nu een leer waarvan de meeste mensen zeggen: *Nu, als het zó moet, dan is er toch niet veel aan*. En dat is toch de leer van Gods getuigenis. Wij hopen ons leven lang geen andere leer te brengen, al zouden wij niets overhouden, want het is niet anders. *Die rede is hard*, zeiden ze tegen de Heere Jezus. Maar dat is niet waar, hoor! Waar zit de hardheid? In de leer? Nee. Die zit in het hart van de mens, want die vecht tegen God, al wil men het niet weten. Daarom eisten ze een moordenaar los, en de Heere Jezus dood aan het kruis. En niet door het zwaard of door een kogel, maar door de ergste, de pijnlijkste dood die Hij sterven kon, de kruisdood. *Laat Hem gekruisigd*

worden! Zo eisten ze Zijn overgave. En Pilatus staat het hun toe. Onze tweede hoofdgedachte:

II. Toegestaan door Pilatus.

De overgave van de Middelaar werd door Pilatus toegestaan. Dan vragen wij ons af hoe dat kan. De Romeinen gingen toch nogal prat op hun recht. Dat Romeinse recht - zoals je in oude boeken leest - was recht door zee. Ik kan er hier niet veel van zien. Pilatus, landvoogd bij de gratie van de Romeinse keizer, spreekt geen recht. Hij zegt wel tot vijfmaal toe: Ik vind in deze Mens geen schuld. Maar hij laat Hem niet los, dus dat is geen recht. Maar, Pilatus *kon* Hem toch niet loslaten, want God had in Zijn raad besloten dat Hij sterven moest. Daar heeft Pilatus niets mee te maken wat God besloten heeft. Wat God gebiedt in Zijn Woord, wat ons geopenbaard wordt in de Schrift en in de wet, is de regel om naar te leven. Niet wat God besloten heeft; daar weten we niets van! De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God, de geopenbaarde voor ons en onze kinderen. Dus aan het geopenbaarde hebben we ons te houden. Dat had Pilatus ook te doen, en dus had hij Hem los moeten laten.

God zou er best voor gezorgd hebben dat de Borgbetaling gekomen was. Waar moest een mens nu de meeste zorg over hebben? Dat God verheerlijkt wordt, en dat onze ziel gezaligd wordt. Wie heeft daar nu zorg over? Vraag het u maar eens af. De Joden hadden er geen zorg over dat de Heere Jezus bleef leven; Die moest weg. Dat was de grootste kommer die ze hadden. Ze hadden geen rust, zolang Hij op de wereld was. *Weg met zulk Een, en Bar-abbas los!*

Het waren revolutiegeesten, en Pilatus geeft aan die revolutionaire oproep gehoor. Zij konden de Heere Jezus zelfs niet van één zonde betichten, want Hij had er niet één. Hij heeft hen zelf wel eens uitgedaagd: "Wie overtuigt Mij van zonden?" En daar stonden ze. Het ging niet. Dan zien we des te duidelijker, dat de Jezus niet overgegeven werd voor Zijn eigen zonden. Al staat er in Jesaja 53: *Hij is met de misdadigers gerekend*, dan wil dat nog niet zeggen dat Hij een misdadiger is. Waarom zeg ik dat nu zo scherp? Als de Heere Jezus maar één zondige gedachte had gehad, dan valt het hele Middelaarswerk weg, dan is de gehele Kerk verloren. Daar komt het heel scherp op aan. God kan van Zijn recht niet afstaan, dan houdt Hij op te bestaan, want Gods rechtvaardigheid, dat is God Zelf. In elke eigenschap openbaart God Zijn hele wezen, dus Hij kan Zijn rechtvaardigheid niet verloochenen, Hij kan Zijn wet niet prijsgeven, Hij kan Zijn heiligheid niet opzij zetten, dat gaat niet. Daarom moet er betaald worden. En een mens, zelf een zondaar zijnde, kan niet betalen. Daaruit vloeit de eis voort, dat de Borg betalen moet.

Zolang een mens in staat is om te betalen, ziet hij niet om naar een Borg. Ik denk dat daar wel de oorzaak ligt, dat we de Heere Jezus niet nodig hebben. We horen wel dat er betaald moet worden, maar we menen dat we het zelf wel kunnen. Of met de belijdenis dat we het niet kunnen, geloven we dat het wel terecht komt, maar dat is niet waar.

Als God dat een mens eens op zijn ziel bindt, dan komt hij om met zo'n geloof, dan kan hij het daar niet bij houden. Al heb je genade, als God ons onderwijs geeft, dan wordt alles tekort voor de eeuwigheid. Ik verzeker je, mensen, als je sterven moet, en de Heere Jezus verbergt Zich, dat het niet gaan zal, wie we ook zijn.

En levende mensen dan? Als de Heere Jezus Zich verbergt, dan kan het ook niet, want de apostel zegt: *Door Dewelken wij vrijmoedigheid hebben om in te gaan in dat huis, niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.* Zie je wel, waar zijn

vrijmoedigheid op steunt? Die steunt niet op zijn genade, maar die steunt door genade op de offerande van de Middelaar. Het is omdat er bij ons geen kennis van God is, daarom zijn we zo gerust, of we zijn aan het werk om het zelf te doen.

Pilatus heeft de overgave van de Middelaar, onder Gods toelating, onder Gods besturing, toegestaan. Hij was een willoos werktuig in de handen van het volk. En toch gaat over dat alles het Godsbestuur. We lezen dan ook van de nóódzaak van Christus overgave, waarvan de Middelaar Zelf getuigt in Lucas 24 tot de Emmaüsgangers. Wat hebben zij geklaagd over die overgave van de Middelaar. Zij begrepen er niets van. Zij zeiden op de weg naar Emmaüs: "En wij hoopten dat Hij was Degene, Die Israël verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn" Met andere woorden zeiden die Emmaüsgangers: Nu is, het helemaal hopeloos, nu is Hij dood, en begraven. Weg is de verlossing die we gedacht hadden. Weg met het Koningschap dat ze zich voorgesteld hadden. Wat moest er nu van komen? Ze begrepen er niets meer van.

En ik denk als een mens zalig moet worden, en God bindt Zijn eis op hun hart, en men kan niet betalen, dat men het ook niet meer weet. Dan kan al de genade in het hart ons ook niet redden, hoor. Echt niet waar! Dan schieten al de vorige openbaringen van de Middelaar tekort en zegt hij: "O God, hoe zal dat toch moeten? Nu, heb ik wel genade gekregen om te leven, maar hoe moet dat nu als de dood eens komt? Hoe moet het dan, want dan zal het toch opgelost moeten zijn tussen God en mijn arme ziel." Zie, Gods volk komt er zelf voor te staan, en dan weet dat volk het ook niet, tenzij dat God het Zelf oplost.

Die overgave werd door Pilatus toegestaan, door de volkswil bewogen; en achter dat alles voert God Zijn raad uit. Ondoorgrondelijk voor een mensenverstand! Er zijn zoveel zaken in de Bijbel, waar we niets van begrijpen, maar dan zul je er achter komen dat er wel meer zal zijn, dat je niet kunt aanvaarden. En dan bedoel ik niet consciëntieovertuiging, hoor, maar aanvaarding in je ziel. Dan moet je een verloren, een helwaardig en doemwaardig mens worden, en dan zeg je: *Moet dat zo?*

Ach, God heeft een volk dat gedurig zegt: "Heere, ik begrijp er niets meer van hoe dat met Uw weg moet, ik weet het niet meer. Zeg U het nu maar." Zolang een volk niet verslagen is, kan het zich onmogelijk overgeven, hoor. Een verslagen mens kan zich overgeven, en zo niet, dan gaat hij werken of vechten. Ik kom er straks nog wel op terug.

Pilatus gaf de Heere Jezus over, maar hij deed het niet met de gedachte: *dan zal God verheerlijkt worden, en dat volk zalig worden. Zo deed hij het niet. Hij deed het met de gedachte: dan ben ik van het gezeur van dat volk af, en dan blijf ik des keizers vriend.*

Maar ... die overgave is door de Middelaar aanvaard geworden. Hiermee kom ik tot mijn derde hoofdgedachte:

III. *Aanvaard door de Middelaar.*

Dat kan ik nog veel minder begrijpen. Dat is een wonder. De Middelaar kan ook Zijn rechten niet prijs geven. Het is dus niet zo dat de Vader alleen eist, en dat de Middelaar dat maar door de vingers kan zien. Dan zou Hij God moeten verloochenen, en dat doet Hij nooit.

Er staat van de Middelaar in Johannes 17: "Vader, Ik heb U verheerlijkt op de aarde." Dus Hij verloochent God nooit. "Mijn spijze is", in Johannes 4 kun je het lezen, "dat Ik doe de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbrengende." En wat

was dan Zijn werk? God verheerlijken en Zijn volk zaligen. En dat kost Zijn leven. Je moet toch wel grote liefde hebben, om je leven voor je vriend op te offeren. Maar van de Heere Jezus staat, *dat Hij vijanden met God verzoent*. Dat is nog wel een veel grotere liefde.

En laten we nu eens nagaan: "*Maar Jezus gaf hij over tot hun wil.*" Dat was ook het welbehagen des Heeren, want dat moest door de hand van Christus gelukkig voortgaan. En dat heeft de Middelaar aanvaard, lees het maar in Psalm 40. Als er sprake is van Zijn komst op de wereld, dan zegt Hij: "Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands." Hij had lust om Gods welbehagen te doen; dat was Zijn spijs en Zijn drank.

Er was niemand, noch in de hemel, noch op de aarde, die Gods welbehagen ter zaligheid uitvoeren kon. Niet een. Alleen de Middelaar. Een middelaar is een persoon die tussen twee partijen staat, en die Middelaar moest zijn waarachtig God en waarachtig rechtvaardig mens in één Persoon. Daarom heeft de Middelaar onze menselijke natuur aangenomen, omdat Gods rechtvaardigheid eist, dat de zonde gestraft wordt in dezelfde natuur, als die, waarin ze bedreven wordt.

Toen de engelen zondigden, werden ze gestraft; ze werden duivelen in de hel. Als de mens zondigt, dan wordt de mens gestraft. God eist ook voor Zijn uitverkorenen, dat de zonde gestraft zal worden, en dat is niet alleen een tijdelijke en geestelijke straf, maar ook een eeuwige straf. Dan kom je er nooit meer af. Nee, die buiten Christus sterven komen nooit van de straf af, want die is eeuwig. Daarom moest de Heere Jezus onze menselijke natuur aannemen uit de mensen. "Overmits dan de kinderen des vleses en des bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden." Dat kun je lezen in Hebrëeën 2. En waarom toch? Omdat God de zonden van Zijn uitverkorenen niet door de vingers ziet, en opdat Christus die dragen zou in dezelfde natuur, waarin een mens gezondigd heeft.

En die straf droeg Hij niet voor alle mensen, - algemene verzoening lees ik nergens in de Bijbel, hoor - maar Hij droeg ze voor alle uitverkorenen. Die zijn Hem gegeven in het Verbond der genade, en Hij moest daarvoor dragen, alles wat zij in eeuwigheid hadden moeten dragen.

En de Middelaar heeft het niet gedwongen gedaan. Simon van Syrene moest gedwongen Zijn kruis dragen. Ze dwongen Simon, opdat hij het kruis achter Jezus droeg. Maar de Heere Jezus deed het niet gedwongen. Hij was bereidwillig om het te doen. Ik heb reeds uit Psalm 40 Zijn gewilligheid aangetoond, om in onze menselijke natuur te komen, om Gods welbehagen te doen.

Maar ... we lezen er ook van, als Hij in Gethsémané Judas met de bende tegemoet treedt, dat er staat: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dan dezen henengaan." Wie kan dat nu begrijpen? Hij had Zijn mond moeten houden, en proberen weg te komen; *al was het maar door een achterdeurtje*, zouden de mensen zeggen. Ja, zo zou een mens het doen. Die denkt: Dan moet je maar zien, wie de klappen krijgt, als ik er maar onderuit kom. Dat is precies wat er in de menselijke natuur zit.

Maar de Heere Jezus zegt: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen henengaan." Hij presenteert Zichzelf, om Zijn volk vrij te kopen. Onbegrijpelijk! En zelfs aan het kruis bidt Hij nog: "Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen."

Zie je nu, dat Christus die overgave vrijwillig aanvaardt? Ik denk, als daar nu eens door het geloof op gezien mag worden, dat Gods volk zo diep voor God vernederd wordt, dat ze geen woord meer zullen hebben om in te brengen. Ze zullen wel uitroepen: "O God, wat heeft U bewogen, om Uzelf in de plaats van al Uw volk, maar

ook voor mij, over te geven!" Hoe meer zekerheid ze daarvan in hun ziel hebben, dat ze door het bloed van de Middelaar gekocht zijn, hoe dieper ze voor God vernederd worden. *"Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, zei Job; toen bleef hij nog overeind - maar nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij in stof en as."*

Wat vernedert de ziel van Gods volk het meest? Als God ze ontdekt aan hun vijandschap tegen God aan de ene kant, en de gewilligheid van de Middelaar, om Zich voor zulke vijanden op te offeren, aan de andere kant. Er is geen zaak, die een mens dieper voor God vernedert, dan de eeuwige liefde van de Middelaar. "Zie, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom trok Ik u met koorden van goedertierenheid." En daar tegenover de vijandschap van Zijn volk.

Vijandschap van Zijn volk? Ja, die zouden de Heere Jezus niet gekruisigd hebben, hoor, daar hadden zij Hem niet voor over. Ik geloof, dat de apostelen alles zouden gedaan hebben om Hem in leven te houden. Dat was toch zo aangenaam, met de Heere Jezus wandelen. "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens!" Geloof maar, om die iedere dag te kunnen horen, dat dát een aangenaam leven is. En als het zo eens gebleven was, hadden ze de Heere Jezus nooit nodig gehad. Dan was er alleen maar plaats geweest voor de zoete omgang, voor de kostelijke weldaden, maar plaats voor Zijn gerechtigheid, voor de betaling die Hij moest brengen, was er nooit gekomen.

Daarom sprak de Heere Jezus tot de Emmaüsgangers: "O, onverstandigen en tragen van hart om te geloven. Moest de Christus niet al deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" Kun je in zien, hoe blind een mens is. Daarom, je kunt het van Petrus geloven, dat hij het eerlijk bedoelde, als hij zegt: Ik zal mijn leven voor u zetten! Voor de Heere Jezus vechten willen wij nog wel, en voor Hem werken, dat zal ook nog wel gaan. Maar in Hem geloven, Hem aanvaarden als de gegevene des Vaders voor een betalend rantsoen, daar moet de mens niets van hebben.

Maar Gods volk dan? Zijn volgelingen dan? Er moet bij hen ook plaats voor gemaakt worden. Ziet maar bij de discipelen. Die volgelingen van Christus hebben het eigenlijk beweend, dat de Heere Jezus Zich overgaf. Ze konden niet bekijken dat dit nuttig was. Wat hebben ze getreurd! Toen Hij Zich overgegeven had, en ze Hem gekruisigd en begraven hadden, dan staat er: "Welke ook treurden en weenden." Zie je wel, dat ze er om treurden dat de Heere Jezus Zich overgaf? Toen was dat aangename leven over, toen konden ze niet meer met Hem wandelen. En daarom, als het aan de apostelen gelegen had en aan de vrouwen, dan was de Heere Jezus nooit overgegeven en gekruisigd.

Daarom zeiden we als onze vierde hoofdgedachte:

IV. Beweend door de discipelen.

Die discipelen zullen wel eens gedacht hebben: Dat valt ons nu toch tegen. Nu hadden we van de Heere Jezus, met Wie wij drie jaar gewandeld hebben, gedacht: "God zal Hem de troon van Zijn Vader David geven." Nu komt Hij op de troon van David in Jeruzalem, en natuurlijk zullen wij als apostelen het ministerie vormen. Zo hadden ze het zich voorgesteld. En ik denk dat het geen zaak is, die voor Gods volk vreemd is. Die hebben ook wel eens gezongen in hun jeugd:

Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort;

Elk hunner zal, in 't zalig oord

Van Sion, haast voor God verschijnen.

Ja ja, bergopwaarts, almaar voortgaan! Maar wat ging het bij de apostelen anders! Wat hebben ze met raadsels in hun ziel gestaan, toen de Heere Jezus Zich overgaf opdat

Hij gekruisigd werd. Daar konden ze niets van begrijpen. Waar was dat nu voor nodig? Hij had met één woord al die mensen, die belagers van de Heere Jezus, dood moeten laten vallen. En dan? Ja, dan was God niet verheerlijkt geworden, en de Kerk niet bevrijd van de verdoemenis. Maar daar hadden ze heel geen erg in.

Van de discipelen lees ik, toen de Middelaar gevangen genomen werd, dat zij Hem allemaal verlaten hebben. Toen Hij zich overgaf om gekruisigd te worden, vluchtten al de discipelen, Hem verlatende. Niemand was er meer bij. En daar ging de profetie van Jesaja in vervulling: "Ik heb de pers alleen getreden, en niemand van de volkeren was met Mij."

Zie je wel, dat Gods volk er niet een handje aan mee kan helpen om de schuld bij God te betalen? Dat krijg je nooit voor elkaar. En met genade kun je de schuld niet betalen. En waarom zeg ik dat nu? Opdat we er eens aan ontdekt mochten worden, anders hebben we nooit de Heere Jezus nodig, tenminste niet als een Borg om te betalen. Dan kunnen we Hem soms nodig hebben om uit Hem te leven. Als we genade hebben, dan krijgen we Hem wel eens nodig om uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade, en nog eens een vernieuwde openbaring te krijgen, om wat sterkte en wat leeftocht te krijgen, en een beetje bemoediging. Maar... dan hebben we Hem nog niet nodig om met God verzoend te worden. Dan moeten we er eerst aan ontdekt worden, dat het eeuwig onmogelijk is vanwege Gods recht, en vanwege onze zondige staat. Zolang God ons daar niet brengt, hebben we de Heere Jezus tot verzoening nog niet nodig, hoor.

De apostelen hadden daar niets mee op dat de Heere Jezus Zich overgaf. Zij hebben getreurd en geweend, ze hebben getracht om het tegen te houden. En toch gaf de Middelaar Zich over in de dood des kruises, om God in Zijn deugden te verheerlijken en Zijn volk te zaligen. Het recht van God eiste, en de wet moest vervuld worden. Daarom lees ik in Psalm 40:

*Ik draag Uw heil'ge wet,
Die Gij den sterv'ling zet,
In 't binnenst' ingewand.*

God kan van Zijn recht niet afstaan en Zijn wet niet prijs geven. Daarom moest de Middelaar de dood in.

En zal nu Gods volk ontkoming zoeken ter zaligheid, dan kunnen ze dat alleen maar vinden in de Middelaar, en buiten Hem nooit. En ach, Die is toch zo verborgen voor de ziel. Zó verborgen, dat er staat: "Het is de wijzen en verstandigen verborgen." Hoeveel verstand we ook hebben, al zijn we doktor in de Godgeleerdheid, dan kennen we nog niets van de Heere Jezus.

Als God de Heilige Geest de Middelaar in de ziel niet verheerlijkt, kennen we hem nooit. En hoe moet je dan zalig worden? Dat kan alleen met de kennis van de Middelaar. "Dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen." Er komt niemand zonder de Middelaar in het eeuwige leven. Dat kan nu net de grootste kommer uitmaken van Gods arme volk.

Daarom, de discipelen wisten het niet meer; die vrouwen die zoveel liefde voor de Heere Jezus betoond hadden, wisten er niets meer van, hoe het nu toch moest, want nu waren ze Hem kwijt. Je moet maar eens een geliefde vriend of vriendin, of kind, of vader of moeder kwijt raken waar je veel van houdt, dat doet het meeste pijn, hoor. Dat snijdt dwars door je ziel heen.

Dat is precies naar de Schrift. Maria kreeg te horen: "Ook een zwaard zal door uws zelfs ziel gaan." Weet ge waarom? Omdat ze zo nauw aan de Middelaar verbonden

was. In natuurlijk opzicht was ze Zijn moeder, en in geestelijk opzicht had ze ook kennis van Hem gekregen. Dus het is geen wonder dat ze zo'n grote smart gehad heeft. Het zwaard ging erdoor.

En ik denk, als dat aangename leven voor Gods volk ook eens weggenomen wordt, die zoete gestalten en de weldaden als grondslag voor de eeuwigheid eruit vallen, dat ze ook pijn zullen lijden. Dan zeggen ze: "O God, hoe moet het nu? Nu weet ik er niets meer van. Nu kan ik niet meer zalig worden buiten de Middelaar, en ach, hoe moet ik Die nu leren kennen? Hoe moet Hij aan mij geopenbaard worden?" Geloven voor Gods volk kunnen ze altijd, maar geloven voor zichzelf niet. Dan zeggen ze: "Ach Heere, zou U dat eens willen doen, want daar kan ik nu nooit achter komen, als U het Zelf niet openbaart." En als Hij dan eens geopenbaard wordt in hun hart, dan zijn ze zo ruim gesteld in hun ziel, dat ze zeggen: "Al had ik nu al de zonden van alle mensen op de wereld, dan kon ik nog zalig worden met behoud van Gods deugden. Dan kan mijn schuld nog verzoend worden." En dan ligt dat zo ruim, dat ze er heel geen erg in hebben, dat de schuld nog open staat, maar dat de Middelaar Zich slechts geopenbaard heeft tot bedekking van de schuld. Die ligt dan bedekt door de liefde.

En later, als God ze er aan ontdekt, dan komt die schuld weer i openbaar. Dan zeggen ze: "Nu sta ik nog weer aan mijn eigen kant, met alle weldaden en de kostelijkste openbaringen van de Middelaar." Weet je wanneer het grootste gemis komt in ons hart? Als Christus Zich openbaart in de staat Zijner verhoging, zittende aan de rechterhand Zijns Vaders in de hemelen, want dan zijn we Hem kwijt op de wereld.

Toen Hij Zich in de dood gaf, waren ze. Hem enkele dagen kwijt, want na drie dagen hadden ze Hem weer. Maar toen Christus naar de hemel voer, waren ze voorgoed Zijn menselijke natuur kwijt, en dat gaf het grootste gemis.

Waarom kun je dat dan zien? Dat lees ik in Handelingen 1: "Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen." Ze zaten in het grote gemis.

Dat hoor je niet veel meer in onze dagen. Een volk van God, dat gemis, statelijk gemis in hun ziel heeft. Dat kom ik toch zo weinig tegen; de meesten zijn bezitters. En vandaar dat het niet verstaan wordt, als men eens een mens ontmoet, die zegt: "O God, dat mis ik nu allemaal. U hebt Uzelf kostelijk aan mijn ziel geopenbaard, en toch mis ik U." Dat is zeldzaam als je zo iemand ontmoet. De meesten vloeien door, ook al zijn ze begenadigd, dan zijn het bezittende mensen geworden, en je kunt er niet meer mee praten. De mens is niet aangenaam in hetgeen wat hij hebben moet, maar in hetgeen wat God hem geleerd heeft. En als je nu zo'n mens ontmoet, die geen bezitter is, maar die geestelijk straatarm is geworden, daar kun je toch zo gemakkelijk je ziel aan kwijt, die staat er niet boven.

Weet je wat die leren moet tot de laatste ademsnik toe? "Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, maar dat is Gods gave." Die kunnen met al hun ontvangen genade hun ziel niet in de hemel krijgen. Ze ontkennen niet wat God gedaan heeft. Welnee, dat weten ze wel, maar wat kunnen we daar nu mee doen als de dood komt? Niets.

Wat moet er dan gebeuren? De meeste mensen zetten je aan het werk. En weet je wat God doet? Die zet je uit je werk. Als Hij het geloof in de oefening brengt, zet Hij je altijd uit je werken. Zalig worden, zeiden die oudjes vroeger, als je dat niet met je handen op je rug kunt, dan kom je er nooit.

Ik moet er toch meer en meer achter komen, dat ze de waarheid gesproken hebben. Ze bedoelden dat niet om zorgeloos te zijn, maar ze bedoelden ermee, dat God je uit je werk zet, en dat je nog geen zucht tot je zaligheid toedoet. Daar heb je maar geen erg

in. Zolang God je geen licht geeft in het hart, denkt de mens, dat hij ook nog iets in het zakje moet doen om zijn schuld te betalen. En dat komt omdat hij geen licht heeft over de betalende offerande van de Middelaar. Had hij daar licht over, dan zou hij zeggen: *Al mijn betalingen schieten tekort*. Daar heeft hij geen licht over. Hij leeft bij zijn weldaden, en niet bij zijn schuld, want daar kun je niet bij leven, als je die recht ziet. Toen Hiskia aan zijn statelijke schuld door God ontdekt werd, riep hij uit: "O God, wees Gij mijn Borg, want ik word onderdrukt." Toen kon hij het niet uithouden. Maar toen God met hem doortrok, zei hij: "Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen."

En laten we maar eerlijk zijn, de apostelen moesten niets van dat onhoudbare hebben. Toen de Heere Jezus gekruisigd werd, konden ze Hem niet meer volgen, en ze hadden Hem toch gezegd: "Wij zullen U volgen, waar Gij ook henegaat." "U kunt op mij rekenen", zei Petrus. "Als ze U allen verloochenen, doe ik het toch niet." Nu, dat is toch wel een kostelijke belijdenis.

Maar hij kende zichzelf niet, want de Heere Jezus zeide: "Gij kunt Mij nu niet volgen." Hij bedoelde: *als Ik ga betalen als Borg, kunt ge Mij niet volgen; gij zult Mij namaals volgen*. Petrus was toch een echte volgeling. Hij kon Hem wel volgen door genade, maar niet om te betalen. O, die overgave van de Middelaar heeft hij net zo beweend als de rest. Daar had hij geen licht over, dat God verheerlijkt moest worden, en dat dan op grond van het verheerlijkte recht Gods Kerk alleen maar verlost kan worden. Want Sion moet door recht verlost worden, en dat krijgt nooit verlossing dan door de Middelaar, want Die heeft het recht van God gehandhaafd en verheerlijkt. Daarom is de verlossing buiten de Middelaar niet te bekomen.

En ach, wat is Gods volk dikwijls bezig om een beetje beweging in hun hart te krijgen! Dan zeggen ze: "Heere, ik zal er toch nog eens om bidden." En als ze dan goed gesteld zijn onder het gebed, dan zijn ze er weer uit. Of ze gaan een beetje lezen, een goede oude schrijver, en dat raakt hen een beetje ..., en dan zijn ze er al weer uit.

Och, wat is een mens toch bezig om het zelf te doen! Dat zit er zo in, daar zit hij stampvol van; dat moet God iedere keer weer afbreken. En een mens wil geen verlóren mens zijn, die wil een bekéérd mens zijn, en zo naar de hemel gaan. Die wil als een gerechtvárdigd mens, ook al is het waar, naar de hemel, maar als een verlórene wil hij niet. En toch zegt de Heere Jezus: "Ik ben gekomen om te zoeken en zalig te maken, wat verloren is."

Wij zijn toch allemaal verloren mensen? Ja, dat is waar, maar dat geloven wij niet, want als we dat geloven, hebben we de Heere Jezus nodig. Wij geloven niet wat wij zo eerlijk belijden, dat we verloren liggen, want daar geloof je niets van. Dat moet Gods volk levenslang leren, dat ze verloren liggen, iedere keer in de waarneming van hun ziel. Dan zullen ze de Heere Jezus wel benodigen. Dan gaat alleen maar de poort open, als de Deurwachter de poort opent, en anders gaat hij niet open.

Die volgelingen hebben het toch zo betreurd. Dat Christus sprák dat Hij de Deur was, wilden ze wel horen, maar dat Hij het betoonde dat Hij de Deur was om tot God te kunnen gaan, in Zich over te geven tot de dood des kruises, dat was heel anders. Toen zagen ze de Deur niet meer.

Als de Middelaar in de dood gaat, ziet dat volk van God geen weg meer. Toen zaten ze met de deur op slot. Welke ook treurden en weenden en Hem beklaagden. Wat hadden ze een medelijden met de Heere Jezus!

En wat zegt de Middelaar tegen de vrouwen? *Weent niet over Mij, maar over u zelf en over uw kinderen.*

Maar als je er eens licht over krijgt, dan wordt het anders. Dan zeg je: "O God, nu heb ik meegeholpen door mijn zonden om Christus aan het kruis te nagelen." Dan krijg je schuld, en anders heb je de Middelaar nooit nodig, mensen.

Daarom sprak Hij tot de Emmaüsgangers: *moest de Christus dat niet lijden?* Moest dat niet? Want Gods volk kan met al de genade nog geen kwadrantpenning betalen, en God eist betaling van de zonden. Hij bindt die eis op het hart van Zijn volk, opdat ze een verloren mens voor God zouden worden, en de betaling niet zouden trachten te omzeilen, niet zouden trachten zèlf te voldoen, maar dat ze zouden zien dat die betaling alleen in de Middelaar is.

Daar heeft men geen erg in. Die overgave, daar moet een mens niets van hebben. Als een verloren zondaar aan de voeten van Christus terechtkomen, daar willen we niet aan.

Bekeerde mensen heb je nog legio in onze dagen, maar mensen die God leeg gemaakt heeft in hun hart, en waar plaats gemaakt is, opdat Christus daarin verheerlijkt zou worden, die heb je niet veel meer. Die moeten sterven vanbinnen, want de waarachtige bekering in zijn eerste beginsel is het sterven van de oude mens, en de opstanding van de nieuwe mens. En ook in zijn voortgaande oefening is het sterven van de oude mens, en de opstanding van de nieuwe mens.

Dus aan geestelijke wasdom gaat altijd sterven van de natuur vooraf. Er is niet één kind van God, dat dit graag heeft. Hij zegt wel: "Heere, laat mij maar sterven, opdat ik het leven mag vinden in een Ander." Dat zegt hij met zijn mond, maar hij meent er niets van. Hij is een berekenaar. Een mens zit altijd te rekenen, en zegt: Als ik nu eens een kwartje uitgeef, en ik kan er een rijksdaalder mee winnen, dan heb ik zoveel winst. Kijk, zo wil hij het.

Maar de Heere maakt zijn volk onvoorwaardelijk. Op de dag van Zijn heirkraft heeft God een zeer gewillig volk, anders zijn ze het niet. Hij moet ze overal voor inwinnen en overwinnen. De apostelen moesten er niets van hebben dat de Heere Jezus Zich overgaf. Ze liepen allemaal weg, Hem verlatende. Daarom kun je zien, die volgelingen hebben het niet kunnen verhinderen, anders hadden ze er God en Gods Kerk aan gewaagd.

Maar God heeft er over gewaakt, dat het Offerlam Christus Zichzelf zou overgeven in de dood des kruises, opdat Zijn ganse uitverkoren Kerk met God zou worden verzoend, maar ook de zaligheid zou worden verworven. En daarom staat de Middelaar ook Zelf voor de toepassing in, anders kwam er niet een.

Men zegt: *Als je nu maar in de nood komt, dan krijg je het wel.* Maar vrienden, de ware nood, weet je wie die werkt? Die werk je zelf niet, hoor! Je probeert altijd om eruit te blijven. De discipelen liepen hard weg, toen de Heere Jezus Zich overgaf. Toen werd het nood. Kijk maar in Gethsémané en aan het kruis. Wat een nood waar de Heere Jezus in verkeerde, en ze liepen allemaal weg. Een mens moet niets van nood hebben. *Praatnood*, waar je tachtig jaar oud mee kunt worden, dat gaat nog wel, maar geen *zielenood*, waar God de mens in brengt. Dan wordt het:

*Ik werd benauwd van alle zijden,
En riep den HEER ootmoedig aan.
De HEER verhoorde mij in 't lijden,
En deed mij in de ruimte gaan.*

Dus je krijgt nooit ruimte, of God brengt je eerst in de nood, in de engte. En daar moeten wij nu niets van hebben; dan begin ik maar bij mijzelf. Vlees en bloed onderwerpt zich niet aan Gods wet en aan Gods wil. Daarom zal de Heere Zijn volk er

brenge op de dag van Zijn heirkraft, om ze zeer gewillig te maken, en dan zullen ze leren verstaan, wat ik nu verzoek te zingen, Psalm 2:6:

*Vreest 's HEEREN macht en dient Zijn majesteit;
Juicht, bevend op 't gezicht van Zijn vermogen,
En kust den Zoon, van ouds u toegezeid,
Eer u zijn toorn verdelg' voor aller o-gen;
U op uw' weg tot stof doe wederkeren,
Wanneer Zijn wraak; getergd door uw gedrag,
U, onverhoeds, zou door haar gloed verteren,
Tot staving van Zijn lang gehoond gezag.*

Toepassing

Als een mens met natuurlijke ogen de overgave van de Middelaar bekijkt, dan wordt hij kwaad. Dan begrijpt hij de Heere Jezus niet. Dan zegt hij: *Waarom heeft Hij dat nu gedaan, het ging nu toch zo goed?* Hij deed wonderen, Hij sprak woorden des eeuwigen levens, ze hadden nergens gebrek aan. *Zo had het moeten blijven*, zeggen ze dan. Het was toch een kostelijke tijd, toen Hij met zijn volk wandelde op de aarde. Als je het aan de discipelen gevraagd had, dan hadden ze gezegd: zo moet het maar blijven. Dat kan ik mij toch zo indenken. Als je mensen ontmoet, in wier hart God genade verheerlijkt heeft, en ze gaan op in de weldaden, dan zeggen ze: *Zo moest het maar blijven*. En als het nu zo blijft, dan krijg je nooit, een oog voor de Middelaar. Nooit. Dan heb je hoogstens medelieden met Hem, maar je hebt het lijden van de Middelaar nog niet nodig tot verzoening van de schuld. Daar is een mens toch zo stekeblind voor.

We hebben de geschiedenis aangehaald van de Emmaüsgangers. "En moest de Christus niet al deze dingen lijden?" zegt de Heere Jezus. "Gij onverstandigen en dragen van hart." En ik geloof vast dat dit levende mensen waren, maar wat zagen ze nu van de noodzaak van de dood van de Middelaar? Niets. Dat kun je zien, dat geloofden ze niet. Dat ging niet volgens de natuur, volgens de begrippen, volgens de berekeningen.

In Lukas 1 . 32 sprak de engel: "En God, de Heere, zal Hem den troon van Zijn vader David geven." Daar hadden de apostelen zin in! Jakobus en Johannes lieten het hun moeder vragen: "Heere, als Gij in Uw koninkrijk zult gekomen zijn, mag dan de een aan Uw linkerhand zitten en de ander aan Uw rechterhand?" Ze hadden wel zin in een ereplaats aan de rechterhand van de Heere Jezus in Zijn koninkrijk, en aan Zijn linkerhand. Niet aan Zijn voeten. Nee, maar aan Zijn rechter- en linkerhand. Kijk, omhóóg wil een mens.

En wat zagen ze van het nut van de betaling? "Het is u nut dat Ik wegga", zegt de Heere Jezus, "anders kan de Trooster, de Heilige Geest niet komen, om Mij deelachtig te maken en te verheerlijken in het hart." Nuttig? Daar geloofden ze niets van.

En nog gelooft het volk van God het niet, hoor, als God dat nut niet leert, dat je uit al de genade de grondslag verliezen moet. Die genáde moet je niet verliezen, want die kun je niet verliezen, maar de grondslag, de rust eruit voor je vlees, opdat de ogen meer open zouden gaan voor wat het de Heere Jezus gekost heeft om die genade te verwerven. Wat het Hem kost om ze toé te passen. Dat vernedert de mens diep voor God. En daar zijn we nu stekeblind voor, als God ons geen zielsogen daarvoor geeft.

Wat kennen wij er nu van, jongeren en ouderen? Boos worden op Pilatus? Wat Pilatus deed was niet recht, maar hij heeft alleen als een blind instrument Gods raad uitgevoerd. Anders had hij Hem misschien losgelaten, door medelijden bewogen, want hij moest eerlijk zeggen: "Ik vind geen schuld in Hem."

Ik ben blij dat dát in de Bijbel staat, want als de Heere Jezus schuld had, dan kon Hij geen Borg zijn voor een ander, dan kon Hij niet betalen. Dan had Hij eeuwig voor Zichzelf moeten lijden. De Heere wil die borgbetaling van de Middelaar openbaren, dat Hij overgegeven is in de dood des kruises, in de eerste plaats om Gods deugden te verheerlijken, en ten tweede, om de schuld van al Zijn volk uit Zijn boek te doen. Als dat er niet was, dan kon Gods volk nooit van de schuld afkomen, want de schuld en de straf op de zonden is eeuwig.

Hoe zal dan een mens zijn eeuwige schuld betalen? Dat kan hij nooit. Het ontbreekt ons dikwijls aan ontdekking, en vandaar dat we de Heere Jezus tot betaling meestal niet nodig hebben. Zolang een mens schuld heeft en hij kan maar betalen, dan gaat het wel. Maar als je nu een zodanige schuld krijgt, dat je zegt: *Nu zit ik er onder begraven; dat kan ik nooit betalen, al zou ik tachtig jaar worden*, dan wordt het anders. Wat ga je dan doen? Dan zie je om naar een borg die voor je betaalt. Anders heb je er geen nodig, hoor. Al zou je er een hebben voor als het nodig was, dan heb je hem niet nodig voordat het hopeloos is.

En daar wil een mens nu niet aan, die wil het zelf doen. Hij denkt er liever maar niet over na. Hij denkt dat God net over hem denkt, als hij over zichzelf denkt: dat God de schuld wel door de vingers ziet. Maar God vergeet niets. De schuld van elk mens staat open bij God, ook voor dat volk van God voor wie de Heere Jezus betaald heeft. In de consciëntie zullen ze er wel achter komen, - dat die schuld open staat, zolang als God de verzoening niet toepast in hun hart.

Maar ze zijn toch wel eens vervuld geweest met een vrede Gods, die alle verstand te boven ging? Jawel. Als ze in de stand van het leven in hun hart de toepassing hadden van de genade van Christus, dan hadden ze een vrede Gods, die alle verstand te boven ging. En zo dikwijls de Middelaar Zich openbaart in hun hart, dan geeft dat een vrede in het gemoed, zodat ze zeggen: "Ik kan het zelf niet verklaren, ik heb vrede op de wereld, en vrede met God." En ze hebben er geen erg in dat daarom de schuld nog niet verzoend is; dat die nog open staat.

Ach, dat kan toch zo bedekt liggen voor Gods volk. Indien God meer in Zijn deugden gekend werd, we zouden meer met onze statelijke schuld voor God werkzaam worden. "O God", zegt Hiskia, "wees Gij mijn Borg, ik word onderdrukt." Kijk, dan zet God er een druk op. Een mens kan niet en wil niet verloren gaan.

Weet je wat nu het moeilijkste voor een mens is? Om na ontvangen genade een verloren mens te worden. Daar willen we niet aan, en dat wilden de apostelen ook niet. En er is niet één kind van God, die daar aan wil. Dan moet hij afgesneden worden, anders kan hij het nooit aanvaarden; dan wil hij met een geopenbaarde Middelaar naar de eeuwigheid toe.

Ik zeg niet, dat hij niet zalig wordt met een geopenbaarde Middelaar. Van Gods kant is dat wel goed, maar van zijn kant in de oefeningen van het geloof, wil hij het altijd met de weldaden proberen. Hij weet wel dat het niet gaat, maar toch probeert hij het, want hij kan niet anders. Zolang het niet afgesneden is, kom je iedere keer met beweegoffers, want dat ligt voor de hand. Onder Israël werden zoenoffers gebracht en beweegoffers. En zoenoffers hoeven we niet meer te brengen, want de Heere Jezus heeft het zoenoffer gebracht. En beweegoffers ook niet meer, want God laat Zich nooit bewegen door een mens. Hadden we daar nu eens erg in, dan zouden we het

zoenoffer nodig krijgen, denk ik. En waar zit nu de oorzaak? Dat er geen licht over onze staat en over de Persoon en het werk des Middelaars in het hart is; dat hij geen verloren mens is in zichzelf, en ook niet worden kan. Al heeft hij wel eens iets van zijn verloren staat en toestand gezien bij Geesteslicht - ik heb het niet over beschouwing - dan kan hij nog niet verloren gaan. Dan heeft hij te weinig om met God verzoend te worden, en teveel om verloren te gaan. Dat is het nu net, hij kan niet naar de hel toe. Kon hij dáár naar toe, dan hoefde het niet meer. Ik kan mij wel op het hart van Gods volk beroepen. Zodra ze standelijk naar de hel toe kunnen, dan hoeft het niet meer. En als ze státelijk naar de hel toe kunnen, dan hoeft het ook niet meer. O, dat God er ons aan ontdekken mocht!

Ik geloof, als een mens wedergeboren is, dat hij zalig wordt. Vast. Anders is de Schrift niet waar. En als een wedergeborene blijft leven, dan geloof ik ook dat hij met zijn wedergeboorte later niet meer zalig kan worden. Dat is nu een raadsel. Elke wedergeborene, als hij na zijn wedergeboorte zou sterven, brengt God in de zaligheid, daar twijfel ik niet aan. Maar elke wedergeborene die oefening krijgt, nadat God hem levend gemaakt heeft, zal wel ervaren dat hij met zijn wedergeboorte zijn schuld niet kan betalen. Dat is de oefening, de inleving voor zijn ziel. Dan wordt alles te kort buiten de Middelaar.

O, dat God er ons aan ontdekken mocht, opdat Hij niet alleen dierbaar, gepast, maar ook noodzakelijk worde. Dat eerste, daar kent dat volk van God wel wat van. Dat Hij zo dierbaar en zo gepast is, daar kennen ze allemaal wat van. En vandaar dat ze deze getuigenis van Hem geven: "Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Daar hebben ze zo'n troost en zo'n sterkte uit, dat ze er soms jarenlang op leven kunnen, totdat het tekort wordt om God te ontmoeten. Dan zeggen ze: "Als ik nu sterven moet en ik moet God ontmoeten, dan kan het niet." Vraag het maar eens aan Gods volk of het zo niet gaat.

En zolang God dat nu niet oplost, dan worden ze wel bemoedigd en ondersteund, en weer bij vernieuwing versterkt, de hoop leeft op. En zo, als het recht weer op de ziel komt, dan zinken ze weer weg. Dan weten ze het weer niet meer, totdat God het oplost.

En ben je dan klaar? Nee, dan ben je nog minder klaar. Ik heb er wel eens ontmoet die klaar waren. En weet je wat ze deden? Ze zaten stenen te gooien op de arme kinderen Gods. God beware ons ervoor. Dan ben je kláár gekomen. Maar ik heb er ook wel eens ontmoet die God afgesneden had. Die waren zo arm dat ze met de geringste in de genade konden praten. Kijk, daar kun je jaloers op worden, als het zo gaat. Die zaten niet bovenop de rechtvaardigmaking.

De mens is een klauteraar. Kinderen, als er een trapje of een ladder staat, dan zit je er zo op, hè, is het niet waar? Dat heb ik vroeger ook gedaan, hoor. Ik kan het zo zien aan je ogen dat je het doet. Daar is elk kind toe genegen, een eindje erop gaan, en als ze het dan niet zien, nog een eindje verder. Maar het is niet goed hoor, want als je er afvalt, kun je je benen of je nek breken. Daarom waarschuw ik er tegen, dat het altijd gevaarlijk is naar boven te klimmen, want als je hoog klimt, heb je kans dat je hard valt.

En in het geestelijke is het nog erger. Daar heb je mensen die zo hoog klimmen, dat ze nooit meer naar beneden komen; door de dood vallen ze eraf. Dat is erg. Dat zijn die verzekerden op de berg van Samaria, en de gerusten te Sion. Daar staat een "wee" voor. Die twijfelen nooit.

Maar je hebt ook mensen die halfweg klimmen. Ze zitten nog niet zo hoog als hun buurman, maar wel veel te hoog om een verloren zondaar te worden.

Zijn we er al eens aan ontdekt, mensen, hoe hoog we klimmen, en hoe gevaarlijk dat is? Want er staat, dat Hij de Amoriet van zijn hoge zetel stiet. Die komt er niet, hoor!

God vernedert een mens, opdat Hij hem daarna zal verhogen. Maar als God hem vernedert, dan kan hij niet zien, dat dit de weg naar de verhoging is, want dan zou je eruit zijn. Als je vernederd wordt, kun je niet bekijken hoe je er voor staat. Dan denk je, dat het naar de ondergang gaat.

Dat dachten de apostelen ook. Toen de Middelaar Zich overgaf, dachten ze niet anders dan dat het op de ondergang aanging. Dat koninkrijk van David, waar ze zo'n zin in hadden, is een geestelijk en een hemels koninkrijk, en daarom zet Hij Zijn volk eruit.

Wij willen niet uit genade zalig worden, als een hel- en doemwaardig mens. Dan moeten we afgebroken worden. God geve het ons nog te leren, eer dat de dood komt en de slag valt, want dan is er geen herstel meer.

Zie, jongeren en ouderen, de tijd gaat door, en dan bedoel ik niet nu alleen. Onze tijd gaat door dat we sterven moeten en God moeten ontmoeten. En als onze ogen dan nooit geopend zijn voor de betaling die de Middelaar geeft, hoe moeten we dan God ontmoeten? Met een leugen in de rechterhand, met een betaling die we zelf gemaakt hebben.

Wat een strijd veroorzaakt dat bij Gods volk! *Heere, zeggen ze, ik heb toch genade van U gekregen, U hebt me toch tot God bekeerd, en U hebt toch wel eens wat van Uzelf in mijn ziel geopenbaard.* En als de Heere dan weer met Zijn recht naar voren komt en de dood kijkt ze aan, dan zeggen ze: "Heere, nu weet ik het niet meer, nu zal ik uit genade nog zalig moeten worden." Dan worden ze een gans verloren mens, ook al is hun ziel gered. Al wat ze meer zijn dan een verloren mens, dat doet God eraf. Een mens wil als een hóóg mens sterven, en hij moet als een voor God diep vernederd mens sterven. En gelukkig, die daar nu veel van hebben mag in de oefening tussen God en zijn ziel, dan is de overgang niet zo groot. Zaten we niet op een toren, maar op de grond, dan vielen we niet zo hard, maar een mens wil maar naar boven. Ik denk nog wel eens aan mijn hooggeachte leermeester. "Een mens heeft geen gas nodig, maar lood om aan de grond te blijven", zei hij dan. Die had er wel erg in.

Zie, dat de Heere dat nu nog eens schenken mocht, dat we recht ontdekt werden, dat het ons brengen mocht aan de voeten van Christus, en dat we uit Zijn mond hemels onderwijs mochten ontvangen.

Amen.

Slotzang: Psalm 1 : 1:

*Welzalig hij, die in der bozen raad
Niet wandelt, noch op 't pad der zondaars staat,
Noch nederzit, daar zulken samenrotten,
Die roekeloos met God en godsdienst spotten;
Maar 's HEEREN wet blijmoedig dag en nacht
Herdenkt, bepeinst, en ijverig betracht.*

3. DE GOEDE HERDER

Zingen : Psalm 119 : 88.

Lezen : Johannes 10 : 1 t/m 30.

Zingen : Psalm 86 : 1, 5 en 6.

Tekst : Johannes 10 : 14 t/m 16.

Tussenzang : Psalm 87 : 3 en 4.

Slotzang : Psalm 72 : 6.

Geliefden.

In Johannes 10, wat u voorgelezen is, spreekt de Heere Jezus tot de Joden over de goede Herder, en Hij geeft ze dat onderwijs, dat Hij die goede en getrouwe Herder is, zeggend: "Allen, die voor Mij geweest zijn, zijn dieven en moordenaars." Hij wijst ze dus op Zichzelf, dat Hij de goede Herder is, en ook tevens daarop, wat het werk van een getrouwe Herder is.

Die waren in de dagen van Christus zeer weinig. De Farizeeën en Schriftgeleerden waren geen getrouwe herders. Die bedrogen de scharen, en zetten de mensen vast op hun eigen gerechtigheid. Daar waarschuwt de Heere Jezus tegen, gelijk Hij ook zegt: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik ulieden: Die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, die is een dief en moordenaar." Alsof Hij zeggen wil: Jullie zijn allen van elders ingeklommen, dieven zijn jullie, want je bent niet door de rechte deur ingekomen.

Ik denk dat dit net bij Gods volk de zaak is, waar ze veel bekommerning over zullen hebben. Dan zeggen ze: "Heere, ben ik wel door die deur binnengekomen?" Want wij zijn geen schapen van Christus zonder waarachtig geestelijk leven. Dat is nu net de zaak waarom het gaat. En bij voortgang zeggen ze: *Heere, wat ken ik nu van Christus?* Die zegt: "Ik ben de Deur der schapen. Indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.

Daarom spreekt Hij van de Deurwachter; dat was Hij zelf. De schapen horen Zijn stem, en zij zullen een vreemde niet volgen, overmits zij de stem des vreemden niet kennen.

Wat was nu het werk van een goede herder? Die dreef zijn schapen uit, uit de stal waarin ze gezeten hadden. Hij kent ze allen bij name. En als hij ze uitgedreven had, wat deed hij dan? Dan ging hij vóór de kudde, opdat de schapen hem zouden volgen; dan wisten ze waar ze naar toe moesten.

Kijk, wil de Heere Jezus zeggen, *dat is nu het werk van een getrouwe herder, en Die ben Ik nu*. En verstonden die Israëlieten het? Ze verstonden er niets van, staat er. Totaal niets. Er zijn altijd nog mensen die zeggen: "Als de Heere Jezus nu nog lichamelijk op aarde was, en Hij kwam bij ons, dan zou ik het wel geloven." Maar het is niet waar, hoor! Alleen degenen die God met het geloof begiftigt. De Joden geloofden er niets van, want ze zeiden in dit hoofdstuk van de Middelaar, dat Hij alles door de duivel deed. En anderen spraken dat weer tegen en zeiden: "Kan de duivel dan der blinden ogen openen? Dat kan toch niet?" Zie je nu, hoe verborgen de Heere Jezus was, ook al wandelde Hij zelf toen Persoonlijk lichamelijk op aarde? Daarom kun je zo zien dat de Heilige Geest nodig is om licht te schenken over Zijn Persoon, Zijn werk en over Zijn wegen en handelingen. Daarom, de goede Herder te kennen, dat is het eeuwige leven.

Daarvoor, namelijk voor *die goede Herder*, vraag ik vanmorgen uw aandacht, en wel voor Johannes 10 : 14-16.

Ik ben de goede Herder; en ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend. Gelijkerwijs de Vader Mij kent, alzo ken ik ook den Vader; en Ik stel Mijn leven voor de schapen.

Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet ik ook toebrengen; en zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden één kudde, en één Herder.

Tot zover.

Deze tekstwoorden getuigen van de goede Herder.

-Wij willen u bepalen bij:

- I. De liefde van de goede Herder. Want dat lees ik in de tekstwoorden, dat Hij Zijn leven stelt voor de schapen.
- II. Bij de kennis van de goede Herder. "Ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend."
- III. Bij het werk van de goede Herder. Want zo lees ik: " Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen; en zij zullen worden één kudde, en één Herder."

I. De liefde van de goede Herder.

Zie daar, Jezus noemt Zich de goede Herder en Hij is het ook, in onderscheiding van zovelen, die zichzelf aangesteld, opgeworpen hebben om herder te zijn. En het onderscheid daartussen toont de Middelaar aan, en zegt: "De huurling (dat is iemand, die gehuurd was om voor de kudde te zorgen) vliedt, als hij de wolf ziet komen." Dan laat hij de schapen zo aan hun lot over, en dan wordt de kudde verscheurd en verstrooid.

"Maar alzo doet een goede Herder niet", zegt Hij, "want (en dan wijst Hij weer op Zichzelf) de goede Herder stelt Zijn leven voor de schapen." Dan moet je toch wel veel liefde voor je kudde hebben, dacht ik, om je leven daarvoor in de plaats te willen stellen.

En wat deden die herders in het Oosten? In de schaapskooi was een opening; dat noemden ze de deur, en als de herder de wolf zag komen, deed hij de schapen in de kooi en ging zelf gewapend voor de ingang staan.

Dus wat deed hij dan? Hij stelde zijn leven als het ware voor de schapen, om al het verscheurend gedierte te weren. Dat was moeilijk voor het wild gedierte om dan binnen te komen, want die herders waren gewapend met een stevige knots, en ook met een stok om de schapen te weiden.

Wat betoont de Middelaar Zijn grote liefde voor Zijn uitverkoren schapen, als Hij zegt in onze tekstwoorden: "*Ik stel Mijn leven voor de schapen.*" Heeft iemand grotere liefde dan Hij, die zijn leven voor de schapen over heeft? De Heere Jezus heeft Zijn leven overgegeven, afgelegd dus, voor Zijn schapen om ze zalig te maken. Dat getuigt dan toch wel van Zijn grote liefde. Hij heeft dat gedaan als de Middelaar Gods en der mensen, want als God legt Hij zijn leven niet af. God kan niet sterven, de Vader zo min als de Zoon en de Heilige Geest. Dus als het gaat over Zijn leven afleggen voor Zijn schapen, dan betekent dat, dat er een scheiding kwam tussen Zijn ziel en Zijn lichaam. Maar de Godheid bleef met zijn lichaam en ook met Zijn ziel verenigd.

De Heere Jezus heeft het leven uit de mensen aangenomen, want Hij kon het leven niet afleggen als Hij het eerst niet aangenomen had. Maar Hij was toch de levende Zoon Gods? Ja, maar dat leven als de Zoon Gods legt Hij niet af. Het gaat hier over

het *menselijk* leven, dat Hij af zou leggen voor Zijn schapen. Daarin openbaart Hij Zijn grote liefde.

Hoe kan de Heere Jezus een menselijk leven aannemen? Hoe kan dat? Adam is gevallen, en alle mensen, uit kracht van toerekening van die ene zonde van Adam, zijn zondige schepselen. Als de Heere Jezus het natuurlijk leven uit de maagd Maria aanneemt, waarom heeft Hij dan geen zonden? Uit een zondig schepsel komt toch een zondig kind voort? Dat kan toch niet anders? Jawel, bij de mensen niet, maar bij God zijn alle dingen mogelijk. Dat is nu een grote verborgenheid, die bedekt ligt voor het verstand, ook al weten we het schriftuurlijk. Hoe kan de Heere Jezus uit de maagd Maria geboren worden, de menselijke natuur aannemen, en toch geen zonden hebben? Kijk, die verborgenheid wordt door de engel Gabriël ons bekend gemaakt in Lukas 1 35, waar hij de geboorte van Christus aankondigt, zeggende: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwten; daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden."

Zie, daar heb je de grote verborgenheid, die onderwijzend aan Maria bekend gemaakt wordt. Wat is het toch nodig om scherp op te letten hoe het in de Schrift staat, en bovenal is nodig, dat God de Heilige Geest licht laat vallen in je hart, om Hem te kennen, Die ons natuurlijk leven aannam.

Christus heeft een ware menselijke natuur aangenomen, en die heeft Hij nog. Geen menselijk persóón, hoor, maar een ware menselijke natuur. Zijn lichaam heeft Hij aangenomen door de werking van God de Heilige Geest uit de maagd Maria. Daarom is Christus mens uit de mensen. Dat moest. En Zijn ziel heeft Hij van God ontvangen. Toen de Heere Jezus geboren werd, was Hij een waar mens, al was Hij een kind.

"Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij, (namelijk Christus) ook desgelijks derzelve deelachtig geworden," Hebréeën 2 . 14. Dus Hij was en bleef een Goddelijk Persoon, de tweede Persoon in het Goddelijke Wezen, en Hij werd door de aanneming van onze menselijke natuur door de Heilige Geest, uit de maagd Maria, tevens waarachtig mens. God en mens in één Persoon.

Daarvan schrijft Paulus aan Timótheüs, namelijk over die twee naturen van Christus in één Persoon: "Deze verborgenheid der godzaligheid is groot, God geopenbaard in het vlees!" Daar kun je nu met je verstand niet bij. "Dat is een van de wonderen", zegt Hellenbroek in zijn les- en vraagboekje, "die wel bewonderd en geloofd, maar nooit begrepen worden." Kinderen, kijk het maar eens na, als het lesje aan de beurt is. De Middelaar heeft Zijn menselijke natuur aangenomen, en is dus waarachtig mens.

Ik lees hier in de tekstwoorden: "Ik stel Mijn leven voor de schapen." Het gaat hier over schapen, en dan bedoelt Hij daarmee al Zijn uitverkorenen. Maar zolang zij niet levend gemaakt zijn, zijn dat toch geen schapen? Nee, eigenlijk niet! Toch noemt de Heere Jezus hen reeds schapen, want ik lees verderop in de tekstwoorden, in vers 16: *"Ik heb nog andere schapen, die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen.*

Daar worden de heidenen mee bedoeld. Dus hoewel die andere schapen nog niet toegebracht waren, geeft de Heere Jezus ze toch de naam van schapen. Dan durf ik het ook wel te doen. Hij noemt ze schapen, namelijk die uitverkorenen uit de heidenen, die nog toegebracht moeten worden. En voor die allen, voor al die uitverkorenen uit de Joden en uit de heidenen, heeft Christus vlees en bloed aangenomen uit de maagd Maria, en dat leven heeft Hij afgelegd. Dat wil zeggen, Hij heeft Zich in de dood opgeofferd. Daar gaat het hierover.

Is dat geen goede Herder die Zijn leven stelt voor de schapen? De Heere Jezus is met Zijn leven Borg voor de schapen. "Ik ken de Mijnen!" En dan bedoelt Hij niet dat Hij alles precies weet, maar dat Hij ze kent met een allesomvattende kennis. Hij doorgrondt ze. Eer nog iets van die mensen begon te leven, was het allemaal in Zijn boek geschreven, zegt de psalmdichter. Hij kent ze met een alwetende, allesomvattende kennis.

O, dat de ogen van Gods volk voor Hem geopend werden, ze zouden niet zo gauw met hun noden tot de mensen komen om daarover te praten, maar ze zouden meer de noden aan Hem bekend maken, dewijl Hij alles weet en doorgrondt.

Ik ken de Mijnen, zegt Hij. Hij kent hen met een eeuwige kennis. Wanneer ze geboren zouden worden, wanneer ze wedergeboren zouden worden, en wanneer ze op de proef zouden gesteld worden, en hoe Hij ze eruit zou halen, en wanneer ze sterven zullen. *En als uw plaats bereid is in de hemel, zal Ik u tot Mij nemen*. Daar is niets verborgen voor het oog van de alwetende Middelaar. Niets. Als Gods volk eens verwaardigd mag worden met Geesteslicht te worden begiftigd in hun ziel, temidden van alle kruis, beproevingen, verdrukkingen, en die Middelaar openbaart Zich in hun ziel, dan zeggen ze: *Heere, ik hoef niets te zeggen. Ik doe maar net als Hizkia, ik leg het maar zo voor Uw aangezicht; verder kan ik het niet brengen*.

Hizkia ging er niet aan werken, maar al de brieven, die hij kreeg, van Sanherib, de koning van Assyrië, breidde hij uit voor het aangezicht des Heeren, alsof hij zeggen wilde: "Heere, leest U ze maar, en geef ons een antwoord!" Dat is een kostelijke zaak!

Het kan zijn dat de Heere bekend maakt, dat Hij niet alleen alles weet en gadeslaat, maar dat Hij het ook doet zijn tot onderwijs, opdat Gods volk afgebracht zal worden van alle natuurlijke hulpmiddelen, om daarop te vertrouwen. Niet dat ze die niet mogen gebruiken, maar dat ze er niet op vertrouwen zouden.

Het is een mens eigen - laat ieder maar bij zichzelf beginnen -om bij ziekte op de dokter te vertrouwen. Maar God laat Zijn volk wel eens geloven, dat er niets helpt, als God het niet doet, en dan word je hulpeloos. Dan lees ik in de Psalmen:

*Gans hulpeloos tot Hem gevloeden,
Zal Hij ten redder zijn.*

En dan kan het wel eens zijn, dat je in de nood gebracht je zaak in God kwijt raakt. En als je de zaak in God kwijt raakt, mensen, dan kun je er niet meer aan werken. Wel ervoor bidden, dat de Heere het nu verder zal maken, en dat het bovenal tot Zijn eer mocht strekken, en de wegen mochten geheiligd worden, maar je kunt er niet meer aan werken. Dat wil niet zeggen dat je er geen zorg over hebt, want God maakt de mens niet zorgeloos, maar Hij maakt hem ook niet werkheilig. Wat doet Hij dan? Hij geeft hem genade om achteraan te komen, en dan kun je het niet begrijpen. Als je ziel onder het scherpste kruis in God gerust gesteld kan zijn, kun je dat niet begrijpen. En dan heb je voor je eigen ziel een rust in God, dan kun je het aan Hem overlaten, dan heb je niets te vertellen, alleen maar af te kijken.

Wat is dat een zalige plaats! Dat voert je ziel tot aanbidding van de Middelaar, Die Zich overgaf in de dood des kruises, die van God vervloekt was. Want een opgehangene was Gode een vloek, lees ik in de Bijbel. Zo gaf de Middelaar Zich over in de dood, en op die grondslag zal Hij Zijn Kerk tot de zaligheid brengen en van de eeuwige dood en verdoemenis verlossen. Zijn offerande is de enige grondslag.

Ik weet wel, als een mens aangenaam gesteld is, dan vertrouwt hij op zijn zielsgestalten. Als hij zijn bevinding eens mag bekijken, dat ze echt is volgens het

Woord Gods, gewerkt door de Heilige Geest, dan vertrouwt hij erop, als God hem er niet van afbrengt. Of hij ziet dat God hem echt bekeerd heeft, dan is hij een 'bekeerd' mens als God hem van zijn bekering niet afbrengt.

Petrus had zoveel vuur in zijn eerste oefening, dat hij zei: "Ik zal mijn leven voor U zetten." Ja, dat meende hij, hoor! Hij trok zijn zwaard en sloeg Malchus, de dienstknecht van de hogepriester, zijn oor af. Als de Heere Jezus het toegelaten had, dan had hij die man zijn hoofd afgeslagen, dan was hij nog een moordenaar geworden. Zo vurig was hij voor de Heere Jezus in de weer. Dan geeft Petrus toch een beschamend voorbeeld. Hij had veel liefde voor de Heere Jezus, hoor, daar twijfel ik niet aan. Hij zat niet te slapen toen de Heere Jezus in moeilijkheden kwam; dan was hij goed wakker. Dus daarin moet ik hem prijzen. Maar de Heere Jezus zegt: "Steek uw zwaard in de schede, want die met het zwaard slaan, zullen door het zwaard vergaan." Hij had een beetje teveel vuur; hij bedoelde het goed, maar hij werkte het verkeerd uit.

Maar toen hij wat ouder geworden was en meer geoefend, o, toen was het net andersom. Toen had hij God nodig, en werd hij gewaar, dat de Zone Gods ook voor hem Zijn leven afgelegd had en weder levend geworden was. Toen ging hij niet met het zwaard voorop om Hem te verdedigen, maar toen had hij een ander zwaard, het zwaard des Geestes. Ziet maar op de Pinksterdag, dan getuigt hij van de Middelaar: "Deze dan, Die gij ter dood gebracht hebt, heeft God opgewekt uit de dood, en heeft Hem verhoogd aan Zijn rechterhand. Deze verkondigen wij u, en Hij heeft uitgestort dat gij nu ziet en hoort." Toen was hij, Petrus, er achter, waar toch de oorsprong lag, dat de Heere Jezus gekomen was (ook voor hem) om te zoeken en zalig te maken wat verloren was.

En waarin komt nu de grote liefde van de Middelaar openbaar? In het afleggen van Zijn leven. Een soldaat in dienst kan zijn leven verliezen, maar dan doet hij het soms omdat hij moet. Als men in dienst vrijwilligers oproept voor een post, waarbij je er bijna op rekenen kunt, dat je sneuvelt, dan heb je toch wel grote liefde voor je vaderland nodig, om jezelf dan te geven, want dan gaat het toch ten koste van je leven. Die kans loop je.

En de Heere Jezus had Zijn leven er voor over. Ik zal u een moment noemen. Toen Judas met de bende kwam in de hof van Gethsémané, sprak de Middelaar: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat deze henengaan." Vrijwillig presenteert Zich de Middelaar om gevangen genomen en straks gekruisigd te worden, en vrijwillig laat Hij de Zijnen vrij. Is dat nu geen liefde? Als je dat leest, gemeente, en God geeft je er licht over, dan sta je stom van verwondering. Wij zouden proberen weg te lopen, maar de Heere Jezus zegt: *Indien gij dan Mij zoekt* (alsof Hij zeggen wil: Grijp Mij dan) *zo laat deze henengaan*.

Zie, Hij stelt Zijn leven voor de schapen. En dat doet hij nog, hoor! De Heere Jezus heeft Zichzelf over gehad voor de dood des kruises, om Zijn schapen van de dood, van de verdoemenis te redden. Voor al Zijn uitverkorenen heeft Hij de rekening betaald. Ik zeg niet dat al die uitverkorenen al levend gemaakt zijn, want 'hier staat: Ik moet er nog toebrengen. Dat zal ook doorgaan, 'zolang als de wereld bestaat, hetzij weinig of veel.

Maar ook al zijn ze levend gemaakt, dan hebben ze allemaal de oefening niet, dat de Heere Jezus Zich voor hen opgeofferd heeft. Ze weten dat wel uit de Bijbel, dat Hij dat voor Zijn uitverkorenen heeft gedaan, maar daar heeft men geen troost van. Alleen als de Heilige Geest dat geloof in je ziel werkt dat de Heere Jezus dat in uw plaats gedaan heeft, dan, mijne vrienden, sta je stom verwonderd. Dan zeg je: "Wat een grote

liefde heeft die Middelaar voor Zijn uitverkoren volk en voor mij!" Dan ben je uitgepraat. Dan word je niet zalig omdat je zo wijs bent, want dan zul je het verstaan wat de Heere Jezus zegt in Matthéüs 11:25 en 26: "Ik dank U Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voorde wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U." Dan leer je verstaan, dat je zelf niet waakt over je lichaam en ook niet over je ziel, maar dat Hij erover waakt. Dan val je eruit. Daarom zong de dichter:

*Gij, Heer alleen, Gij zijt,
Verwinnaar in den strijd,
En geeft Uw volk den zegen.*

Waar genade beoefend wordt, ben je altijd een verliezer. Dan mag je door het geloof overwinnen, maar in jezelf word je een verliezer; dat gaat altijd samen. Hij gaf Zijn leven, en Hij heeft het ook wederom aangenomen. En daarom: "Ik ben de goede Herder; en Ik ken de Mijnen, en word van de Mijnen gekend." Wat is het noodzakelijk om die Middelaar te kennen. Wat is dat een genadegift om die Middelaar te kennen.

II. We willen ten tweede iets zeggen over *de kennis van de goede Herder*.

Je hebt wel eens kinderen Gods die zeggen: "Die Middelaar ken ik, want ik had zulk een zalige zielsgestalte en vrucht in mijn ziel." Ja, ik geloof, dat de ware zaligmakende vruchten van de Middelaar zijn, maar dat je in die tijd van de Middelaar nog niets kent.

Maar er is toch geen leven uit genade buiten die Middelaar? Absoluut niet. *Wij hebben uit Zijn volheid ontvangen genade voor genade*, volgens Johannes 1 : 16. *En u heeft Hij mede levend gemaakt met Christus, daar gij dood waart*. Dus ik ken geen genadeleven buiten de Middelaar. Maar ik ken wel levende mensen die de Middelaar niet kennen. Er is toch geen onbewuste genade? Nee, maar de kennis van de Persóón des Middelaars is nog niet zo dadelijk in je hart. Al is er genadeleven uit de Middelaar in je ziel, dan ken je de Middelaar nog niet. Wat is Hij verborgen voor die arme ziel!

En wat zou nu de oorzaak zijn, dat de Middelaar zo verborgen is voor onze ziel? Ik heb net de tekst genoemd, Matthéüs 11 . 25. Dat is de oorzaak, dat de Middelaar zo verborgen is voor onze arme ziel. En wat staat daar? Het is voor de wijzen en verstandigen verborgen. Zie je wel, dat de Middelaar zo verborgen is voor de mens?

Die is zo verborgen dat je Hem nooit leert kennen, als God de Heilige Geest Hem niet openbaart in je ziel, ook na ontvangen genade. O, Gods volk zou het wel willen onderschrijven. Dan zeggen ze: "Daar val ik bovenop." De Heilige Geest gekomen zijnde, zal Mij verheerlijken. Zuiver het werk van God de Heilige Geest, om licht te laten vallen op de Persoon en het werk des Middelaars; anders blijft Hij verborgen.

Zo menigmaal gaat het hun als de discipelen. Ze hadden drie jaar met de Heere Jezus gewandeld, drie jaar hadden ze die levende, vruchten aan hun ziel ervaren, en toen Hij gestorven was en in het graf lag, dan staat er dat de Emmaüsgangers zeiden: "Maar Hem zagen ze niet."

Hij was verborgen voor hun ziel. Ze hadden er geen erg in dat Hij Zichzelf opofferen moest en van de doden op moest staan. Dat was nog verborgen voor hun ziel. Al hebben we de vruchten van die Middelaar, al is die levende Persoon des Middelaars een weinig geopenbaárd, en Hij is dan in het graf, in de staat Zijner vernedering neergedaald, dan staan we weer vreemd, dan zijn we er nog blind voor. Voor elke openbaring van de Persoon des Middelaars om Hem te kennen, moet God de Heilige Geest ons leren, want Christus betuigt: *Zonder Mij kunt gij niets doen*.

Ik ben de goede Herder en Ik ken de Mijnen. Daarom kent Hij ze, omdat ze in Hem zijn uitverkoren van voor de grondlegging der wereld. En daarvoor dankt de Heere Jezus in Matthéüs 11 : 25 en 26: "Ik dank U, Vader, Heere des hemels en der aarde, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard. Ja, Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U." O, waar vloeit het dan uit voort, als Hij het openbaart? Vloeit het er uit voort omdat we zo wijs zijn? Welnee. Er is een andere grondslag waar het uit voortkomt: Uit Zijn eeuwig soeverein welbehagen, waar Christus Zijn Vader voor dankt. Dat we het geestelijke leven deelachtig gemaakt worden door de Heilige Geest, vindt geen oorzaak in de mens; noch in zijn gedrag, noch in zijn gebed, noch in zijn geloof; maar het. is louter uit Gods eeuwig soeverein welbehagen, als een mens een ander leven leert kennen. En uit dat eeuwige welbehagen, uit genade Gods, vloeit het voort; dat is niet uit u, dat is Gods gave. Christus is Gods gave, Johannes 4 : 10.

En nu, het welbehagen uit de Middelaar en de kennis daarvan, dat is Gods gave. Dat zijn genadegiften, die onberouwelijk zijn; die neemt God nooit terug. Daarom zegt Hij: "Ik ken de mijnen, en word van de Mijnen gekend." Dus er zal toch een tijd komen in het leven van Gods volk, dat ze tot de kennis van de Middelaar gebracht worden. Al kennen ze de vruchten en de weldaden van Christus, toch kennen ze de Persóón des Middelaars niet.

Wanneer gebeurt dat? Als God hen eens terug brengt in het paradijs, en de eerste Adam als hoofd van het verbond der werken in de ziel geopenbaard wordt, dan wordt het een verloren zaak bij al de weldaden. Dan zeggen ze: *O God, nu kan ik niet meer zalig worden, en nu heb ik zo getuigd van de weldaden aan mijn ziel verheerlijkt.* Ik heb zo mogen zingen: *Ik zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên.* En o God, nu kan ik niet meer zalig worden, en nu zie ik dat ik een verdoemelijke staat in Adam heb. *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.* Uit kracht van de toerekening van die ene zonde van Adam, als het verbondshoofd van het verbond der werken, kan ik niet meer zalig worden. Dan krijg ik Adam tegen, omdat hij zich de vloek onderworpen heeft, en in hem alle mensen, en aan de andere kant heb ik Gods deugden tegen.

God kan van Zijn recht niet afstaan, God kan zijn wet niet loslaten. Dan hield Hij op te bestaan. Hoe moet het nu? Dan weten ze het niet meer. Zo hebben ze soms jaren gelopen, veel weldaden van de Heere ontvangen, en overal er van getuigd, en nu weten ze het niet meer, want er staat een tekst in de Bijbel, waarbij ze niet meer zalig kunnen worden, zeggen ze.

En waarom niet? Wel, er staat in de Bijbel: *Dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.* En Die, zegt dat volk, ken ik niet, Die is verborgen voor mijn arme ziel.

En als de Middelaar geopenbaard wordt, niet vruchtelijk, niet in Zijn weldaden, maar als Persoon, dan is dat zuiver het werk van God de Heilige Geest. Die laat het licht vallen op de Persoon en het werk des Middelaars, en dan wordt Hij geopenbaard. En die openbaring van de Persoon des Middelaars kan zo ruim zijn, dat velen van Gods kinderen denken, dat ze een Borg voor hun ziel gekregen hebben. Dan hoort men ze roepen: "Nu is alles weg en de schuld is weggenomen, en nu ben ik voor eeuwig vrijverklaard." Maar het is niet waar, hoor!

Als Christus als Persoon des Middelaars geopenbaard wordt, dan is Hij nog niet toegepast. De Heere Jezus heeft het hier niet over de toepassing van Christus, maar over de toebrenging tot Christus.

In de tekstwoorden staat: *Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen.* En dan bedoelt Hij, toebrengen tot de genade, en dan verder tot de zaligheid. Maar dan gaat het nog niet over de toepassing van de Persoon des Middelaars; dat is een andere zaak.

Daarom kun je zo zien, dat voor het kennen van de goede Herder nodig is, dat de Heere Jezus hen zelf onderwijs geeft. "Gelijkerwijs de Vader Mij kent, alzo ken Ik ook de Vader." Hij wil zeggen, de Vader kent Mij volmaakt, en Ik ken ook volmaakt de Vader. Maar daarom kent al Gods volk dat nog niet. Hij getuigt ook van die kennis: "Ik ken de Mijnen, en Ik word van de Mijnen gekend." Dus die van Hem zijn, namelijk Zijn schapen, die Hij levend gemaakt heeft, zullen toch enigermate tot de kennis van de Middelaar gebracht worden.

En nu kunnen wij de Middelaar kennen, zoals Hij geboren is uit de maagd Maria, als God er licht over laat vallen. Simeon, Anna en de herders zaten bij het kindeke Jezus, dat in Bethlehem geboren was. En wat deden ze, toen ze de Christus door het geloof hadden aanschouwd? De herders maakten alom bekend wat hun van dat Kindeke gezegd was. En Simeon getuigde van dat Kindeke: *Deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israël.*

Zie je wel, allemaal verschillende getuigen en toch waar. De een krijgt licht over die zaak van de Middelaar en een ander krijgt licht over een andere zaak, maar het wordt de kinderkens geopenbaard, anders komen we er niet achter. En die openbaring, die God de Heilige Geest werkt met het Woord en overeenkomstig het Woord, wordt geschonken naar Gods eeuwig soeverein welbehagen. Dan valt de mens er buiten.

Er is geen kostelijker zaak dan dat God een mens eens inleidt in de verborgenheden, dat al de weldaden, die je krijgt, natuurlijk en geestelijk, voortvloeien uit Gods eeuwig soeverein welbehagen.

En vooral als je ze mag zien, zoals de apostel Paulus schrijft: "Gij zijt duur gekocht." Dat ziet op de koping van Christus met Zijn bloed, en geldt al de uitverkorenen. "Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."

De Heere Jezus kocht Zijn volk, toen Hij dijn bloed stortte aan het kruis, naar ziel en lichaam beide. Niet alleen naar de ziel, maar ook naar het lichaam. En daarom is het weinige van de rechtvaardige beter dan de overvloed veler goddelozen. Omdat wat Christus Zijn volk geeft, dat is door Zijn bloed betaald.

Het is dus niet zo, dat de Heere Jezus voor Zijn volk alles betaalde, en dat Hij voor alle mensen op de wereld ook voor het uitwendige betaalde. Het is niet waar, hoor, zoals het wordt voorgesteld in onze dagen, dat de Heere Jezus voor alle mensen Zijn bloed gestort heeft voor de tijdelijke weldaden, want dan maak je scheiding in de koping door Christus bloed. Hij heeft Zijn volk, al Zijn uitverkorenen, naar ziel en lichaam gekocht, maar Hij heeft niet alle mensen gekocht naar het lichaam, want dan zouden ze zalig moeten worden, anders maak je scheiding in de koping met Zijn bloed. Hij kocht hen naar de ziel en Hij kocht hen naar het lichaam.

Maar als een mens nu tijdelijke weldaden krijgt zonder de gééstelijke weldaden, uit welke bron vloeien die dan voort? Uit de zoenverdiensten van Christus, zeggen de meeste mensen. Het is niet waar, hoor! Als je de tijdelijke weldaden uit de zoenverdienste van Christus krijgt, krijg je ook de gééstelijke weldaden. Het is wel onderscheiden, maar niet afgescheiden.

Gij zijt duur gekocht, zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn, 1 Korinthe 6 . 20. Dat is het bewijs. Hij kocht hen naar ziel en lichaam beide. Waaruit vloeit het dan, dat de verworpenen toch tijdelijke weldaden krijgen?

Uit Gods eeuwig soeverein welbehagen. Koning Nebukadnézer zegt in Daniël 4 . 35: "God doet met de inwoners der aarde en het heir des hemels naar Zijn wil." Dus God doet ermee naar Zijn welbehagen.

O, hoe wordt Gods soevereiniteit aangetast! Kan Ik niet doen met het Mijne, wat Ik wil? zegt de Heere, en dan neemt Hij de gelijkenis van de pottenbakker. God is soeverein, daar tob ik niet zoveel over, maar weet je waar ik wel eens mee zit te tobben? Om Hem soeverein te laten! Want kijk, als God Zijn soevereine regering openbaart, en je bent het er mee eens, dan gaat het wel, dan zit je God te loven. Let er maar op, hoor! Als God je verenigt met een zaak, hoe zwaar hij ook voor je vlees is, dan zing je Psalm 52 : 7:

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan.*

Dat is de vrucht van de vereniging met Gods welbehagen, wat Hij ook doet. Maar ... Gods volk kan dat vaak niet bekijken. Dan zeggen ze: Heere, ik ben nu net als Jakob, ik kan niet geloven dat het goed is. Jakob sprak: "Jozef is er niet, en Simeon is er niet, nu zult gij Benjamin ook nog wegnemen. Al deze dingen zijn tegen mij." Hij geloofde niets van Gods soevereiniteit op dat moment. Maar later ... ja, heeft Jozef het wel betuigd, en Jakob heeft het mogen geloven; toen boog hij onder het welbehagen Gods. Jozef zegt tot zijn broeders in Genesis 50 : 20: "Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden."

Kijk, dat had God Jozef geleerd. Daar keek hij dus achter, waarom zijn broeders hem in de put hadden gesmeten, waarom ze hem verkocht hadden, waarom hij in de gevangenis gezeten had door de lasterpraat van Potifars vrouw, en waarom hij nu verhoogd was. Om een groot volk in het leven te behouden. O, als Jozef er eens achter mag kijken, dan doet hij niets dan God loven.

Ik denk toch dat er nog wel eis van dat volk zijn, die er eens achter mogen kijken, dat God alle dingen doet medewerken ten goede, dengenen namelijk, die naar Zijn voornemen geroepen zijn. Dan zitten ze zo God te loven, temidden van de puinhopen. Dan kun je het niet begrijpen. Lodesteyn zegt in een van zijn werken: *Kruisen zijn geen kruisen, als je er maar recht onder staat.* Maar daar hebben we nu net God voor nodig, al Gods volk, en Lodesteyn ook. Maar hij wist het toch wel, als God hem er recht onderbracht, dan zat hij God te loven bij zijn kruis. Dat is toch zulk een kostelijke genade! Ik heb wel eens gelezen in de Bijbel: *Ik dank U, dat Gij toornig op mij geweest zijt.* En de Psalm dichter zegt: *Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik Uw Woord.*

O, dan kun je zien, dat bij God alle dingen mogelijk zijn. Ja, Gods volk kan wel eens mopperen als ze een kruis hebben, net als de kinderen Israëls. Die hadden onder de palmbomen gezeten te Elim, en bij de twaalf waterfonteinen, en God deed het manna rondom hun tent regenen. Ze hoefden het alleen maar op te rapen, ze hoefden er niet voor te werken. Later zeiden ze: "Wij walgen van dat zeer lichte brood." En telkens staat er, als een gedurig terugkerend refrein: "Toen murmureerden de kinderen Israëls." Daaraan kun je zien, om God soeverein te laten, mensen, moet je helemaal buiten jezelf gezet, en aan de zijde Gods gezet worden. Dan alleen kun je God loven, en anders niet. Toch krijgen ze er enigermate kennis van.

Ik word van de Mijnen gekend, staat er. Hij geeft toch enigermate kennis, en die kennis van Christus is onderscheiden. O, ze krijgen kennis van het lijden van de

Middelaar, dat Hij Zich overgaf in de dood des kruises. Daar lees ik van in Jesaja 53: *En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. En Christus was als een schaap, dat stom is voor het aangezicht Zijner scheerders, alzo deed Hij zijn mond niet open.*

Waarom deed Christus Zijn mond niet open toen ze Hem kruisigden? Omdat Hij het met God eens was. En ik weet zeker, als je met God verenigd wordt dan gaat je mond dicht. Opdat alle mond gestopt worde, en de ganse wereld voor God verdoemelijk zij. Dan krijgt hij zijn verdoemelijke staat in te leven; dan is hij uitgepraat.

Dan heb je nog geen recht op een slokje water. En als dan de mond gestopt is, dan gebeurt het, dat God het hart opent, en als het hart geopend wordt, dan gaat de mond weer open. Maar eerst moet het hart open en dan gaat je mond open. En dan leven ze in, wat er staat in Jesaja 43: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen."

O, dan gaan ze Gods lof vertellen, als Hij Zichzelf aan hen openbaart, en ze krijgen kennis van Hem, dat Hij ook voor hun ziel de dood is ingegaan, dat Hij voor hun ziel is opgestaan uit de doden, en dat ze nu een levende Middelaar hebben. Wij hebben geen dode Middelaar. "Ik leef", zegt Hij, "en gij zult levén." Dus het leven van Gods volk is gewaarborgd in die levende Middelaar.

Gods volk denkt zo vaak, dat het vuur uitgaat. Heb je dat plaatje wel eens gezien in Bunyan's Christenreize? Daar stond hij bij een vuur, waar water in gegoten werd, en hij dacht: Dat gaat uit. En dat denkt nu Gods volk ook. Dan zeggen ze: *Heere, mijn vuurtje gaat uit en er blijft niets van over; ik was zo zalig gesteld en zo goed bekeerd, en ik mocht zo geloven en ik heb God zo geprezen, en nu zeg ik wel eens: Ach, wierd ik derwaarts weer geleid, dan zou mijn mond U de ere geven.*

Maar o God, nu gaat het uit, hoe moet het nu? En dan geeft de Heere wel eens van die verborgen openbaringen in hun hart en mogen ze zien, waar dat leven vandaan kwam, en wie de Levensfontein is. Dan worden ze er achter gebracht, dat God de Levensfontein is. O, wat zegt dan Gods volk? Het is waar, wat in Psalm 36 staat. "Want bij U is de fontein des levens; in Uw licht zien wij het licht." Ik ben er al weer buiten gevallen. God zorgt altijd dat Zijn volk er buiten valt, opdat Hij de eer krijgt. God werkt altijd op Zijn eer aan. "Ik heb U verheerlijkt op de aarde", zegt de Middelaar.

We spraken over de kennis van de goede Herder. Laten we onze aandacht nu nog bepalen bij onze derde hoofdgedachte:

III. *Het werk van de goede Herder.*

Wat is nu het werk van die Middelaar? Het toebrengen van de Joden en van de heidenen, die zalig moeten worden. Lees het maar in vers 16: "Ik heb nog andere schapen die van deze stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen." Wonderlijk, de Heere Jezus heeft eerst over de Joden gesproken, en inzonderheid bedoelde Hij Zijn uitverkorenen onder de Joden. Dat waren de schapen van de Joodse stal. En dan gaat Hij zeggen, dat Hij nog andere schapen heeft, die van deze Joodse gemeente of stal niet zijn. Daar bedoelt Hij de heidenen mee.

Ik ben zo blij dat dit in Gods Woord staat, anders was ik er niet bij, want wij zijn niet uit de Joden. Wij zijn niet van het geslacht van Abraham. Maar nu zegt de Heere: "Ik heb nog andere schapen, die van deze, van de Joodse, van Abrahams stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen." Al de uitverkorenen van de heidenen brengt Hij ook toe. Die brengt Hij toe, door de zaligheid te verdienen, door Zijn bloed op te offeren in de dood des kruises, en Hij brengt hen toe door de Heilige Geest; door de toepassing:

"Ik gééf Mijn schapen het eeuwige leven." Hij brengt ze toe door Zijn Goddelijke bewaring te schenken. "Niemand zal ze rukken uit Mijne hand, niemand zal ze rukken uit de hand Mijns Vaders." Hij brengt ze toe, Hij doet er alles aan.

Zo lees ik: *"Deze moet Ik toebrengen, en ze zullen Mijn stem horen."* Krijgt Gods volk een hoorbare stem uit de hemel? Ik heb in de Bijbel gelezen, dat dit oudtijds wel eens geschiedde. God sprak tot Abraham, nadat Hij bevolen had Izak te offeren: "Doet de jongen geen kwaad, want nu weet Ik dat gij godvrezende zijt." Een hoorbare stem kreeg Abraham.

Maar God spreekt nu door Zijn Woord. God spreekt daarin, hoe het met u en met mij zal aflopen, als wij onbegenadigd sterven. Wat zegt de Heere Jezus in Zijn Woord? "Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien." Dat is de stem des Woords, en dat vervult God. En als er nu iemand is, die werkelijk door God in de nood gebracht is, dan spreekt de Heere Jezus nodigend door het Woord. "Komt allen tot mij, zegt Hij, die vermoeid en belast zijt." Hij roept vermoeiden en belasten. Onder de Joden wisten ze wel wat een lastdrager was. Dat waren mensen, die zulke lasten op de rug torsten, dat ze er bijna onder bezweken. Bunyan tekent er ook een met zo'n grote zware last op de rug. En door die lasten te dragen op de rug, werd de lastdrager zeer vermoeid. Hij kon niet meer verder, en dan moest hij zeggen: "Ik kan mijn last niet brengen waar hij hoort."

En als God Zijn volk gaat ontdekken, welke lasten de zonden veroorzaken in hun ziel, dan zeggen ze: "Ik kom nooit meer bij God, zo'n last heb ik. Ik heb zo'n last van de toorn Gods die ik niet kwijt kan raken, en een last van de zonde en het inwonend verderf, die ik ook niet kwijt raak. Hoe moet dat nu?"

Dezulken, die overtuigd zijn van de last van Gods toorn, in hunne ziel geopenbaard, en ontdekt aan hun eigen zonden, en die zonder God niet kunnen bestaan, die worden genodigd om tot Christus te komen. Anders heeft de Heere Jezus geen waarde. Dezulken zullen Hem leren kennen door de Heilige Geest. Als het tijd is, laat God licht vallen op de Persoon des Middelaars, en dan zeggen ze: "Wat een eeuwig wonder, nu hoef ik er niets aan te doen. Ik zal zalig worden, louter en alleen, omdat het God behaagt, anders kom ik er nooit."

Daarom staat hier zo duidelijk: *"Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; deze moet Ik ook toebrengen."* Hij brengt ze toe, door de zaligheid te verdienen en door de zaligheid toe te passen. En dat gaat niet buiten de oefeningen om. Ook die oefeningen brengt Hij Zelf aan.

En zij zullen Mijn stem horen. Ze kennen de stem des Woords. Maar ze kennen ook de stem, als God de Heilige Geest tot hun ziel spreekt. Dan zeggen ze: "Dat was van God, nu twijfel ik er niet aan." Hoeveel twijfel en ongelooft ze ook hadden, als God de Heilige Geest het overdrukt in hun ziel, dan zullen ze het leren verstaan, dat dit van boven was. Dan zeggen ze niet: Wat denk je er van, en wat denkt God ervan? Dan zeggen ze: *Hij heeft mij zelf uit Zijn Woord onderwezen.*

De Heilige Geest zal u in alle waarheid leiden, gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken, naarmate God u oefent. Dan zet God er het stempel op. Als God de Heilige Geest bij Gods volk het stempel er eens op zet in de ziel, dan zeggen ze: "Nu geloof ik vast dat het van God is, want God de Heilige Geest zegt het mij vanbinnen. Dat is niet op grond van hun gevoel, maar het gaat met licht gepaard, anders zouden ze het stempel niet kunnen lezen." Gods volk kan niet leven boven op

de oefening, die moeten door de oefening uit Christus leven, en daarom moeten ze gedurig vernieuwing door de Heilige Geest hebben, levenslang.

Ja, dat is niet gemakkelijk! De meesten denken: "Als ik dáár ben, dan ben ik klaar." Maar zo is het niet, hoor! Ik zal maar één uitspraak doen van de Middelaar zelf: "Zonder Mij kunt gij niets doen." Als je dat gelooft, iedere keer weer, dan ben je er achter, dat je zonder grondslag God niet kunt ontmoeten. Zonder uit de Levensfontein bediend te worden, levenslang, kun je geestelijk niet in leven blijven. En zonder de kracht van de Middelaar kun je geen overwinnaar worden. In Hem zijn we meer dan overwinnaars, door Christus Die ons de krachten geeft. Dat laat zien dat het waar is, wat ik zeg.

En daar moet God een mens achter brengen, anders wéét hij het wel, maar dan gelóóft hij het niet. Verstaan wat ge leest en wat ge hoort, is wat anders dan lezen.

We komen er achter, dat God de Heilige Geest ons moet inleiden in de waarheid, om die recht tot zaligheid te mogen verstaan.

Daarom, die zal Ik toebrengen, *zij zullen Mijn stem horen; en het zal worden één kudde*. Ze zoeken tegenwoordig een uitwendige eenheid, maar die bedoelt de Heere Jezus niet. Dat is geen uitwendig gesmede eenheid, maar dat is een door God de Heilige Geest gewerkte gééstelijke eenheid in het Hoofd Christus. Zal ik het u bewijzen? In Handelingen 4 vers 31-33 kun je het lezen. Daar hadden ze op de Pinksterdag veel van de Heilige Geest in hun hart. "De menigte dergenen die geloofden, waren een van hart, en een van ziel, en niemand zei (dat is grote zelfverloochening) van hetgeen hij had, dat het zijn eigen ware." Alle goederen waren hun gemeen. Ik wil geen gemeenschap van goederen invoeren, hoor, maar dat deden ze vrijwillig, dat werkte God de Heilige Geest.

Kijk, daar heb je nu de ware eenheid in het Hoofd Christus, want ze hebben met grote kracht getuigenis gegeven van de opstanding des Heeren Jezus.

Eén kudde. In de hemel is het één kudde. Hier is de gééstelijke eenheid, en in de eeuwige heerlijkheid is het een volmáákte eenheid. *De gescheidenheid is zondig*, en toch, een valse eenheid begeer ik ook niet. God geve ons er verstand in om bij die kudde gezet te mogen worden, want al zouden we een kudde zien, dan zijn we er nog niet bij; dan moet men eerst een schaap gemaakt worden, wedergeboren worden.

God geve ons plaats onder Zijn volk, opdat wij niet onszelf erbij zetten, maar door Gód erbij gezet worden. Dat kan Gods volk niet, zichzelf erbij zetten, hoeveel ze het ook proberen. Dan krijgt men strijd en aanvallen. Dan zeggen ze vanbinnen: Je denkt wel dat je erbij hoort, maar wie zegt dat?

Dat zeg jij nu wel, en je zegt dat je dat voelt. Dat kan wel, maar Izak voelde ook en zeide: "De stem is Jakobs stem maar de handen zijn Ezau's handen."

Had Izak maar op zijn gehóór acht gegeven, dan had hij gezegd: Het is Jakob, ge bedriegt mij. Maar hij ging op zijn gevoel door, en toen werd hij bedrogen, want hij zegende Jakob, in de veronderstelling dat het Ezau was. Later heeft hij het nog eens gedaan, maar toen deed hij het bewust. God wilde niet hebben, dat Jakob met een bedrieglijke zegen gezegend zou worden. Daarom heeft Izak het later nog eens over gedaan.

O, Gods volk moet het zo vaak overdoen, omdat ze met hun gevoel op stap gegaan zijn. Dan zegt de Heere: *Je hebt het niet goed geleerd, want je bent met je gevoel op stap gegaan., je bent doorgeloeid. Ik zal het je eens echt leren door de Heilige Geest.*

O, dat de Heere ons gedurig ontdekken mocht, om tot de Levensfontein Christus gebracht te worden, om het werk van die gezegende Middelaar te tonen, want dat

moet iedere keer getoond worden in het hart. Christus heeft een werk vóór Zijn kerk, dat doet Hij alleen zonder de apostelen, en Hij heeft ook een werk áán Zijn kerk, om ze zalig te maken, dat doet Hij ook alleen. *"Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven."*

Wij zullen nu eerst zingen van Psalm 87 : 3 en 4:

*De Filistijn, de Tyriër, de Moren,
Zijn binnen u, o Godsstad, voortgebracht;
Van Sion zal het blijde nageslacht
Haast zeggen: "Deez' en die is daar geboren."*

*God zal hen zelf bevestigen en schragen,
En op Zijn rol, waar Hij de volken schrijft,
Hen tellen, als in Isr'el ingelijfd,
En doen den naam van Sions kind'ren dragen.*

Toepassing

"Ik stel mijn leven voor de schapen." Daarmee openbaart Christus Zijn liefde voor Zijn schapen.

Wat kennen wij ervan, mensen? Is de liefde Gods ooit in onze ziel uitgestort? Geen greintje liefde is er tot God, als de liefde Gods niet in onze ziel uitgestort is. En als die liefde Gods wel in onze ziel is uitgestort, dan moet Zijne liefde, namelijk de liefde van Christus, nopen tot wederliefde, anders hebben we er nog niets van.

En geloven? Ja, ik geloof wel, dat we verplicht zijn om God te i geloven, want Die heeft nog nooit gelogen. De Heere is een waarmaker van Zijn Woord. Maar het gaat toch niet om uit jezelf te geloven. De apostel zegt: "Het geloof is door de liefde werkzaam." Zie, als de Heere de liefde opwekt in de ziel van Zijn volk, dan zeggen ze: "Heere, Uw liefde noopt tot wederliefde." Altijd eerst Gods werk en dan de oefening des geloofs, ook na ontvangen genade (het wordt nooit anders), opdat God de eer van Zijn eigen werk zal krijgen.

Kennen we iets van de Middelaar? *"Ik ken de Mijnen, en wordt van de Mijnen gekend."* Hebben wij ooit kennis aan de Zaligmaker gekregen, mensen, zoals Hij geboren werd? Maria hoorde van dat geboren Kind getuigen, en ze bewaarde het allemaal in haar hart. Toen ging ze niet redeneren, maar overleggen. En weet je wat dat betekent? Dat ze tussen God en haar ziel aan het overleggen was, wat dat allemaal betekende, wat ze van haar Kind, van die Middelaar, gezegd hadden.

O, dat geloof redeneert niet, maar dat heeft overleg. Abraham was overleggende, dat God zijn zoon Izak uit de dood weder kon verwekken. Hij zat niet te redeneren. Dat doen we meestal wel, maar als de Heere geloof geeft, dan is onze overlegging dat de Heere machtig is, hem, Izak, uit de doden weder te verwekken. Dat is een van de steunpilaren voor het geloof, het vertrouwen op Gods macht.

*De HEER is zo getrouw, als sterk;
Hij zal Zijn werk
Voor mij volen-den.*

Ziet, daar heb je de tweede pijler waarop het geloof rust. Op Gods eeuwige onwankelbare trouw en op Zijn eeuwige onveranderlijkheid. "Ik, de Heere, worde niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jakobs, niet verteerd." Anders was ik allang omgekomen.

Ik zie geen kans om het vuurtje brandende te houden. Vreemd vuur kan ik wel brengen, maar hemels vuur moet altijd van boven komen. En als er hemels vuur valt, dan wordt alles wat op het altaar is verteerd, dan houd je niets meer over. Gods volk is het gemakkelijkst, als ze niets meer over houden, en daar vechten ze het hardst tegen. Van achteren zeggen ze:

Mijn God, U zal ik eeuwig loven,

Omdat Gij 't hebt gedaan.

Ik heb het geprobeerd en kon het niet. Alles was me eeuwig onmogelijk. En toen het gans afgesneden werd, dat is zo in elke oefening, was het: Heere, nu hebt Gij het gedaan. Daarom ontvangt God er de ere van. Zij leren een Middelaar kennen, Die gisteren en heden Dezelfde is, en Die nooit laat varen het werk Zijner handen.

O, dat het volk van God een weinig moed grijpen mocht in alle moeilijke omstandigheden. Als de Heere Zich levend vertoont met vele gewisse kentekenen, dan gaan ze er ook van spreken. Dan zullen ze van Hem getuigen, *dat Hij gisteren*, dat is in het verleden, *heden*, waarin ze nu zijn, *in de toekomst* en tot in eeuwigheid Dezelfde is. Zo kun je zien, dat God er wel eens licht over schenkt in hun hart. Hem te kennen is het eeuwige leven.

En het werk van die Middelaar? O, dat wordt zo groot, naarmate dat God licht laat vallen op de Persoon Die het gewerkt heeft. De Middelaar heeft Zichzelf opgeofferd, dat is Zijn werk. En dat werk van die Middelaar toe te passen, dat is het werk van de Heilige Geest. O, Die laat het licht erop vallen, en Die maakt plaats in het hart, en Die past het toe, opdat de Heere door Zijn eigen werk zal verheerlijkt worden. Dan zeggen ze: Heere. nu word ik toch gewaar, dat ik geen halve Zaligmaker heb, maar dat ik een volkómen Zaligmaker heb, also Hij volkomen kan zalig maken, degenen die door Hem tot God gaan. O, dat de Heere ons gedurig hemels onderwijs schenken mocht.

Kinderen, je bent wel geboren, maar nu moet je nóg een keer geboren worden. Dat is vreemde taal, hè? Je zult wel zeggen: Daar begrijp ik niets van. Dat begrijp ik, dat is Gods werk. Nicodémus kon het ook niet vatten. Die was al op leeftijd gekomen, en de Heere Jezus sprak ervan, dat hij geboren moest worden. En hij begreep er niets van. Dus ik kan het goed vatten dat je er niets van begrijpt.

Maar ik bedoel de wedergeboorte. Dat is van geestelijk dood, geestelijk levend gemaakt te worden. Dat is zuiver het werk van de Heilige Geest. Dat moet aan volwassen mensen geschieden, zal het welzijn als ze sterven, maar dat moet ook gebeuren aan kinderen. Als kinderen sterven en ze zijn zonder nieuw hart, dan gaan ze naar de hel toe. En als volwassenen, grote mensen, sterven zonder nieuw hart, dan gaan ze ook naar de hel toe.

O, dat we het eens geloven mochten, want het geloven aan de wet gaat altijd het geloven aan het evangelie vooraf. Ze hebben Mozes en de profeten. Dat ze die horen! Indien ze naar deze niet horen, zegt de Heere, hoe zullen ze dan Mijne woorden geloven? Zie je wel dat je eerst de wet geloven moet? En voorzover de ziel door het geloof de wet aanvaarden kan in zijn verdoemende kracht, zover zullen we door het geloof in Christus ontkoming van de vloek en van de verdoemenis bekomen; verder niet.

Daarom, jongeren en ouderen, wat een heerlijk werk van die Middelaar, en wat een eeuwige volmaakte liefde! Die heeft Hij nog, die is niet over. En nu bedoel ik niet de liefde die Hij uitstort in het hart, waardoor een mens levend wordt, (dat is ook groot) maar dan bedoel ik de liefde die in de Middelaar blijft, waardoor Hij aan Zijn kerk

betuigt: "Ziet, Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde, daarom trok Ik u met koorden van goedertierenheid." Daar vloeit het uit voort.

O, Mac Cheine heeft het over de weldaad, en dat is groot, maar als God een weinig licht schenkt over Degene, Die ze verwierf en Die ze toepast, dan gaan we meer over de Werkmeester praten en preken, dan over de weldaden die we krijgen, dat is het onderscheid. God de Heere geve ons licht en geestelijk verstand erin, en mocht bovenal Zichzelf openbaren, zoals Hij dat niet doet aan de wereld, maar zoals Hij het doet aan Zijn volk, waarvan Hij zei: "U is het gegeven, de verborgenheden van het koninkrijk Gods te verstaan." Dus ze hadden het niet verdiend, ze hadden het ook niet gewerkt, maar - u is het gegeven.

Het wordt door Gods volk, naarmate dat God ze ontdekt, steeds meer verstaan: "Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, niet uit u, dat is Gods gave."

Amen.

Slotzang: Psalm 72 : 6:

*Ja, elk der vorsten zal zich buigen,
En vallen voor Hem neer;
Al 't heidendom Zijn lof getuigen,
Dienstvaardig tot Zijn eer.
't Behoeftig volk, in hunne noden,
In hun ellend' en pijn,
Gans hulpeloos tot Hem gevloeden,
Zal Hij ten Redder zijn.*

4. DE KLEINGELOVIGE

Zingen : Psalm 107 : 7.

Lezen : Matthéüs 14.

Zingen : Psalm 72 : 6-7.

Tekst : Matthéüs 14 : 28-31.

Tussenzang : Psalm 118 : 8.

Slotzang : Psalm 89 : 7.

Geliefden.

Wij vragen uwe aandacht voor Matthéüs 14, u voorgelezen, en daarvan de verzen 28-31:

En Petrus antwoordde Hem, en zeide : Heere! Indien Gij het zijt, zo gebied mij tot U te komen op het water. En Hij zeide: Kom. En Petrus klom neder van het schip en wandelde op het water, om tot Jezus te komen. Maar ziende de sterke wind, werd hij bevreesd, en als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: HEERE, behoud mij! En Jezus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan en zeide tot hem: Gij kleingelovige, waarom hebt gij gewankeld?

Tot zover.

Wij dachten uit deze woorden tot u te spreken over *de kleingelovige*, en u te bepalen bij:

- I. Een wandelende kleingelovige.
- II. Een wankelende kleingelovige.
- III. Een roepende kleingelovige.
- IV. Een gegrepen kleingelovige.

I. *Een wandelende kleingelovige.*

Een mens is toch zo blind, ook na ontvangen genade, voor de Heere Jezus en Zijn leven. We zien hier de apostelen in het scheepje, toen de Heere Jezus op het water wandelde, en zij werden vervuld met grote vreze, want zij meenden, dat zij een spooksel zagen. En toen sprak de Heere Jezus: "Vreest niet, zijt goedsmoeds, Ik ben het."

Dat waren nu de apostelen, die toch zo menigmaal de Heere Jezus al gezien en gehoord hadden. En nu staat hier in dit hoofdstuk, dat ze Hem zo verkeerd zien, dat ze menen, dat Hij een spook was, want het was donker, ze konden Hem niet goed zien. En wanneer het donker is, en het licht van onderscheidende kennis ontbreekt, dan kijkt een mens er altijd naast. Zo was het ook bij de apostelen. Als ze later in de dienst waren, dan konden ze de mensen ook verstaan, die er ook eens een keertje naast keken. Als ze dan werden teruggeleid, dat ze zelf de Heere Jezus voor een spook aangezien hadden, dan dachten ze bij zichzelf: "Och, ik kan het begrijpen dat die mensen eens verkeerd kijken, want dat heb ik ook zo vaak gedaan."

Want zij moesten het ook eerst door hemels onderwijs zelf leren. "Zijt goedsmoeds, vreest niet, Ik ben het!" Wat moet de Heere Jezus bij Zijn volk altijd de vreze weg nemen. Dat is nu een volk, dat de minste reden tot vreze heeft, en ze openbaren dikwijls de meeste vreze. Telkens leest gij dat: "Vreest gijlieden niet!"

Ik weet, zo klonk in de morgen der opstanding in het oor der vrouwen het woord: "Ik weet Wie gij zoekt, namelijk Jezus, Hij is opgestaan, Hij is hier niet."

Hier zien we het bij de apostelen ook, ze vrezen met grote vreze. Och, een weg beredeneren, dat gaat nog wel, maar een weg bekijken, dat gaat alleen als het licht aan is, en dat is meestal van achteren. O, je hebt mensen, die de marktprijs altijd goed kunnen zeggen, maar ze zijn zo wijs, dat ze het niet van tevoren doen, ze zeggen het van achteren, als ze teruggekomen zijn; maar dan weet ik het ook, wat de prijzen zijn. Maar als ze er vóór staan, dan is het meestal zo, dat de Heere hen in zulke wegen brengt, dat ze moeten zeggen: "Heere, ik weet het niet meer, ik weet er niets meer van, hoe het nu moet."

Wij willen wel als een ziende geleid worden, maar niet als een blinde. En dat is tóch het Woord des Heeren, bij monde van Jesaja: "Ik zal de blinden leiden door de wegen die ze niet geweten, en de paden, die ze niet gekend hebben."

En weet u waar we nu inzonderheid zo blind voor zijn? Voor onszelf en voor de Heere Jezus. Stekeblind is een mens voor zichzelf, dat hij in zulk een rampzalige staat in Adam is gevallen, maar niet minder is hij blind voor de Heere Jezus, want Die kent hij niet, ook niet al is er genade in zijn hart. Zolang die Persoon des Middelaars niet geopenbaard is in zijn hart, is Hij verborgen.

Wij lezen in Matthéüs 11, vers 25-26: "Het is de wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard." En dat is niet zó, gemeente, dat het ene kind van God wijzer is dan het andere, om dat uit te vinden. "Ja, Vader", zegt de Heere Jezus, want also is geweest het welbehagen voor U." Dus het is louter de vrucht van Gods welbehagen, dat Hij uitvoert, als je daar achter gebracht wordt, opdat geen schepsel voor God zou roemen.

Kijk, en dat moest Petrus nu ook leren. "Indien Gij het zijt", zei hij tot de Heere Jezus, toen hij Zijn stem hoorde, "zo gebiedt mij tot U te komen op het water." Die Petrus scheen zichzelf er helemaal voor over te hebben.

De Heere Jezus sprak: "Kom!"

En hij was zó overboord, en hij wandelde op het water, om tot Jezus te komen, en dat ging een poosje goed, want hij deed het door het geloof. Vandaar dat we zeiden: *Een wandelende kleingelovige*.

Er zijn veel mensen in onze dagen, die een gróót geloof hebben, maar ik zou ze wel eens willen uitnodigen, om ook op het water te wandelen met dat grote geloof; dan denk ik, dat het niet ging!

Dus het is nog niet zo héél klein, dat Petrus het waagt om op het water te wandelen. Wat toch het gelóóf vermag in de ziel van Gods kinderen! Hij wandelt zo over de diepte heen op de Heere Jezus aan. Hij had er heel geen erg in, dat het zo stormde, en dat de golven zo diep en zo hoog gingen; daar zag hij niets van. Hij wandelde om tot Jezus te komen, en ziende op de Middelaar ging dat goed, want Hij was machtig genoeg om hem te helpen.

Als een mens door het geloof op de Heere Jezus mag zien, dan vreest hij nergens voor. Dan zegt hij met David: "Met mijn God spring ik over een muur en loop ik door een bende." Dan kan er alles, aan hun zijde niet, maar wel door het geloof. Want er zit in de gelovige dikwijls meer twijfel dan geloof, maar in het geloof zelf is géén twijfel.

Ik heb wel eens een kind van God ontmoet, die niet zoveel geloof had. Hoor maar. Ze zei: "Als ik het heb, dan geloof ik goed, dan sluit het voor die tijd alle twijfel uit mijn ziel uit." Dat is waar! Als het in zijn oefening gesterkt wordt, dan ligt de twijfel er onder. Die is niet dood (daar kom ik zo op terug), maar op dat moment hebben ze daar geen last van. Vandaar, dat Gods volk dan soms genegen is te zeggen en te denken:

"Ik meende in Uw goedgunstigheid, Gij hebt mijn berg vastgezet, ik zal in eeuwigheid niet meer wankelen." Dat dacht de dichter, dat hij nooit meer wankelen zou, omdat het zo gemakkelijk was, want hij hoefde er niets aan te doen. "Maar", zegt hij, "toen Gij Uw aangezicht verbergtet, werd ik verschrikt."

Kijk, geloven, dat heb je net zo dikwijls als dat God het geeft, en zo lang als God het geeft, en dan ben je het weer in de oefening kwijt. En waar de Heere een mens ontdekt, daar komt hij erachter, dat hij nergens armer aan is als aan de beoefening van het zaligmakende geloof. Dat is nu net het kardinale punt, dat wij dat niet kunnen beoefenen zonder dat we bediend worden.

Ach, zeker, een beetje over het geloof pr ken, en een beetje er over pr ten en dan nog heel rechtzinnig, dat gaat nog wel, maar om het nou te beoefenen! Als het allemaal effen en glad is, dan heb je de wind nog mee, maar als er felle beroeringen zijn (ziende de sterke wind, staat er bij Petrus) om dan te geloven, dan zullen ze wel gewaar worden, als de Heere het niet geeft, dat het er niet is!

Hij wandelde op het water, om tot Jezus te komen. En merkt gij wel dat Petrus naar de Heere Jezus toe wandelt? En dat wil een mens nu ook zo dikwijls; die wil niet achter de Heere Jezus aan, maar die wil  p Hem aan, om als het ware Hem tegemoet te komen. En dan komt er meestal een diepe inzinking; dat heeft ook Petrus ervaren.

Toen hij zag op de Heere Jezus, had hij geen last van de wind, hij had ook geen last van de golven en ook niet van zichzelf! Maar ziende de sterke wind, werd hij bevreesd. Die wind was er wel, maar naderhand bemerkte hij hem pas.

En zo is het nu ook het leven van Gods Kerk. Dan zijn er mensen, die zeggen: *Kijk, je hebt het niet goed gedaan, je had niet op die wind en je had ook niet naar die zee moeten kijken.* Ja, dat wist Petrus ook wel, dat dit nodig was, maar hij kan het niet, en vandaar dat hij begon te zinken. Want de Heere wilde hem toch eens wat leren. En dat was wel een zeer pijnlijke les voor de apostel Petrus, en dat is ook een pijnlijke les voor ieder mens, die daar achter moet komen. En wat wilde de Heere hem leren? Dat hij wel een discipel was, maar dat hij niet nummer  n was!

Rome maakt Petrus nummer  n van alle apostelen, en de Paus, zeggen ze, dat is zijn opvolger. Dat is de plaatsbekleder hier op aarde van de Heere Jezus; die is nu in de plaats van Petrus aangesteld. Maar dat is natuurlijk niet waar, dat is onzin, maar de Heere heeft er voor gezorgd, al staat Petrus' naam nummer  n op de lijst van de discipelen, dat hij in zijn eigen ogen toch geen nummer  n geworden is, want hij begon te zinken!

En mensen, dat is niet gemakkelijk, als je zinken moet, maar het is wel eens nuttig, hoor! Als je altijd je hoofd boven water kunt houden, dan heb je de Heere Jezus nog nooit nodig gehad.

Hij wandelde om tot Jezus te komen. Petrus zal eerst wel gedacht hebben, toen hij daar wandelde: "Dat gaat goed!" Want het is moeilijk in te denken, als God je laat wandelen door het geloof, dat je het dan weer zo vlug kwijt kunt zijn in de beoefening. Je weet dat wel, maar een mens wil daar niet aan, dat hij het ene moment gelooft en het andere moment zinkt! Dat gelooft hij zomaar niet, en daarom wil God de mens ervaring geven, dat het nu maar net zo lang duurt, als dat de Heere het geeft. Dat is in elke zaak zo.

Is er dan een afval van de gelovige? Dat zeggen sommigen in onze dagen, maar God laat Zijn volk toch niet afvallen? Gelukkig niet, want dan was ik er niet meer. "Die in

de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, om geopenbaard te worden in den laatsten tijd", schrijft Petrus. Dat had hij wel ervaren.

God wil Zijn volk wel leren, dat zij maar net zo lang, en net zo dikwijls kunnen geloven, als dat God het geeft. Die tekst moetel ze allemaal leren verstaan: "Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave." In het beginsel, in zijn oefening, in zijn voortgang, *Gods gave*: levens lang! En daar moet je nu achter komen.

Petrus wandelde op het water, om tot Jezus te komen. Gods volk krijgt ook wel eens wandelingetjes des geloofs. Aanvankelijk van die kleine wandelingetjes, net als kleine kinderen doen. En dat zijn toch lieve wandelingen, die ze dan maken; ze steunen daarbij veel meer op hun zielsgestalte dan op de Heere Jezus. Toch zijn het aangename wandelingen. Later zeggen ze: "*Ach, wierd ik derwaarts weer geleid*"

Als je een grootvader ontmoet, die met zijn kleinkinderen niet meer kan omgaan, dan is hij wel een te gróte grootvader, dan zit het niet goed. Maar als hij nu eens terug kijkt naar zijn kinderjaren, dan zegt hij tegen zijn kleinkinderen: "Ik kan het begrijpen, hoor, als je af en toe eens loopt, en dan weer op je gezicht valt. Zo heeft opa het ook gedaan, die moest het ook zo leren." Dan zal dat kind denken: "Opa begrijpt me goed!"

Kijk, zo is het nu in het geestelijke leven precies eender. Als we de kinderschoenen zo ontgroeid zijn, en we zijn zulke grote mannen en moeders geworden, ... mensen, dan zijn we wel ver van God af. De Heere Jezus heeft eens een kindeke genomen, en in het midden van de discipelen gezet, en gezegd: "Indien gij niet wordt gelijk dit kindeke, zo hebt gij geen deel aan Mij."

O, die wandelingen des geloofs zijn gemakkelijke wandelingen! Wandelen doe je niet, als je naar je werk toe gaat; dan stap je een beetje vlugger aan; maar wandelen doe je tot je vermaak. En als je nu wandelt en rustig wandelt, dan kijk je zo eens je omgeving af en dan neem je de dingen eens waar op een rustige manier. En dan zeg je: "Daar ben ik al honderden malen voorbij gelopen, maar ik liep zo vlug dat ik niets zag. En nu doe ik het heel rustig aan, en nu zie ik dit, en ik merk dát op."

Zie, daarom geeft God Zijn volk van die wandelingen, opdat ze eens opmerken zouden, wat God te zeggen heeft. Opdat ze opmerken zouden, wat er weg is en wat er nog staat.

Een mens zegt soms: "Het is allemaal weg", en een ander zegt: "Het staat er nog allemaal", maar het is er allebei naast! Want als God de Heilige Geest wandelingen des geloofs geeft, dan krijg je te zien wat God gedaan heeft, en wat er nog *is*, maar ook wat je nog *mist*.

Wandelen op het water om tot Jezus te komen. Wat zal die Petrus een vermaak gehad hebben! Want denk erom mensen, de hele wereld is niet zo veel waard dan een paar minuten geloven! Maar als je dan zo'n vermaak hebt, dan lig je er precies voor open, net als de kleine kinderen, om ergens tegen áán, of ergens in te lopen. Dan krijgt men wel zulk een vreugde in het hart!

Zie maar bij kleine kinderen. Eer ze het weten, liggen ze in de modder, en wat ze bij zich hebben is stuk! Zo gaat het bij Gods volk ook! Ze menen al aardig te kunnen wandelen, en verder te komen, en dat is goed te begrijpen, want een mens wil graag vooruit, maar dat de wandel des geloofs nu achteruit moet, daar hebben ze altijd geen erg in!

Als de Heere die levende vrucht in hun ziel schenkt, dan zeggen ze: "Heere, het gaat zo goed, ik zou wel met duizend tongen God willen loven!" En vooral als de Heere Jezus Zich openbaart als de schoonste aller mensenkinderen, zie, dan zouden ze wel een vaart willen hebben, en zeggen: "Kom, ga met ons en doe als wij."

En van achteren zeggen ze: "Heere, ik had wel zo'n vaart, maar Jesaja zegt: Die geloven, haasten niet." Dan zeggen ze: "Er was meer bij van mijzelf, dan van U." Dat zien ze van achteren pas. Wandelen om tot Jezus te komen, dat zien we hier van Petrus.

En dan lezen we voorts: *Ziende de sterke wind, werd hij bevreesd.* Daar gaat de wandelende Petrus nu een wankelende Petrus worden. De Heere Jezus zegt: "Hoe hebt gij gewankeld, gij kleingelovige?" Toen zag hij op de wind, en ik denk, dat Gods volk wel meer op de wind ziet, dan op de Heere Jezus. En als ze nu op de stormen zien, dan zeggen ze: "Heere, er komt niets van terecht. Voor de Kerk heb ik nog wel geloof, maar voor mijn arme ziel niet meer. O, die stormen, daar zal wel niets van mij over blijven."

Ziende de sterke wind, werd Petrus bevreesd, dat hij voor eeuwig weg zou zinken. Hij begon te wankelen.

II. Onze tweede hoofdgedachte: *Een wankelende kleingelovige.*

Hij zag op het water, dat zeer diep was, en hij ging denken: Als ik daar nu eens inzink, dan verdrink ik. En Petrus, dan in de eerste plaats de vraag gesteld: heb jij wel genade van God? Als je nu zinkt en verdrinkt, kun je dan voor de rechterstoel verschijnen, Petrus? Heb je dan genade bij God?"

Al zou hij de genade in zijn ziel hebben kunnen bekijken, weet u wat Petrus dan nog zou moeten zeggen? "Heere, als ik zo voor U moet verschijnen, dat kan niet, want mijn schuld staat nog open. Ik heb de Heere Jezus wel eens gezien en de vruchten daarvan ervaren, maar ik ken Hem niet, zoals Hij Borg en Middelaar is." En als Petrus dan begint te wankelen en te zinken, o, waar zal die Petrus dan naar toe zinken?

Als Gods volk op de Rechter ziet, en Hij zegt: "Betaal Mij wat gij schuldig zijt", dan zeggen ze: "Heere, nu begin ik ook te zinken, nu weet ik het niet meer."

Toen Hiskia de genade bekeek, die God hem geschonken had, zei hij tot den Heere: "Gedenk toch, dat ik voor uw aangezicht in waarheid en met een volkomen hart gewandeld heb." Dat was waar, het was een Godzalige koning. Maar, toen hij keek op de Rechter Die hij moest ontmoeten, want hem was aangezegd, dat hij sterven moest, riep hij uit: "O, God wees Gij mijn Borg. Ik word onderdrukt!" Toen kon het niet meer. Dus de ene tijd was hij een wandelende, en het andere moment een wankelende.

En als dat volk nu ziet op de dieptes, die doorwandeld zijn, dan zeggen ze: "Wat heeft de Heere mij toch kostelijk gedragen en gespaard!" En dan zouden ze denken, wel nooit meer ongelovig te zijn. Maar ziet u, dat volk heeft geen volkomen geloof in dit leven. "Wij kennen ten dele; wij geloven ten dele", zegt de apostel. Dat ze nu maar zo'n klein geloof hebben, daar komen ze gedurig achter.

En weet je wat nu het wonderlijkste is in je leven? In het natuurlijke leven begin je als een klein jongetje, of als een klein meisje, maar in het geestelijke leven beginnen ze allemaal als een groot gelovige.

Wilt u de generaals zien in het geestelijke leven? Dan moet u bij de eerste beginnelingen zijn, dat zijn allemaal generaals. Maar o wee, als ze veel in de stormen verkeerd hebben, en dikwijls gezonken zijn, dan zeggen ze: "Zou ik er wel een van

zijn? Ik weet er niets meer van hoe het moet." Zie, dan worden het: wankelende kleingelovigen.

En dan moet je niet denken, dat ik een propagandist ben van het ongeloof, hoor, want ik wenste wel dat ik er van verlost was. Maar wijlen dominee Van Oordt, - en ik maak zijn woorden tot de mijne, - placht wel eens te zeggen: "Ongeloof en twijfel, dat zijn 'kwaaië' beesten, maar als je ze niet kent, dan heb je het ware geloof niet." En het is waar! Als God je geloof schenkt in je hart, dan kom je erachter, dat je eigen ongeloof veel groter is dan het geloof wat je beoefent. En weet je wat nu zo'n wonder is? Dat zo'n kleingelovige met dat kleine geloof op het water wandelt, en als hij een grootgelovige is, dan zinkt hij. Dat is het wonder. Dat kan men maar niet vatten, dat een grootgelovige begint te zinken en te wankelen, en dat een kleingelovige soms zegt met Bunyan: "Broeder, ik zie de poort!"

Gods volk wankelt zo menigmaal. Als ze niet in de kracht van Christus bewaard bleven door het geloof tot de zaligheid, wankelden ze niet alleen ter dood, maar ze zouden ook wankelen tot de rampzaligheid, en dan vielen zij erin. Maar Luther zong eens: "*Ons staat een sterke Held terzij!*" ziet dat volk op de Heere Jezus, dan zeggen ze: nu geloof ik vast dat ik er kom, omdat Hij het doen zal.

We lezen van Petrus dat hij wankelde, en hij begon te zinken, steeds maar dieper, en toen zou hij vast zijn genadebeginsel niet hebben kunnen vasthouden. Dat ging met Petrus ook onder water. En boven water kun je een zaak beter bekijken dan onder water; vandaar dat de mens probeert om boven water te blijven.

En dat Petrus liever boven water dan onder water ging, dat kun je wel horen. "Heere, behoud mij!" riep hij, want hij wist wel, dat men onder water niet leven kan, en dat men dan ook niet meer zien kan, en als je dan onder blijft, dan wordt het sterven! En daar wilde Petrus uit verlost worden.

En hij werd ook gewaar, dat hij met al zijn genade toch zonk. Je hebt wel mensen, die denken, als je genade hebt, dan blijf je wel boven water, en het is toch niet waar, mensen. Je kunt er nog niet eens mee preken. Je kunt er geen gebed mee doen, of een preek lezen, echt niet, en ook geen gebedje mee doen aan tafel voor het eten, ... met alles wat God je geschonken heeft. Dat gaat niet, hoor! Daar kom je achter, als je het eens geprobeerd hebt.

Een wankelende kleingelovige! En als hij begon te zinken, kon hij er niets meer van bekijken, en opmerkelijk, dat hij toen gelijk begon te roepen, want er staat: "Als hij begon neder te zinken, riep hij, zeggende: Heere, behoud mij!" Dus Petrus kon het niet verder bekijken als: "Het is verloren", want anders roep je niet om behoud.

We zeiden dan ook ten derde:

III. *Een roepende kleingelovige.*

En hebben we er al acht op geslagen, tot Wie Petrus roept? Hij zegt niet tot de apostelen: "Kom eens gauw, en help mij eens!" Nee, dat zou een blijk geweest zijn, dat hij nog niet goed in de nood zat, want zolang je niet recht in de nood zit, ga je altijd naar mensen toe, om eruit geholpen te worden.

Ach, dat doen we allemaal, hulp bij schepselen zoeken, bij mensen, net zolang totdat we hulpeloos worden. En we hebben het gezongen uit Psalm 72 : 7: "*Gans hulpeloos tot Hèm gevloten.*" Dus wij houden God altijd voor het laatst, want Hij moet je eerst hulpeloos maken in de waarneming van je ziel, anders neem je geen toevlucht tot die Held, bij Wie hulp besteld is.

Gáns hulpeloos tot Hem gevloeden; anders heb je Hem niet nodig, hoor! Dan probeert de mens met zichzelf of met de genade of met Gods volk, boven water te blijven. Ja, met alles wat hij maar meent te kunnen grijpen of te bezitten, probeert hij boven water te blijven, totdat de Heere Zich meer als een Rechter openbaart, en dat hij met al wat hij gekregen heeft, voor God niet bestaan kan. Dan begint hij te zinken, maar dan begint hij ook te roepen.

Er staat: *Hij riep!* Dat openbaart de nóód waarin hij verkeert. Hij riep tot de Heere Jezus, want hij zag geen kans, uit de diepte waarin hij dreigde weg te zinken, nog boven water te komen, óf de Heere Jezus moest het doen. Dat is nu de ware nood, om geholpen te worden.

Mensen, als je eruit komt zonder de Heere Jezus, dan heb je nog niet in de ware nood gezeten. Ik zeg niet dat de apostel hier een Borg voor zijn schuld nodig had; nee, hij moest geholpen worden, om uit het wáter omhoog gehaald te worden. Het gaat hier niet om een Borg voor zijn ziel; daar had hij hier helemaal geen behoefte aan op dat moment, maar hij had behoefte om uit de diepte opgehaald te worden, gelijk we dat lezen: "Gij hebt mij opgehaald uit die ruisende kuil en uit dat modderige slijk, waarin ik niet kan staan."

Zo heeft de Heere Jezus het ook bekeken, want Hij stak Zijn hand uit en Hij greep Petrus. De Heere Jezus zorgde er dus voor, dat Petrus God nodig had. Maar let er eens op mensen, dat de Heere Jezus niet alleen de hulp geeft, maar Hij werkt eerst Zijn volk in de nóód. Dat is het eerste, hoor! De mensen zeggen tegenwoordig: "Als je maar nood hebt, krijg je wel hulp." Ik geloof wel, dat je zonder nood geen hulp krijgt, maar ik denk toch, dat God je eerst in de nood brengt, en dat Hij je er daarna uithaalt, want ik heb nog nooit een mens gezien, die zichzelf in de ware nood brengt. Wel in gevaar en in moeilijkheden, maar niet dat hij zich in de nood brengt, dat hij God nodig krijgt. Dan zou dat mensenwerk zijn, en dat heb ik nog nooit gehoord. God werkt dus eerst de nood, en daartoe moest medewerken, dat hij begon te zinken, en dat hij zag op die sterke wind; en de Heere Jezus was vlakbij hem, en hij kon er niets van zien.

En dan zeggen ze in onze dagen: *je moet op de Heere Jezus zien, Petrus, dan was je niet gezonken!* Maar al had Petrus een paar goede ogen gekregen, daarom kon hij altijd nog niet kijken, want er staat: "Ziende de sterke wind!" Dus hij keek naar de wind op de golven, en daar zal hij wel meer op gekeken hebben dan op den Heere Jezus, want God leert Zijn volk er een weinig van verstaan, dat zij veel meer náást, dan óp de Middelaar zien. En als ze er naast kijken, ach, dan kan het niet, en al zouden ze er eens óp kijken, dan gaat het wel voor een poosje; maar weet je wat dat volk dan gewaar wordt? Dat zien geen hebben is! Dan zeggen ze: *O, God, ik heb Hem wel gezien, maar ik héb Hem niet.*

Wat vloeit men daarin door in onze dagen! Als de Middelaar Zich een weinig in de vrucht openbaart, dan zeggen ze al: "Ik heb een Borg voor mijn schuld gekregen." Maar het is niet waar, hoor, dat hebben ze er alleen maar van gemaakt. ook inzonderheid als Christus als Persoon in de ziel geopenbaard wordt, en als dat een beetje ruim is en ze leven nog in die vruchten, dan zeggen ze: "Maar nu heb ik Hem gekregen hoor!" En dan gaan ze aan het praten en nog eens praten, en als de vrucht er nog is, dan merk je dat soms nog niet, maar naderhand kom je er achter. Dan zie je geen armoe bij die mensen, geen statelijke armoe. Ze zijn niet kreupel geworden; daar kun je ze aan kennen. Want een mens heeft er toch zo'n gruwelijke hekel aan, om een *arm* mens te worden. In deze dure tijd kun je dat zien. Dan heb je nog een inkomen,

als je werkt, en weet je wat de meeste mensen nu doen? Zoeken om er wat bij te verdienen, dan is het een beetje gemakkelijker.

Kijk, als de Heere genade schenkt aan Zijn volk, dan hebben ze wel een beetje inkomsten, maar dan zoeken ze ook nog een beetje bijverdienste van zichzelf erbij. Zó is de mens! Die wil altijd maar een beetje bijvullen, want voor een volkomen Jezus moet een mens er helemaal aan, en dat wil een mens niet!

En dat wil de Heere Petrus nu leren, dat hij zonder de Middelaar niet boven water kon blijven. Hij riep: "*Heere, behoud mij!*"

Je hebt ook wel mensen, die een half uur over de Kerk bidden, terwijl ze zelf niets nodig hebben. Dat is jammer, maar ik verzeker je, als God een mens in de nood brengt, dat hij dan vast geen half uur over de Kerk doorbrengt in het gebed, en nog geen halve seconde voor zichzelf, maar dan zal hij het gewaar worden, als God hem persoonlijk in de nood brengt, dan roept hij: "Behoud mij!" Dan kan de hele Kerk wel behouden worden, maar dan valt hij er buiten, zie je. Dan wordt het net andersom.

Ik zeg niet, als hij de nood in zijn ziel voor zichzelf gevoelt, dat hij het dan ook niet voor de Kerk gevoelt. Dat is vast, dat zit er altijd bij. Maar als het alleen *over* de Kerk is en niet voor jezelf, dan mag je het wel nakijken, want als je gemeenschap met het Hoofd hebt, dan heb je het ook met de Kerk, als Zijn leden. Dat kunnen we ook lezen in Handelingen 4.

Maar het kan zo menigmaal zijn, dat ze roepen: *Behoud mij!* En dat ze heel geen erg in de diepte hebben, en dan is er wel geroep, maar geen nood. Ze verdrinken niet, nee, dat wil een mens niet, die wil wel boven water, maar niet onder water. *En het is toch zo nuttig*, zegt men, *dat je het allemaal eens verliest*. Dat zeggen ze tegen een ander, hoor! Ze zeggen het niet tegen zichzelf, dat het zo nuttig is, want dan doen ze hun best om zich te behouden! Maar voor een ander bekijken, dat gaat nog wel, hoor! Voor een ander kan ik het bekijken met mijn verstand, maar voor mijzelf het te bekijken, daar heb ik hemels licht voor nodig, want anders zie ik er niks van.

"Roepende tot de Heere Jezus." Er staat niet: *grijpende!* Toen ik in de nood kwam, zeggen sommigen, toen mocht ik de Heere Jezus toch zó aangrijpen en ik zei net als Jakob: "Ik laat U niet meer los, tenzij Gij mij zegent."

Maar weet u wat ze vergeten? Dat de Heere eerst Jakob gegrepen had; want er staat: *Een man worstelde met hem*. Maar dat vergeten ze, want daar moet een mens niks van hebben; daarom zeggen ze dat er niet bij.

En dat is nu hier ook zo. Als Petrus gekund had, had hij de Heere Jezus wel aangegrepen, en dan had hij Hem ook weer, als het benauwd geworden was, losgelaten, en dan was hij smartelijk verdronken. Want als de drenkeling de redder aangrijpt, dan verdrinkt hij meestal, maar als de redder de drenkeling grijpt, dan laat hij hem meestal niet meer los.

Kijk, zo deed de Heere Jezus. Die wist dat ook wel, en daarom heeft Hij Petrus gegrepen.

We komen hiermee tot onze vierde hoofdgedachte:

IV. *Een gegrepen kleingelovige.*

Hij, namelijk Christus, terstond de hand uitstekende, greep hem aan, en uit die greep kon Petrus niet los komen. Gelukkig voor Petrus; dat hij zelf niet grijpen kon, daartoe werd hij door de Heere Jezus gegrepen.

Ach, hij zal wel gegrepen hebben, toen hij in dat water zonk, maar toen greep hij lucht en water, maar daar kon hij niet mee bóven water blijven. Want als een mens denkt: *ik begin te zinken*, dan doet hij niets anders dan grijpen, om houvast te krijgen. En hij, Petrus, zonk hoe langer hoe dieper, maar toen de Heere Jezus hem greep, stelde Hij hem op zijn voeten, en toen was Petrus weer boven water.

Toen zal Petrus misschien gedacht hebben: Nu gaat het weer goed. Maar toen kreeg hij toch wat te horen, want hij moest eens leren, waar dat wankelen vandaan kwam. De Heere Jezus sprak tegen hem: "*Hoe hebt gij gewankeld, gij kleingelovige?*" Alsof Hij zeggen wilde: "Petrus, nu moet je niet meer zo vlug denken, dat je zo'n gróótgelovige bent, hoor, want je bent een kleingelovige!" En Petrus, je denkt er misschien ook over dat je een volslagen óngelovige bent - want een mens valt ook de andere kant wel eens op - maar dat is ook niet waar hoor, je bent *een kleingelovige*. Zo moeten ze het nu maar leren, van alle zijden. En als Petrus dan eens op de Heere Jezus mocht zien, en wat hij zelf nu gedaan had, dan moest hij maar zeggen: "Heere, ik begrijp er niets meer van. Gij hadt wel gezegd: "Kom!" maar als U mij niet gegrepen had, dan was ik verdrongen. En dan, hoe moest het dan met mij? Gelukkig, dat U Uw hand net op tijd uitstak, en dat ik niet hoefde om te komen, voor eeuwig."

Zie, Hij de hand uitstekende! Dat doet Hij nu iedere keer, als dat volk door Hem in de nood gebracht wordt. En daar zijn alle mensen zulke ontzaggelijke vijanden van, om in die nood voor God gebracht te worden. Vandaar dat we alles aangrijpen, om niet in de nood te komen.

Maar de Heere werkt net zo lang, totdat Zijn volk erin zit en dat ze een nooddriftige worden, en dan grijpt Hij in en stelt Hij ze weer op de voeten des geloofs. Zacharias had er wat van geleerd, want hij zegt: "Om onze voeten te richten op de weg des vredes. Omdat God met innerlijke bewegingen der barmhartigheid was bewogen, heeft Hij ons bezocht met de Opgang uit de hoogte." Dus hij zag, dat de zaligheid van God uitging, en dat is nog zo. Genade-werking en genade-onderhoud en genade tot versterking gaat allemaal van God uit. Hij is de Eerste en Hij blijft de Eerste. En als wij dat mogen zien door het geloof, dan zullen we instemmen met Psalm 118, wat ik nu verzoek te zingen en wel Psalm 118 8:

*Gods rechterhand is hoogverheven;
Des HEEREN sterke rechterhand
Doet door haar daán de wereld beven;
Houdt door haar kracht Gods volk in stand.
Ik zal door 's vijands zwaard niet sterven,
Maar leven, en des HEEREN daán,
Waardoor wij zoveel heil verwerven,
Elk tot Zijn eer, doen gadeslaan.*

Toepassing

Gods rechterhand doet door haar daán de wereld beven. Dat is de ene zijde, en de andere kant is: *Houdt door haar kracht Gods volk in stand.* Dat heeft tweeërlei uitwerking.

Bij wie van de twee behoren wij, mensen? Bij diegene, bij wie God door Zijn rechterhand de wereld doet beven? Of horen we bij degenen, die door Zijn kracht in stand gehouden worden? Wat kennen wij daar nu van, van dat wandelen door het geloof?

Want, jong en oud, wij reizen allemaal naar de eeuwigheid, om voor de rechterstoel van God gedagvaard te worden. En daar zullen u en ik, buiten de Heere Jezus niet kunnen bestaan, want God is te rein van ogen, dat Hij het kwade zou kunnen aanschouwen. En Hij is buiten de Middelaar een verterend Vuur en een eeuwige Gloed, bij Wie niemand wonen kan.

Hebben we er al eens mee te doen gekregen? Het zal toch wat zijn, jong en oud, levenslang onder de Waarheid gezeten te hebben, en dan, als gij zo moet sterven - God mocht het nog veranderen - te moeten horen: *Gaat weg van Mij, Ik heb u nooit gekend!* Dat zal toch wat uitmaken, mensen! Wij bidden u van Christus' wege, alsof God door ons bade: *Laat u met God verzoenen, eer dat de dag komt, en het besluit baren zal, dat gij er niet meer wezen zult.*

O, dat onze grootste zorg, onze grootste kommer eens worden mocht: *hoe kom ik tot God bekeerd, hoe kom ik met God verzoend?* Dat is niet gemakkelijk, dat is rusteloos voor je vlees, maar u zou er eeuwig wel bij varen. Het wordt pas van, achteren verstaan.

Petrus dreigde nog maar weg te zinken in het water en hij riep al: "Heere, behoudt mij!" Wat moet het dan zijn, als straks de dood komt, en gij bemerkt, dat gij wegzinkt in de poel, brandende van vuur en sulfer? En dan kan het nooit meer geblust worden. Hebben wij nu daar wel eens mee te doen? O, dan zou er vast nog wel eens gehoord worden: "Heere, behoudt mij!"

Ik weet wel, dat Petrus veel meer op de behoudenis aanwerkte, als dat God verheerlijkt zou worden in zijn behoudenis; daar had hij op dat moment geen oog voor. Maar ... wáren wij nog maar zoals een Petrus, want hij zocht zijn behoud bij de Heere Jezus!

Wat anders is het, volk van God, als we eens geloven mogen, dat er alleen maar behoud in de Heere Jezus is! O, dan zou vast en zeker de genade, die God je geschonken heeft, tekort geworden zijn, om daarmee jezelf te bedekken voor het Goddelijke recht. Dan zouden vast en zeker alle Godsontmoetingen, in de waarneming van je ziel - daar spreek ik over - te kort zijn.

"Ik durf niet te ontkennen de genade en de openbaringen van Christus, zegt zo'n ziel, maar o, als ik nu God moet ontmoeten, dan sta ik er buiten! Hoe moet dat nu toch?"

Kijk, Ruth was op de akker van Boaz, en daar had ze leeftocht verzameld. Dat was een groot voorrecht voor zo'n arm hongerig mens. En toen ze aan zijn tafel zat, en hij langde haar geroost koren, en ze werd verzadigd en hield over, kon ze daar geen woorden voor vinden, om aan Naomi te zeggen, wat haar daar te beurt was gevallen. En toen ze wederkeerde van de dorsvloer, waar Boaz haar zo kostelijk had aangesproken, en zes maten gerst gegeven, toen zal ze er wel een hele poos van geleefd hebben. En toch is ze er weer achter gekomen, toen het opgeleefd was, en de weldaden voorbij waren, dat ze eerlijk moest zeggen: *Nu heb ik Boaz nog niet!*

Volk van God, heeft God u er wel eens achter gebracht, met de vele weldaden aan uw ziel geschonken, kostelijke weldaden, dat het vrije gunst was die eeuwig God bewoog? Heeft Hij u wel eens in de eeuwigheid ingeleid, en dat de oorsprong van uw zaligheid geopenbaard werd, die Hij tevoren verordineerd heeft? O, dat eeuwige Goddelijke onveranderlijke welbehagen! Als uw ziel daar iets van mag kennen, dat de Heere u zalig maakt, omdat God het wil, dat is toch zo'n eeuwig wonder!

Wat ga je dan zakken! Dat is een ander zinken dan in het water, als God Zich in Zijn eeuwige deugden gaat openbaren, en het vrije soevereine van het zaligmaken van zijn volk laat zien, en inzonderheid dat Christus gekomen is. Dat de Heere nu de Middelaar stuurde, en dat Hij Zichzelf gaf, louter, opdat het welbehagen Gods door Zijn hand gelukkig zal voortgaan.

Zie, er wordt wel eens over *liefde* gepraat, en een mens heeft graag, dat er liefde aan hem bewezen wordt, maar hij wil ze nog niet zo graag aan een ander geven. En als je nu eens over liefde praat, dan moet je eens kijken naar de Heere Jezus. Die heeft Zich uit liefde tot de verheerlijking van al Gods deugden in de dood overgegeven, en Zich aan het kruis laten nagelen. Hij heeft Zich uit liefde opgeofferd voor een volk, dat een vijand van God was.

En als daar nu eens een weinig opening in komt, volk, dan word je erachter gebracht, dat je er niet als een liefhebbend mens uitkomt, maar als een liefdeloos schepsel. Dat zal Gods volk nu zo diep vernederen, als ze door het geloof mogen zien, wat het de Middelaar gekost heeft, om de ganse Kerk, maar ook hun arme ziel, vrij te kopen van het eeuwig oordeel Gods. Dat Hij daarom de dood, ja de dood des kruises moest sterven. Dat deed Job uitroepen: *Nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij in stof en as.* De diepste vernederingen vloeien altijd voort uit de openbaringen van Christus.

En weet je wat nu zo wonderlijk is, volk? Petrus veranderde gedurig, en de Heere Jezus niet. Bij Petrus wisselde dat gedurig, maar van Christus moest hij gedurig zeggen Nu is Hij nog Dezelfde. Zelfs toen de Heere Jezus in het graf lag. Zijn lichaam hadden ze in het graf gelegd en Zijn ziel was in de hemel en nu dachten de vijanden: Hij heeft verloren, en Gods volk in die tijd dacht dat ook; vandaar dat ze het benauwd hadden.

De Emmaüsgangers zeiden van de Heere Jezus: *En wij hoopten, dat Hij Degene was, Die ons verlossen zou, en nu is het de derde dag, dat die dingen geschied zijn en nu is Hij eigenlijk nog dood.* Dat was mis, voor eeuwig mis.

Dat is wat voor dat volk, als het voor eeuwig mis is, en dat de Heere Jezus Zich dan in hun ziel gaat openbaren, dat Hij in het graf lag, en dat Hij er niet in gebleven is!

Hij is niet gestorven als een martelaar; die wordt het leven benómen, maar de Heere Jezus zegt: "Niemand neemt het leven van Mij af, maar Ik leg het van Mij af. Ik heb macht, om Mijn leven af te leggen, en Ik heb macht, om hetzelfde wederom aan te nemen." En toen Zijn lichaam in het graf lag, was Zijn Godheid met Zijn lichaam verenigd. De ziel was van het lichaam gescheiden, maar die twee naturen waren niet gescheiden. Zijn Godheid was ook met Zijn ziel verenigd in de hemel. Ziet, Hij kon met recht getuigen: "En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen, tot de voleinding der wereld."

En als God dat nu eens aan u openbaart, volk, dat de Heere, als u sterft, met de ziel verenigd blijft, om in de eeuwige zaligheid opgenomen te worden, en dat God nochtans met uw lichaam in het graf verenigd blijft, om het in de jongste dag op te wekken, dan sta je zo stomverwonderd, dan begijp je er niets meer van. O, dat deed David uitroepen: "Mijn vlees zal rusten in hope!" En Job zegt: "Nu zal ik uit dit mijn vlees - als God het zal opwekken - God aanschouwen."

Wat kennen wij nu van die Middelaar Gods en der mensen? Petrus wist ervan te getuigen. Later kon hij het eerlijk vertellen: "Toen ik op de golven wandelde, en ik op de wind zag, toen zonk ik, maar toen stak Hij zo kostelijk Zijn Middelaarshand uit, Hij greep mij aan en Hij zette mij zo, dat ik weer door het geloof mocht wandelen."

En is dat nu niet uw ervaring, volk, dat de Heere niet éénmaal, maar levenslang in uw ziel ingrijpt? Net wat Asaf zegt: "Gij hebt mijn rechterhand gevat!" Daar ligt nu het behoud van dat volk, niet in wat ze zelf pakken. Ach, een mens grijpt wat aan als hij in de moeilijkheden komt, maar dat moet hij allemaal weer loslaten.

"Niet dat ik het alrede gegrepen heb, " zegt de apostel, "maar ik jaag ernaar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ook ik van Christus Jezus gegrepen ben!"

Dat is bij de aanvang zo. Vandaar dat ze vroeger zeiden, als iemand wederomgeboren was: *God heeft hem in zijn ziel gegrepen!* En die Goddelijke greep, daar konden ze niet van los komen. Dat blijkt van achteren. "Niemand", zegt de Heere Jezus, "zal ze uit Mijn hand rukken°. O, die diepvernederende, Godeverheerlijkende leer van vrije genade is nu zo troostvol voor dat volk! Waar ze op zijn diepst voor God vernederd worden, hebben zij het meeste troost in hun ziel uit de Heere Jezus. Daar schort het nu maar aan.

De mens zoekt geen troost in Christus, als God hem niet eerst treurende maakt en hem vernedert; anders zouden ze de Heere Jezus niet nodig hebben. Welk een kostelijke zaak, volk! Dat volk zal zalig worden, omdat God het wil! En de wil van de Vader, en de wil van de Heilige Geest is ook de wil van de Heere Jezus, want die willen alle Drie hetzelfde.

Er staat: "Het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand,- dat is dus de hand van Christus, - gelukkig voortgaan." En dan gebeurt het, dat het bij dat volk niet meer kan. Ze kunnen niet meer geloven; ze kunnen niet meer bidden; ze kunnen er niet meer van praten. Zacharias ook niet, die is ook stom geweest. Hij kon ook niet meer geloven en hij kon zijn ambt niet meer bedienen, en toch lees ik: "Zacharias werd vervuld met de Heilige Geest en hij sprak, God lovende!"

Ziet u nu, waar het vandaan komt? "Alle goede gave", zegt Jakobus, "is van boven van de Vader der lichten afkomende." En dat nu zal dat volk gaandeweg meer waarnemen, dat het altijd van boven moet komen. Maar niet als we dat wéten, maar als we dat nu eens gelóven, dan zullen we wel veel naar boven leren kijken met de ogen des geloofs. De dichter van Psalm 123 zegt:

*Ik hef tot U, Die in den hemel zit,
Mijn ogen op, en bid.*

Dus dat was een uitdrukking, waarin hij zijn ziel openbaarde, dat hij God nodig had. Dat is heel wat anders dan een gebedje opzeggen. God nodig te hebben is de kostelijkste genade. De Heere zegt: "Op uw noodgeschrei, deed Ik grote wonderen." En als er geen wonderen gebeuren, dan moet je maar denken, dat je niet uit de nood geschreid hebt. O, om te geloven, dat de oorzaak der ellende bij jezelf ligt, en de oorzaak dat je genade krijgt, in God ligt, ... dat is toch zo'n schone zaak.

"Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen", zegt de apostel. Uit een diep vernederd hart schreef de apostel dit in Romeinen 11 : 36, en dan zegt Hij : "Hem zij de heerlijkheid, tot in alle eeuwigheid!"

Dat is een kostelijke genade, als God de eer eens mag ontvangen. Hij verheerlijkt Zich in Zijn eigen werk, Hij hoeft van een mens niets te ontvangen, als iets behoevende, maar het is zo zalig voor dat volk, als zij geformeerd worden, om Zijn lof te vertellen. Dat is nu de zaligheid voor Gods volk, als ze de lof en deugden Gods mogen verkondigen. Hij, Die u getrokken heeft uit de duisternis tot zijn wonderbaar licht. O, *verkondig de deugden des Heeren!*, staat er. Dat is een kostelijke zaak! Wat is er genade voor nodig, vooral in deze kommervolle dagen.

De Heere doe u ervaren, ook hier aan deze plaats, dat Hij uw harten, en ook het mijne, vervulle met de Heilige Geest. Die alleen overtuigt, levend maakt, en: *Die zal Mij verheerlijken; Hij zal het uit het Mijne nemen; Hij zal u in al de waarheid leiden; gij zult de waarheid verstaan; en de waarheid zal u vrij maken.* Zo werke God met die Goddelijke waarheid in uw en ons hart, opdat we zouden ervaren: *Uw goede Geest geleide mij in een effen land.* Amen.

Slotzang Psalm 89 : 7:

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wand'len, HEER, in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort;
Zij zullen in Uw naam zich al den dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; Uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw Woord verhogen.*

5. DE GEVANGENNEMING VAN DE MIDDELAAR

Zingen : Psalm 69 : 13.

Lezen : Johannes 18 : 1-18.

Zingen : Psalm 54 : 1 - 2

Tekst : Johannes 18 : 4-9.

Tussenzang : Psalm 89 : 14.

Slotzang : Psalm 88 : 11.

Geliefden.

Mozes hoedde de kudde van zijn schoonvader Jethro bij de berg Horeb. Daar zag hij een braambos branden die niet verteerde. Dat er een braambos brandde, was voor Mozes niets bijzonders; dat was zo dikwijls gebeurd. Door de hitte van de woestijn vlogen er wel meer braambossen in brand, en in een moment waren ze verteerd.

Maar wat was het wonderlijke voor Mozes, zodat hij zegt: "Ik zal mij nu daarheen wenden?" Waarom ging hij kijken? Niet omdat er een braambos brandde, maar waarom het niet verteerde. Dat viel hem op, dat was voor Mozes een wonder. "Ik zal mij nu daarheen wenden, en bezien dat grote gezicht, waarom het braambos niet verbrandt."

En toen hij in de buurt gekomen was, sprak God tot hem uit het midden van het braambos: "Trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land." O, Mozes werd opgewekt om met heilige eerbied tot God te naderen, en dan wordt hem getoond, waarom die braambos brandt en toch niet verteert. Dat was voor Mozes een wonder. En wat wilde de Heere daar nu mee zeggen? Dat dit nu een beeld was van het volk van Israël, dat gedurig in brand zou staan en toch niet zou verteren.

Dat is ook gebeurd! Wat heeft dat volk van Israël vanwege de zonden dikwijls in brand gestaan in de woestijn, zodat Mozes tot God riep! Het scheelde niet veel of ze zouden hem stenigen. Ze zeiden ook: "Laat ons een hoofd opwerpen en wederkeren naar Egypte. Naar de komkommers en naar alles wat we daar hadden, want wij walgen van dit lichte brood."

Ziet, ze stonden in brand vanwege hun zonden, en toch is dat volk niet verteerd. Waarom? De Heere woonde in het midden van het braambos. De Engel des Verbonds, namelijk Christus, sprak tot Mozes vanuit het braambos, en riep hem om een leidsman te zijn in Zijn Naam, om dat volk uit Egypteland te voeren.

Mozes had menigvuldige bezwaren. Nee, hij was er niet blij mee om leidsman te worden. "Zij zullen mij niet geloven", sprak hij tot God. Toen gaf de Heere hem enkele tekenen, om het volk te overtuigen, dat de Heere hem waarlijk geroepen had. De staf, die tot een slang werd, de hand, die melaats werd, toen hij ze in zijn boezem stak, en tenslotte het teken van het water der rivier, dat Mozes zou moeten uitgieten op het droge, en dat tot bloed zou worden voor de ogen der Israëlieten.

Maar Mozes zeide tot de Heere: "Och Heere, ik ben geen man wel ter tale, want ik ben zwaar van mond en zwaar van tong." Toen sprak God: "Ik zal met uw mond zijn, en zal u leren wat gij spreken zult."

En wat zegt Mozes dan? Nu ben ik eruit, nu ben ik klaar? Dat zouden ze tegenwoordig zeggen: "Nu ben ik klaar, nu ga ik de preekstoel op." Mozes zegt dat niet. "Och, Heere! zend toch door de hand desgenen, dien Gij zoudt zenden." Met andere

woorden, in mijn plaats alstublieft een ander, want ik zie er nog geen gat in. Ik kan het niet.

Toen ontstak de toorn des Heeren, en Hij zeide: "Aäron, uw broeder zal voor u tot het volk spreken." Kijk, dan kun je zien dat God een afgesneden zaak doet, in elke zaak. God geeft een mens, als Hij hem roept, mondstoppers, opdat hij uitgepraat ' raakt. En dan gaat Mozes. Dan murmureert Mozes niet, dan vecht Mozes niet, maar dan vraagt hij: Heere, zeg het nu maar zo Gij het wilt. Dat is nu een ware smekeling.

Dat braambos, daar kon Mozes ook wat uit leren. En wat dan? Dat hij vanwege Adams zonde, die ook hem toegerekend werd, gedurig in de brand zou staan. En omdat de Heere in zijn hart woonde, zou hij niet verteren.

Dat is nu het beeld van Gods Kerk. Die arme Kerk staat soms in brand vanwege de zonden. Want ook Gods kinderen, of ze het weten of niet, hebben meer zonden dan genade, hoe hoge achting we ze ook toedragen. En die zonde is allemaal brandstichting in het hart. Branden van vijandschap tegen God, omdat ze het met Hem niet eens zijn. En waarom verteert die Kerk dan niet? Waarom is er nu nog een Kerk op de wereld? Als het aan sommige communisten lag, als het aan sommige socialisten lag, vermoordden ze de gehele levende Kerk. En als wij haar in stand moesten houden, was het zo gebeurd, vandaag nog. Ik zie er geen kans voor. Wel, omdat de Heere erin woont.

Waarom houdt God dat genadewerk in stand in de ziel van Zijn volk?

- Als we toch een beetje licht in ons hart hadden, na ontvangen genade, zouden we het zien. Al wat van het vlees is, dat is murmureren tegen God. Het vlees murmureert wat! Het onderwerpt zich aan de wet Gods niet, dat kan ook niet.
- En dan de machten van het ongeloof die in je ziel opkomen. Is het ook dat God gezegd heeft? Hoogmoed, waardoor een mens gedurig in de lucht wil vliegen. Die heeft geen gas, maar alleen lood nodig, om aan de grond te blijven.
- Wereldsgezindheid! Ge moet eens zien hoe met kracht de wereld de kerk indringt. Wat onderscheidt ons nog van de wereldling?

En toch, toch houdt God Zijn eigen werk in stand. Waarom? Omdat God in het hart van Zijn volk woont, door het geloof. "Opdat Christus een gestalte in u krijgje", zegt Paulus, "en door het geloof in uwe harten wone." Daarom, en daarom ook alleen, heeft God nog een Kerk. Weet u waar je dan terecht komt? "Het is alleen door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen." Zie, dat gaat door de hand van Christus gelukkig voort. Dat ging voort toen Hij de zaligheid verwierf, verdiende, aanbracht, en dat gaat ook voort in de toepassing.

Welnu, laten we zien hoe dat ook voortgaat, zelfs dan, als het voor de discipelen hopeloos lijkt, als de Heere Jezus Zich gevangen laat nemen. Bij *die gevangenneming van de Middelaar* wilde ik u gaan bepalen, uit Johannes 18 : 4 t/m 9:

Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: Wien zoekt gij?

Zij antwoordden Hem: Jezus den Nazaréner. Jezus zeide tot hen: Ik ben het. En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen.

Als Hij dan tot hen zeide: Ik ben het; gingen zij achterwaarts, en vielen ter aarde.

Hij vraagde hun dan wederom: Wien zoekt gij? En zij zeiden: Jezus den Nazaréner.

Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan.

Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren.
Tot zover.

Ziedaar, *de gevangenneming van de Middelaar* ons beschreven. Wij willen u bepalen bij:

- I. De Middelaar die gezocht wordt.
- II. Het volk dat door de Middelaar gezocht wordt.
- III. Het Woord, dat door de Middelaar vervuld wordt.

I. De Middelaar die gezocht wordt.

Hier lezen we van een volk dat de Middelaar zoekt. En weet ge wie dat waren? Judas met de bende, die zoeken de Middelaar. Had Judas dan last van zijn schuld? Had Judas dan zoveel genade, dat hij de Middelaar nodig had? Nee, met die bedoeling zocht hij Hem niet. Hij zocht Hem met een heel ander doel voor ogen. Judas en de bende zochten Jezus te dóden, daarom zochten ze Hem. Dat is heel wat anders dan dat je Hem zoekt door genade. De Middelaar Die gezocht wordt. Dit zoeken was geen zaligmakend zoeken, geen zoeken des geloofs. Nee, zij zochten Hem met moordlust in hun ziel.

Judas dan, de bende krijgsknechten genomen hebbende, ging, evenals de Heere Jezus over de beek Kidron, naar de hof van Gethsémané. Daar was eerst de Heere Jezus naar toegegaan met Zijn elf discipelen.

En dan staat er: *En Judas wist ook die plaats*. Wij zouden denken: "Wat dom van de Heere Jezus, Hij had een andere plaats moeten kiezen om te bidden, dan had Judas het niet geweten." Wij mensen zouden zeggen: "Ik vertrouw die Judas niet; deze keer ga ik niet naar de hof van Gethsémané om te bidden, want anders zal het mijn leven kosten."

De Heere Jezus wist ook, dat Judas die plaats wist, en dan moet je dit eens in verband brengen met Handelingen 2: "Dezen, door den bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood." Kun je dan begrijpen, dat de Heere Jezus niet anders wil? Waar was Hij aan bezig, ondanks het snood verraad van Judas? Judas wist ook die plaats, en hij had afgesproken: "Die ik een kus tot een teken zal geven, Die is het, grijpt Hem!"

Dat wist de Heere Jezus ook, dat Judas dat afgesproken had. Wie had Hem dat dan gezegd? Wel, de Heere Jezus is toch alwetend? Hij is toch tevens God en mens? Er is niets voor Hem verborgen. Hij had het toch gezegd, toen ze het pascha vierden en het avondmaal

"Ik zeg u, dat een van ulieden Mij zal verraden." En Hij gaf de bete aan Judas, en zeide tot hem: "Wat gij doet, doe het haastelijk."

Zie je wel, dat de Heere Jezus het wist? Zou Hij niet weten wat over Hem besloten was? Dan was Hij alleen mens geweest, maar Hij is tevens God, bovenal te prijzen in der eeuwigheid. En waarom ging Hij niet terug? Omdat het zo moest. Als het aan de apostelen gelegen had, dan hadden ze deze keer wel een ander plaatsje gezocht. Die hadden de Heere Jezus er niet voor over.

Wij zouden zo zeggen, dat ze meer liefde voor de Heere Jezus hadden, dan de Heere Jezus voor Zichzelf. Was dat nu niet roekeloos, in de hof van Gethsémané gaan bidden, op een plaats die Judas ook wist? Nee.

Jezus dan, wetende alles, wat over Hem komen zou, ging uit, en zeide tot hen: "*Wien zoekt gij?*" Hij treedt ze nog tegemoet. Hij wist wat ze kwamen doen, en nu lokt Hij hen uit, door te vragen: "Wien zoekt gij?" Ziet ge nu de vrijwilligheid van de Heere Jezus? Hij openbaart zich een vrijwillige kruisdrager te worden. Niet gedwongen zoals Simon van Cyréne; niet gedwongen, zoals Gods volk het vaak moet doen, zodat ze zeggen: "Heere, kon ik het maar afschudden.

Ik was eens bij een ouderling die reumatiek had in zijn knie. Hij zei tegen mij: "Soms ben ik er onder. Dan zeg ik: Heere, ik kan niet anders hebben, dat kruis is net goed voor mij. Dan ben ik er onder." Maar, zei hij, als ik weer veel werk te doen heb, dan denk ik: kon ik die knie maar eens afschroeven, dan kon ik beter werken." Ik zei: dat kan ik vatten; maar dan ben je er *niet* onder, en dan zou je dat kruis een beetje op willen bergen."

En nu moet je eens zien, hoe het bij de Middelaar was. "Wien zoekt gij?" Was dat niet roekeloos? Nee. Hij wist wel dat ze Hem ter dood zouden brengen; Hij wist ook dat Hij op zou staan. "Ten derden dage zal Ik opstaan." Het moest. *Móest de Christus niet al deze dingen lijden, en alzo Zijn heerlijkheid ingaan?* Daarom komt Hij voor de dag en zegt: "Wiep zoekt gij?" En Hij kreeg een antwoord van Judas en de bende.

Zij antwoordden Hem: "*Jezus den Nazaréner.*" Zie je wel, daar was het hun om te doen. Zochten zij de zaligheid in Hem? Helemaal niet. Zij waren het beter eens met de leuze van de mensen die bij het kruis stonden: "Weg met zulk Een, het is niet behoorlijk dat Hij leve."

Zo dacht Judas er ook over. Het was Judas zo tegengevallen. Hij hoopte dat de Middelaar koning zou worden, en hijzelf minister. Dan had hij nog meer in de beurs, want hij was een dief. En toen dat allemaal afgebroken werd, ging Judas tot de overpriesters, en vroeg: "Wat wilt gij mij geven, opdat ik Hem u overlevere?." Toen was de maat vol.

Maar Judas móest dat toch doen? Geschiedt dan niet alles naar Gods raad? Ja, de Heere Jezus sprak: "De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk besloten is." Dus het is naar het besluit Gods. En toch zegt Hij: Maar wee den mens, door welke de Zoon des Mensen verraden wordt, het ware hem goed zo die mens niet geboren ware geweest." Kunnen wij nu niet begrijpen, dat God Zijn welbehagen volvoert, maar dat de mens toch verantwoordelijk is voor alles, wat hij doet en wat hij denkt en wat hij zegt? Wij zullen ons nooit kunnen verschuilen achter Gods raad. Nooit, want de verborgen dingen zijn voor de Heere onze God.

Gods raad is niet het richtsnoer van ons leven. Wij weten er toch niets van wat God besloten heeft? Daar kun je alleen maar achter komen door Goddelijke openbaring.

Wat is dan het richtsnoer om naar te leven? Wat God bevolen heeft in Zijn Woord. "De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God", zegt Mozes. "De geopenbaarde (dat is Gods Woord) voor ons en onze kinderen." Daar moet je dus naar leven, naar het Woord van God, *maar niet naar de verborgen besluiten.*

Zie, ze antwoordden Hem: "*Jezus de Nazaréner!*" Ze wisten goed Wie ze zochten, Wie ze hebben moesten. Ze noemden er nog bij, "de Nazaréner", opdat ze geen verkeerde zouden krijgen.

En de Heere Jezus loopt niet weg, Hij spreekt ze nog aan ook. Jezus zeide tot hen: "*Ik ben het.*" En Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. Wij zouden zeggen: "Als je nu toch zoveel goeds van die Zaligmaker ervaren hebt, uitwendig, dan moest je wel door de grond zakken, in plaats van Hem vrijmoedig te verraden."

Maar Judas, dat kun je zien, was overgegeven aan het kwaad, en daarom kon hij zo gemakkelijk de Heere Jezus verraden, verkopen voor dertig zilverlingen.

Maar Petrus heeft Hem toch ook verloochend? Ja, verloochenen, dat wel, maar dat is geen verraden! Verrader van de Heere Jezus wordt Gods volk nooit. Verloochenaars hoeven ze niet te worden, dat zijn ze. Ze hebben Hem wel duizendmaal in hun hart verloochend, maar verraden nog niet één keer. Daar bewaart God Zijn volk voor. Petrus schrijft er van in zijn zendbrief: "Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid." Zie je wel, daarvoor bewaart God Zijn volk.

Want wat is het gevolg van Judas' verraad? Toen hij het gedaan had, kreeg hij niet het wáre berouw, maar een Judasberouw, dat wil zeggen wanhoop, en naar buitengaande wéénde hij niet bitterlijk, zoals Petrus, maar verworgde zichzelf. Hij hing zichzelf op. O, wat is het toch erg, als je een verrader van God en van de zaak van Christus wordt. Dan kom je aan de strop, mensen! Daaraan kun je zien hoe erg dat is, en dat God niet ongestraft laat zondigen.

Denk er maar om, jonge mensen! Verharding begint heel klein, maar als het zich voortzet, kom je er mee in de eeuwige verdoemenis, als God niet ingrijpt. Als de Heere een zaak wil laten doorgaan, ook al is die zaak door en door zondig, dan werkt God die zonden niet, maar dan laat God die zonden toe. Judas krijgt niet de goedkeuring daarvan in zijn ziel, maar hij valt in de wanhoop over hetgeen hij gedaan heeft. Al wat hij deed, deed hij naar de bepaalde raad en voorkennis Gods, en onder Gods toelating, maar niet in Gods gunst. Daarom kreeg hij het zo benauwd. En dan mag een mens doorgaan, en denken: "Het gaat goed, want ik krijg mijn zin," maar het is niet best als je van God altijd je zin krijgt. Dat is een bewijs van het oordeel.

Zo gaat het met mensen die altijd over het geloof kunnen praten. Ze hebben altijd vertrouwen, en denken. dat ze buitengewoon gezegend zijn. Maar ik wil je wel zeggen. dat ik er nooit jaloers op ben. Laat mij dan maar een beetje van dat tobberige geloof hebben. je kunt wel medelijden hebben met mensen die altijd kunnen geloven.

Er is een volk, dat de Middelaar zoekt met een bij-oogmerk, om net als Judas nog dertig zilveren penningen aan Hem te verdienen. Wat is dat erg! Dan zijn de ogen er toch wel voor gesloten, dat de Middelaar gekomen is om de zaligheid te verdienen.

Dan lees ik verder in de tekst: Jezus antwoordde: *"Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan."* Dus daar waren er nog meer bij de Heere Jezus. Ja, daar was nog een volk bij, dat door de Heere Jezus gezocht werd. Daarom onze tweede hoofdgedachte:

II. *Het volk dat door de Heere Jezus gezocht wordt.*

Dat is een volk, dat nooit naar Hem gezocht heeft. Zo leren zij zich kennen als God hen onderwijs geeft. "Ik ben gevonden", zegt Jesaja, "van hen, die naar Mij niet vraagden." Eerlijk, als God je ontdekt, mensen, dan zul je het zien dat je nog nooit naar de Heere Jezus gevraagd hebt met ware gebeden. Ja maar, dan moet je al zoveel gebeden opgezonden hebben, om Christus te leren kennen. En als God je licht geeft, dan zie je, dat het nog nooit waar geweest is. Voor Hij Zichzelf openbaart; is het nietwaar? "Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten, en tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Ziet hier ben Ik!" Hij is altijd de eerste. Zo is het ook in het hart, hoor, ook na ontvangen genade. Als God spreekt, dan krijg je absoluut eerbied voor Zijn Woord, en dan zit je ook niet te slapen.

Kijk, dan word je in je ziel of in je consciëntie op dat Woord gepakt. Ik zie graag, dat je zo onder beslag van dat Woord van God bent, dat je zegt: *ik durfde niet op of om te kijken, zo had dat Woord mijn consciëntie te pakken*. Daar heb ik achting voor. Ik zeg niet, dat dit genoeg is, maar dan heb je nog een open consciëntie.

Dan zie je niets meer, en dan hoor je het kleinste en geringste, omdat je zo scherp luistert. Ja, dan zul je bij jezelf denken: "Sprak die leraar of las die ouderling die preek alleen voor mij?" Waarom? Omdat het in je hart inging. Dat is de ware eerbied.

Een volk, dat door de Heere Jezus gezocht wordt. Hoor maar: *"Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan."* Dezen? Wie bedoelt Hij daar nu mee? Daar bedoelt Hij de apostelen mee, die allen, die bij Hem waren.

Dezen heengaan? Waar moesten ze dan naar toe gaan? Die mochten vrij weg. Die moesten niet gevangen genomen worden, die moesten nog niet gedood worden. Die wilde Hij bewaren, Hij wilde hen nog laten preken. Voor die mensen zou het nog Pasen worden, zou het nog Pinksteren worden. Ze zouden nog in Jeruzalem staan, en verkondigen dat de Christus gedood was en opgewekt was.

Laat dezen heengaan, sprak Hij. Kijk, dat is nu een volk dat door de Middelaar gezocht wordt! Daarom zegt Hij ook: "Indien gij dan Mij zoekt, (Hij geeft Zich over voor dat volk), zo laat dan dezen, namelijk die de Mijnen zijn, henengaan."

In het formulier van het Heilig Avondmaal staat, dat Hij, namelijk *Christus, gebonden werd, opdat Hij ons zou ontbinden*. Zo spreekt de levende Kerk. En als God dat in de ziel doet geloven, dan staat men in de ruimte. Dan breken de banden. Kijk, dan kun je de kracht ervan in je ziel ervaren, dat het naar den Woorde Gods is opgesteld. Hij, namelijk Christus, gebonden, opdat Hij ons zou ontbinden. Hij liet Zich binden, en dat vrijwillig. En als nu de banden van je ziel eens gebroken mogen worden, kijk, dan krijg je te zien op Hem, Die Zich vrijwillig liet binden.

En weet je wat er dan gebeurt? Dan zie je twee dingen. Dat Hij Zich vrijwillig liet binden, uit eeuwige liefde, om God te verheerlijken, en uit eeuwige liefde om Zijn volk te zaligen. Dat is de oorzaak! Die kun je niet bij jezelf vinden. Maar dan word je ook gewaar, dat Hij de oorzaak is, dat daar nu eens een keer je banden breken. Dat kon niet als Hij niet gebonden was geweest.

En dat is zo groot, mensen, als dat eens geopenbaard wordt, dat de Middelaar Zich liet binden, opdat bij ons de banden zouden gebroken worden. Daar kun je niets van begrijpen, dan zink je in het wonder voor God weg. En als je dan eens geloven mag, dat Hij Zich liet binden, opdat je eens voor eeuwig ontbonden zult worden van alle banden, waarmee je hier gebonden bent. Gods volk kan toch soms zo gebonden zijn. Geloof maar, dat die apostelen ook gebonden waren. "Heere", zeiden ze, "de Joden hebben U onlangs gezocht te stenigen in Jeruzalem. Gaat Ge nu wederom derwaarts?" Toen kwamen ze ook in de banden, als ze maar over het lijden hoorden spreken. En geloof maar, toen Petrus zijn zwaard in zijn schede moest steken, dat hij toen ook bang geworden is. Vechten willen wij wel voor de Heere Jezus, maar als Hij ons oproept, opdat onze banden zouden verbroken worden, dan moeten we er eerst inzitten, anders hebben we er geen behoefte aan. Kijk, en daarvoor is Hij nu gekomen, die gedurig voor God in de banden zitten. Voor een volk dat door de zondebanden bekneld is.

Ik lag gekneld in banden van den dood,

Daar d'angst der hel mij allen troost deed missen.

Daar leert God Zijn volk wat van, en dan gaat Hij ze ontbinden in hun ziel. Dan zeggen ze: "Heere, nu kan ik naar de hel toe en nu moet ik niet; dat is zo wonderlijk!

Nu begrijp ik er niets van." Zodra je door Gods genade overneemt in je ziel, dat je naar de hel toe kunt, dan hoeft het niet meer, dan neemt God de vreze weg. Dan kom je echt in het wonder terecht. Dat is geen belijdend wonder, maar dat is een wonder dat je in je ziel belééft.

Ziende op de Middelaar, Die Zich liet binden. Daar kun je niets van begrijpen. Wij zouden zeggen: *Hij had ze allemaal dood moeten slaan, of met één woord dood laten vallen.*

"Wien zoekt gij?" Hij hoefde maar één woord te spreken en ze vielen op hun aangezicht. Dan was het toch gemakkelijk genoeg geweest om ze dood te laten vallen, dat er niet één meer op stond?

"Zullen we met het zwaard slaan?" vraagden de discipelen.

"Nee", zegt de Heere Jezus.

"Wilt Gij dat wij zeggen, dat vuur van de hemel nederdale, zoals Elia het gedaan heeft, zodat het vuur hen verteert?"

Nee, zegt de Heere Jezus. "Gij weet niet van hoedanige geest gij zijt."

Kijk, als we met vuur onze tegenstanders kunnen verslinden, dan zal het nog wel gaan. Maar nu te leren, dat we ook zo'n brandende braambos zijn, die vanwege de zonde tegen God gedurig in brand staat, dat is een andere zaak. Dat we in brand staan van de vijandschap tegen God. Dat we in brand staan, omdat Gods wil anders is dan de onze. In brand staan, vanwege de zonden. In brand staan, omdat de toorn Gods in onze ziel brandt. "Kust den zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op den weg vergaat, indien Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden."

O, wat kan Gods volk in brand staan! Dan zeggen ze: "Heere, hoe kan die brand nu geblust worden?" Het is maar even werk, als de Heere Jezus Zich omdraait en zegt: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan", en Hij laat ze eens zien op zijn bloed, want de hitte van Gods gramschap wordt alleen door het bloed van de Middelaar geblust. Toen Hij stierf, Zich Gode onstraffelijk aan het kruis opofferde, scheurde het voorhangsel. Dat wil zeggen, dat de verzoening gebracht en de gemeenschap met God hersteld was.

Al het licht valt op het werk van die gezegende Middelaar Gods en der mensen, Die leeft. De eeuwige toorn, de eeuwige gramschap Gods, daar was voor Hem geen ontwijken." Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan." Gods volk kan nu alleen maar in de ruimte komen, als de Middelaar het opneemt. Die krijgen ook een weinig te ervaren, dat de minste zonde genoeg is om ons voor eeuwig te verdoemen. Dat krijgen ze éérst te ervaren, en dan, hetzij door openbaring of door toepassing van de middelaar, als Hij Zich levend gaat vertonen, dan neemt Hij dat weg in hun ziel, hetzij bij aanvang of bij voortgang.

"Indien gij dan Mij zoekt!" Hij biedt Zich aan. Sommigen hebben het veel over een aanbod tegenwoordig, ze laten de hele Middelaarsbediening in de aanbidding opgaan. Dit is toch wel wat anders, deze aanbidding van de Middelaar. "Indien gij dan Mij zoekt!" Hij biedt Zich aan de vijanden aan. Vijanden? Ik dacht dat Hij Zich aan Zijn volk aanbod. Nee, Hij biedt Zich hier aan de vijanden aan, om Zich op te offeren in de plaats van zijn volk. Dát is toch een mooi aanbod!

En als de Middelaar dat niet gedaan had, dan hadden we nooit zalig kunnen worden, want dan was het gedwongen geweest. Hij laat horen, dat, wat Christus doet, heel vrijwillig is. Uit liefde tot Gods deugden, uit liefde tot de zaligheid van Zijn volk - Hij zal Zijn volk zalig maken van hunne zonden - biedt Christus Zich aan Zijn vijanden aan, om Zich over te geven in de dood des kruises.

Dat is niet vleeselijk, dat is Godverheerlijkend, en zalig voor Gods Kerk. Een vleeselijke Zaligmaker hebben we niet, al is Hij in het vlees gekomen. Hij zoekt geen vleeselijke dingen.

Zie, het volk dat door de Middelaar gezocht wordt, dat is een schuldig volk, dat is een vreesachtig volk, dat is een volk dat het niet meer weet. Die kunnen de Heere Jezus niet vinden. Dat is een volk dat aan Hem gebonden is. "Tot Wien zullen we heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Dat is een volk, dat Christus kent. Ze zingen ook bij beurte. Ze kennen Hem, de een meer, de ander minder, naarmate het God behaagt Hem te openbaren in het hart. Wij willen niet voorschrijven: *zóver moet het bij u zijn*.

Een mens moet wederom geboren worden, anders kan hij het koninkrijk Gods niet ingaan. Hij zal tot de kennis van Christus gebracht moeten worden, want daarin bestaat het eeuwige leven. Hoe ver dat gaan zal, hoop ik aan God over te laten.

Hier maakt God een scheidslijn door het geloof, en in de eeuwigheid doet Hij het door de verwerping en de verkiezing. Dat is verborgen. Maar hier op aarde komt de scheidslijn. Dan is de mens met genade of zonder genade. Die scheidslijn maakt God, die maak ik niet. God maakt hem in zijn Woord. Daar hebben wij ons aan te toetsen.

"Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan." Dat zegt Hij niet van Judas en zijn bende, tot wie Hij spreekt. Hij zegt het van de apostelen. O, dat geldt nu al dat volk van God, dat genade bezit: "Indien gij dan mij zoekt, zo laat dezen heengaan." Konden ze het eens een keer geloven.

De wereldling heeft veel méér geloof, in zijn eigen oog althans, en een ongelovige kan altijd geloven, omdat het niet *echt* is; het wordt hem niet bestreden. Hij kent niets van het op en neer. Het is net het water in een sloot, het staat altijd even hoog, en daarom stinkt het zo gauw, het kan niet weg. Maar het water in de zee is iedere dag vers, eb en vloed. Daaraan kun je zien, daar zit leven in, maar in slootwater niet. Daar kun je ze aan kennen, de levende christenen, of degenen die een *waangeloof* hebben.

Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dézen heengaan; dézen namelijk, die in Mij geloven, die Mij gedurig mochten volgen. De Heere Jezus zegt: "Die Mij volgt en heeft verlaten vader en moeder, zoon of dochter of man of vrouw, om Mijnentwil, die zal in de toekomst honderdvoudig wederontvangen." Ja, de Middelaar is geen karige Beloner, echt niet. Zo er een weinig geloof in de ziel mag zijn, dan zeggen ze: "O . hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen.

"Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan." De ware zoekers van Christus zet God in de ruimte. Ik wil best een beroep doen op de harten van al Gods volk, of ze nooit zó door God in de ruimte gezet zijn, dat de vijanden het zwijgen opgelegd werd van binnen en van buiten, en dat de Heere zei: "Dat is er een van Mij, die mag je niet hebben!" Daardoor vervult Hij Zijn eigen Woord. Dat is onze derde hoofdgedachte:

III. *Het Woord, dat door de Middelaar vervuld wordt.*

We lezen in de tekst: "Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen die Gij Mij gegeven hebt, heb ik niemand verloren." Zie je wel, dat de Heere zijn woord vervult? Welk woord dan? In Johannes 17 staat, dat alleen die bewaard zullen worden, waarvoor Hij bidt. En voor wie bidt de Heere Jezus, als Hogepriester? "Ik bid voor degenen die Gij Mij gegeven hebt." En wie zijn dat? Dat zijn al de uitverkorenen. In het hogepriesterlijk gebed, in Joh. 17, zegt de Middelaar: "Vader, zij waren Uwe", namelijk door de uitverkiezing. God de Vader verkoor hen in Christus

van eeuwigheid, Efeze 1:4, en heeft die uitverkorenen aan de Middelaar gegeven in het verbond der genade, dat ook van eeuwigheid is opgericht, met Christus als het Hoofd, en in Hem als het Hoofd met al Zijn uitverkorenen. Daarom zegt Hij: "Vader, ze waren Uwe, maar Gij hebt Mij dezelve gegeven", namelijk al die uitverkorenen. Hier komt de Middelaar nog op terug. "Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren." Niemand van die uitverkorenen verliest Hij, want die worden bewaard. Hetzij dat ze jong sterven of oud sterven, maar voor hun bekering worden ze bewaard, dat ze niet sterven. Ze kunnen niet sterven, eer ze tot God bekeerd zijn. De ene moordenaar aan het kruis kon niet sterven, die moest eerst tot God bekeerd worden. Dat was op het laatst van zijn leven. Die andere stierf in zijn zonden, maar die eerste bad: "Heere, gedenk mijner als Gij in Uw koninkrijk gekomen zult zijn." "Heden, zult gij met Mij in het paradijs zijn." Op het laatst grijpt de Heere Jezus in.

Zie je wel, dat de Heere Jezus niet een van zijn uitverkorenen laat verloren gaan? Die brengt hij hier toe, zelfs van de prilste jeugd brengt Hij ze toe, of in hun ouderdom, of op welke leeftijd ook. Die krijgen de tekenen der uitverkiezing in hun hart.

En welke zijn die? Geloof, hoop en liefde. Zaligmakend geloof, de levende hoop, en de Goddelijke liefde worden uitgestort in hun hart. Dat zijn de tekenen van de uitverkiezing. *Van degenen, die Gij Mij gegeven hebt in het verbond der genade*, wil de Middelaar zeggen, heb Ik niemand verloren.

Niemand? En Judas dan? Die ging toch verloren? Die was niet een van de gegevenen. *Ik weet wien Ik uitverkoren heb*, zegt de Heere Jezus, *en een uit u is een duivel; die zal Mij verraden*. Had de Heere Jezus hem dan niet beter eerst weg kunnen doen? Altijd zo'n verrader in je midden te hebben, dat is toch ook wat. Hij heeft hem verdragen. Judas moest net zo goed Gods raad uitdienen als ieder mens. Hij hoorde bij degenen, die Hem naar de bepaalde raad en voorkennis Gods, door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis hebben gehecht en gedood. Daar hielp Judas ook aan mee. Hij heeft Hem verraden en verkocht voor dertig zilveren penningen. Hij is verloren gegaan, hij behoorde niet bij degenen, die gegeven waren aan de Middelaar. Dat kwam uit de vruchten wel openbaar.

Maar hoe kun je nu toch zien of het tarwe is of gerst op de akker? Als het in de aar komt, dan kan iedereen het wel zien, wat tarwe is, en wat gerst. Maar als die sprietjes er pas uitkomen, dan kun je het nog niet zien. Dan zit er wel leven in, maar je ziet het nog te weinig, dus dan moet je nog wat wachten. Maar het komt er wel uit, hoor!

Van een *veronderstelde* wedergeboorte geloof ik niets; dat is filosofie van dr. Kuyper. En een *onbewuste* wedergeboorte, zoals een zoon van Kuyper leerde, daar geloof ik niets van. En dat er verbondskinderen zijn, zonder de verbondsgenade in het hart, dat is ook filosofie van prof. Bavinck.

I

k geloof, als God leven geeft, dat het vroeg of laat eruit komt; dat komt wel openbaar in het schreeuwen tot God. In het verlangen naar de Middelaar. "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg en ons de Schriften opende?" Kijk, die Emmaüsgangers waren echte. Zie je wel, dat het openbaar kwam? Ik hoop u nooit iets voor te houden wat niet in de Bijbel staat.

Wat in de Bijbel staat, vervult God, want zo lees ik: "Opdat het Woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: "Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren." Er gaat er niet één van die gegevenen des Vaders verloren. En waarom niet? Die zijn toch net zulke gruwelijke zondaars, al zijn ze voor het uitwendige bewaard

gebleven? Ze zijn toch in de staat Adamskinderen? Waarom gaan ze dan niet verloren? Omdat God ze uitverkoren heeft.

Een mens wordt zalig, omdat God het wil. En omdat God het wil, gaf de Heere Jezus Zich voor hen over in de dood. En omdat God het wil, bewaart Hij ze in Zijn kracht.

O, dus dan kun je maar raak leven? Nee, dat is juist een bewijs, dat je niet bewaard wordt. Valt Gods volk dan nooit in de zonden? Maar al teveel helaas. In gruwelijke zonden kunnen ze vallen en toch vallen ze niet van God af.

Ik heb wel gelezen van Judas, dat hij verraad pleegde. Dat heb ik van Petrus nooit gelezen. Petrus was een echte. Die heeft de Middelaar verloochend tot driemaal toe, maar hij heeft toch in zijn ouderdom nog geschreven: Gij die in de kracht van Gods bewaard wordt, door het geloof." Daar wist hij toch wel wat van. "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Petrus had het geloof, hij is het ook nooit verloren. Wel vaak de oefening kwijt, maar nooit verloren.

Zie, u moet er erg in hebben, dat het werk der zaligheid uit God begonnen wordt, en dat het voortgezet wordt door God, en dat de Heere het ook voleindigt tot op de dag van Jezus Christus. Dat is nu de zuivere waarheid, ik hoop nooit een andere te brengen. En dan bindt Hij de nood op het hart, en de werkzaamheden werkt Hij, en de verantwoording brengt Hij op de ziel, maar met je verantwoording alleen kun je verloren gaan.

Gods volk krijgt de meeste verantwoording op hun ziel gebonden. Een levend mens voelt wat het is, een dode niet. Als je werkelijk de verantwoordelijkheid gevoelt, weet je waar je dan terecht komt? Dan kom je bij de Heere Jezus terecht, want dan kun je het niet meer buiten Hem houden. Dan ga je naar de verdoemenis in de waarneming van je hart, dán gevoel je de verantwoording. Dan ben je dus niet alleen verantwoordelijk voor hetgeen je gedaán hebt, maar voor wat je in Adam geworden bent. Mensen, als je dat aanvoelt, dan word je een verloren mens voor God, bij aanvang en bij voortgang. Dan zeg je: "O God, die ene zonde van die ene Adam, die God mij toerekent, daar voel ik mij nu verantwoordelijk en schuldig voor."

Kijk, dan wordt de klacht van David verstaan: "Het is niet alleen dit kwaad - dat dadelijke kwaad wat ik bedreven heb - wil hij zeggen, maar ik ben in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren." Kijk, dat is de toerekening van die ene zonde in Adam.

En de apostel Paulus, na de vrijspraak in zijn ziel te hebben gekregen, schrijft: "Ik weet, in Wien ik geloofd heb." En in Romeinen 7: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam der zonde en des doods? Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heere." Hij komt er als een ellendige uit met al zijn genade. Die ontmoet je niet veel meer, hoor. Elk mens tobt om rijk te worden; ongelukkig als je rijk wordt in je eigen ogen.

Ik weet wel, het valt niet mee, als je je levenlang een tobber moet blijven, hoor! Dan krijg je Gods volk ook nog wel eens tegen. Jij zit altijd te tobben, zeggen ze. Je moet eens meer gelóven. Dát moet ik nu net hebben, echt, maar dan niet zoveel van die beschouwing van u erbij, want ik denk niet dat dit allemaal geloof is. Hoe meer geloof je krijgt, des te meer je gewaar wordt, dat je er zo weinig van beoefent.

Licht maakt openbaar. Weet je waarom de meeste mensen zo goed kunnen geloven? Omdat ze geen licht erover hebben, wat het geloof is en wat het niet is. Daarom hebben ze zo'n groot geloof. Ik ben ook als zo'n groot gelovige begonnen. O, als God

een beetje opening geeft en een zoete belofte aan je ziel openbaart, dan ben je zo'n groot gelovige. Dan denk je nooit meer te wankelen. Nooit meer! En nu zal het meevallen dat ik, als ik sterf, niet een volslagen ongelovige ben.

Het zal toch zo'n eeuwig wonder zijn mensen, als je daarbij behoort! Dat zal ik nooit uitgewonderd krijgen. Zo'n wonder wordt dat! Wonderen in de mond en in de belijdenis zijn er genoeg, en het is nog nooit een wonder geworden. Maar als de Heere eens zegt: *Indien gij dan Mij zoekt*, en Hij laat zich vinden, en je mag dan geloven dat Hij dat voor je ziel gedaan heeft, dan ben je dadelijk uitgepraat. Dan sta je stomverwonderd in je hart God te loven, dat Hij dat gedaan heeft. Dat kun je niet vatten. Heere, dat U dat nu gedaan hebt voor Uw Kerk, dat begrijp ik nog, want Uw Kerk hebt Gij gekocht met Uw bloed, maar dat ik daar nu bij ben, dat zal ik wel nooit uitgewonderd krijgen.

Hoe meer God de mens de zekerheid daarvan in zijn ziel geeft, hoe kleiner dat hij wordt. Je hebt mensen die verzekerd zijn tot en met, ook in gééstelijk opzicht, en ze zijn allemaal grote christenen. Ik kan er niet mee leven, ik kan er ook niet mee praten, al geloof ik nog dat ze genade hebben. Waarom niet? Ze zijn veel te groot. Hoe moet nu een kleine jongen leven met een oudere, die overal overheen klimt, als die kleine overal tegenaan moet kijken?

En daar komt het leven der genade in uit. Lees, als je ze in handen krijgt, de brieven van Philpot eens. Dat was een mens, bevestigd in de staat der genade. Tot op de huidige dag toe heb ik daar de meeste achting voor. En hoe klein was hij! "Och Heere", zegt hij, "als ik nog eens een keer geloven mocht, dat zou me zo'n wonder zijn!" En hij had God als zijn Vader leren kennen. Waar hoor je het nog in onze dagen? En dan zo arm, dat hij steeds maar bedelen moest: "Heere, vermeerder ons het geloof."

Huntington moest ook dikwijls bedelen. Hij zegt in een van zijn werken, in de verdediging van kleingeloof: "Ach, u zou ook niet zo'n groot geloof hebben, als het net zoveel beproefd werd als het mijne." Kijk, dát is het krachtigste geloof, wat het meeste beproefd wordt. Dat is een proefhoudend geloof.

Daarom wist Petrus het ook, dat hij in de kracht van God alleen maar bewaard kon blijven. O, dan komt het openbaar, dat de Heere Zijn Woord vervult. Wat Hij zelfs in je jeugd tot je ziel gesproken heeft, dat je soms aarzelend mocht geloven, en dat het dan jarenlang bedekt werd. En vanachteren, als de Heere daar licht over geeft, dan zeggen ze: "Heere, dat hebt U tóen al gezegd; dat is nu veertig jaar geleden, en nu komt dat iedere keer terug." Dan kun je haast niet meer praten, als God je terugleiding geeft van twintig, dertig, veertig jaren terug. Kijk, toen heb Ik dat al gezegd! Wat heb je er weinig acht op gegeven, maar ik heb het wel onthouden.

God vergeet niet een van Zijn volk. Hij weet ze precies te vinden. Hij weet hun adres, ook al verhuizen ze, want God heeft van alle mensen besteld de bepaling van hun woning. Dus Hij weet het al krachtens Zijn eeuwig besluit, waar je woont. Je hebt mensen, die wel een half uur nodig hebben om te zeggen, waar ze zijn. Ze weten het zelf niet, en ze denken dat God het ook niet weet.

Ach, arme tobbers, als ze denken dat God het niet weet, omdat ze zelf zo onkundig zijn. En een mens, die licht van boven krijgt, zegt: "Heere, wat heb ik een licht nodig om mijzelf te kennen, want U kent mij wel." Ik hoef niets te zeggen wat niet waar is, want de Heere komt er wel op terug.

"Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan. Opdat het woord vervuld zou worden, dat Hij gezegd had: "Uit degenen, die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren." Zie je wel, dat Hij er niet één verliest? De gegebenen van de Vader worden in Zijn hand bewaard. Niemand zal ze rukken uit Mijn hand, - niemand zal ze rukken uit de hand Mijns Vaders. O, dat we er eens van zingen mochten uit Psalm 89:14, wat ik nu verzoek te doen.

*Dan zal Ik hen, die dwaas en wreev'lig overtreén,
Bezoeken met de roê en bitt're tegenheén;
Doch over hem Mijn gunst en goedheid nooit doen enden.
Niet feilen in Mijn trouw, noch Mijn verbond ooit schenden;
'k Zal nooit herroepen 't geen Ik eenmaal heb gesproken,
't Geen uit Mijn lippen ging, blijft vast en onverbroken.*

Toepassing

Wat loopt het dikwijls vast in het leven van een mens, al is er wel onderscheid tussen uitwendig vastlopen en inwendig, geestelijk vastlopen. En wat doet de mens zijn best om niet vast te lopen. Nietwaar, wij zijn bezorgd hierover, en daarin verzekerd. En toch laat God het soms zo vastlopen, dat men moet zeggen: "Ik kom verstand tekort." Je kunt niets oplossen als God het niet doet. Moet je dan niet doen wat je hand vindt om te doen? Doet dat met uwe macht, zegt de Heere. En dan daar gebracht te worden, dat je nog geen millimeter tot je lengte toe kunt doen, en geen haar wit of zwart maken, zegt de Heere Jezus.

God laat het vastlopen in de wereld. Je kunt zien, dat de groten der aarde met al de geleerdheid en met hun groot verstand de problemen niet aan kunnen. Ze praten wel. Ze nemen besluiten die ze niet uitvoeren. Zie het maar in de wereld, hoe het gaat met al de problemen. Ze worden opzij geschoven, want God voert Zijn raad uit. Die mensen kunnen het niet uitvoeren als God het niet toelaat. Onder de toelating Gods dan gaat het; ja, dan zie je de goddeloosheid als een stroom. Als een stroom komt de vijand aan, zover God het toelaat, en dan loopt hij vast.

Je ziet het ook met bepaalde personen, dat ze doorgaan. Ze keren de rug naar de kerk toe, en er gebeurt niets met zulke mensen. Nee, Judas mocht ook een hele poos met de Heere Jezus meelopen. Hij droeg nog wel de beurs ook, zo'n vertrouwenspositie had hij. En de Heere Jezus wist dat Hij een dief was. Hij vertrouwde hem de beurs. Hetgeen gegeven werd, werd hem nog toevertrouwd. En hij verkocht de Heere Jezus, hij verried Hem.

En liep het dan niet vast? Ja, hij liep vast, want wij lezen dat hij de strop nam en hij verworgde zichzelf. Hij liep voor eeuwig vast, zo in de verdoemenis. Dat is erg, mensen, als God je daaraan over geeft. En die man dacht, dat hij niet vastliep. Waar was hij toch beter bewaard om zijn zonde te bedekken, als bij de Heere Jezus? De discipelen verdachten hem zelfs nog niet. "Ben ik het, Heere", riepen ze. Ze zagen zichzelf wel aan voor een verrader, maar Judas niet.

Zie je nu wel, hoever het gaan kan? God laat het vastlopen, jongeren en ouderen, of we het geloven of niet. Hetzij dat je vastloopt bij je dood, hetzij dat je hier vastloopt door Gods genade. Wat zou dat groot zijn!

Ik weet wel, ons vlees moet er niets van hebben om vast te lopen, want dan kun je niet meer vooruit. Wat is dat moeilijk, wat is dat onmogelijk! Ons vlees brult er tegen, het

mijne ook. Vanachteren zie je het nut ervan. Anders ga je net zolang door totdat je in de hel ligt. Dan ga je door, en je denkt dat je buitengewoon gezegend bent, omdat je los mag lopen.

Je moet niet denken, al ben je uit de gevangenis uitgebroken, dat je daardoor op vrije voeten bent. Als iemand uit de gevangenis uitgebroken is, is hij wel zogenaamd vrij, maar hij is toch gebonden. Hij heeft geen minuut rust, want hij is bang dat ze hem grijpen zullen. Hij heeft heel geen rust.

En ik durf wel een beroep te doen op je consciëntie. Waar vind je ziel nu rust? Al heb je rust voor je vlees, en je bent op vrije voeten zogenaamd, toch ben je zo bang. Waar heeft je ziel rust? Nergens, als ze in God geen rust vindt. Al zit je niet in de gevangenis, toch ben je gevangen. De satan houdt ons gevangen, net zolang tot God hem Zijn vaten ontroofd; dan moet hij ze loslaten. Zie je nu, welk een slaaf van de zonde een mens is? Die gaat door, en dan zal hij de vruchten er ook van krijgen.

Maar als God ingrijpt, dan loopt hij vast. De apostelen wisten het niet meer. "Tot Wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Ze waren wel weglopers, maar ze bleven net zolang bij de Heere Jezus, totdat Hij sprak: "Indien gij dan Mij zoekt, zo laat dezen heengaan." Toen liet Hij ze even los, maar in Zijn hart hield Hij ze vast. "Uit hen heb Ik niemand verloren dan de zoon der verderfenis." Die verliest Hij niet uit het oog. Er wordt wel eens gezegd: Het is groot als je eens een oog voor de Heere Jezus mag hebben. Dat is groots, hoor, als het werkelijk waar zaligmakend werk is. Maar nog veel groter is, als je waarneemt dat Hij altijd een oog voor u gehad heeft. Dan zak je zo in elkaar, dan ben je uitgepraat, en dan zit je God te bewonderen.

Maar ach, ook toen ik met mijn rug naar God stond, mijzelf bedoelde en niet geloofde, en kwaad was in mijn hart (ook na ontvangen genade kan je dat overkomen), en dat ik niets van God moest hebben, omdat Hij zulke wegen met mij hield, dat God toch Zijn oog erop hield om mij te bewaren, dat ik niet op wegen zou gaan waarin ik om zou komen in moedeloosheid, of in wegen waarin je de mensen allemaal tegen krijgt. Dat is mij ook niet vreemd, want je moet er maar vast oprekenen: *Die de Heere Jezus volgen, die Godzalig willen leven, worden vervolgd.* Job kreeg zijn eigen vrienden nog tegen. Dat heb ik ook wel eens gehad, dat is niet zo vreemd. Als de Heere je kort bij God houdt, dan krijg je alles tegen, behalve Eén. En Wie is dat? Dat verklaart de apostel: "Zo God voor ons is, wie zal er dan tegen ons zijn?" Ik heb liever alle mensen tegen, dan God tegen.

Als je het op God aan mag laten komen, dan moet je eens opletten, wat de Heere doet, als Hij Zijn woord gaat vervullen. Dan geeft Hij de vijanden de vrijheid om je te grijpen, en dan kun je er niets meer van bekijken, hoe het moet. En dan snijdt de Heere het af in je hart, zodat je er niets meer aan doen kunt. Dan snijdt Hij alle mogelijkheden af. En dan zegt de wereld, én vooral de vrome wereld: 'Daar zit je nu met je dwaasheid, had nu maar niet zo dwaas gedaan.' En Gods volk komt er ook nog bij, en die zeggen: *Dat heb je nu van je hoogmoed.*

Zo ging het met Job ook, ze sloegen hem van alle kanten. En wat was het einde? Er was er maar één, die het verstond: "Mijn Vader, laat Job beproefd worden tot het einde toe!" Je moet maar denken, hoe dicht bij God, hoe minder je verstaan wordt in onze dagen. Dan zeggen ze: *Als het zo moet, dan kun je toch niet leven.*

Nee, je kunt met je vlees niet bij God leven. Dat wordt gekruisigd, en daar moet je zelf niets van hebben; maar je kunt niet anders, omdat God je vasthoudt. Je moet maar niet denken dat je jezelf in die moeilijkheden brengt, hoor. Daar heb je je vlees niet voor

over. Maar God houdt je vast, Die brengt je erin, en Die oefent je in de beproevingen. Dan heb je genade nodig om achter God aan te komen. En dan kun je niets meer werken, dan zet God je van alle kanten vast.

Wat ga je dan doen? Dan ga je uitkijken, of Hij het woord, dat Hij tot je ziel sprak, gaat vervullen, en dan kun je er niets meer aan doen. Dan zit je op de wachttorens, dat wil zeggen: gedurig naar God uitkijken en zelf niets meer kunnen doen. Alleen vragen hoe God het hebben wil.

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saám
Tot de vrees van Uwen naam.*

Kijk, dat is nu de rechte weg. En wat volgt er dan?

*HEER; mijn God, ik zal U loven,
Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw naam en majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

Amen.

Slotzang: Psalm 88 : 11:

*Gij hebt èn metgezel èn vrind,
Van mij verwijderd derd in mijn lijden,
Zodat mijn ziel, hoe z' ook moet strijden,
Bij niemand heul of bijstand vindt;
'k Zoek hen vergeefs, 'k moet eenzaam wenen;
Al mijn bekenden zijn verdwenen.*

6. DE WARE GEMEENSCHAP

Zingen : Psalm 119 : 32.
 Lezen : Handelingen 4.
 Zingen : Psalm 89 : 3 en 7.
 Tekst : Handelingen 4 : 31 en 32.
 Tussenzang : Psalm 133 : 1.
 Slotzang : Psalm 72 : 3.

Geliefden.

Toen de mens op aarde was geschapen, sprak God: "Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt en vervult de aarde." En dat heeft de Heere tegen Noach nog een keer herhaald, na de zondvloed. Maar wat gingen ze doen? Ze gingen een toren bouwen. "Komt" zeiden ze tot elkander, "laat ons een toren bouwen, welks opperste in de hemel zij." Kinderen weten zeker al, welke toren dat was. De toren van Babel. En rondom die toren zouden ze dan blijven wonen. Precies tégen hetgeen God gezegd had: *Vervult de aarde*.

Maar zij dachten: Dan hebben we een hechte gemeenschap, dan hebben we geen gevaren te duchten, dan kunnen we elkander bijstaan. In ieder geval hebben we dan een vrede-rijk op aarde, en de toren in het midden. Dan kunnen we altijd de weg vinden als we weer terug moeten naar huis.

En de Heere kwam neder. Dat is op menselijke wijze gesproken, want eigenlijk is Hij overal. Hij openbaarde Zich, om te zien wat ze gemaakt hadden.

Dus je ziet wel, gemeente, dat de Heere wel ziet wat wij maken, en welke torens wij bouwen. Hij verwarde hun spraak, en de hele gemeenschap, die ze gesticht hadden, was in de war.

Kunt ge het nu begrijpen, gemeente, waar de verwarring op de wereld vandaan komt? Er wordt zo vaak gezegd: "Van de zonde!" Maar dat is zo'n algemeen woord. Het komt daarvan, dat we allemaal precies doen, zoals die torenbouwers van Babel. of je me gelooft of niet, als God je licht geeft in je hart, dan zul je wel zien, dat je ook bij die torenbouwers hoort .

Dat wil nog niet zeggen dat je er één van steen hebt gemetseld of dat hebt laten doen, maar dat je in je hart altijd maar een toren opricht; alsof je eeuwig hier blijft, en dat je gemeenschap zoekt. Niet vragen of het God behaagt, maar - "Komt, laat ons een toren bouwen, en bij elkander blijven."

Het wil ook weer niet zeggen, dat je verspreiden moet en zèlf de plaats van je woning moet kiezen, want dan loop je het grote gevaar, dat je de zuivere waarheid óók zo kwijt bent.

Waar ik het oog op heb, vooral in onze dagen, is, dat ge almaar grote gemeenschappen ziet stichten. Volkerenorganisaties, landelijke organisaties, gemeentelijke organisaties, en dat, om stevig te staan. Ik heb niets tegen organisaties, in die zin om orde te krijgen, maar men organiseert zo vaak om sterk te staan, om zijn zin door te drijven, en daar komt dikwijls de spraakverwarring van. Waarom moet men dag en nacht, week aan week, jaar aan jaar vergaderen onder de volkeren? Weet ge waar het

vandaan komt? Omdat we zo'n toren van Babel gebouwd hebben, en God blaast erin en de spraak is in de war.

God verwarde ze, dus ge ziet wel, dat God alles toch uitvoert zoals Hij het wil. Wat wijs van David, genadewijsheid, in Psalm 86 : 6 berijmd:

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saám
Tot de vrees van Uwen naam.*

En wat is de vrucht?

*HEER, mijn God, ik zal U loven,
Heffen 't ganse hart naar boven;*

En de levende hope in zijn hart:

*'k Zal Uw naam en majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

Daar hadden de apostelen, en die met hen vervuld waren met de Heilige Geest, iets van op de Pinksterdag. Is dat altijd zo gebleven? Nee, want de strijd is óók wel gekomen, vooral toen de kreupele genezen was, die jaren aan de Schonepoort des tempels d gezeten, wat ons beschreven wordt in Handelingen 3.

Toen werden ze om de weldaad, geschied aan een krank mens, die meer dan 40 jaar oud was, in de gevangenis geworpen. Want het feit was niet te loochenen; heel Jeruzalem sprak ervan. En daarom - al konden ze dat wonder niet loochenen - moesten ze degenen die God gebruikt had, verwijderen.

Weet je wat de oorzaak was? Vechten tegen God, dat was heel de strijd. Niet tegen Gods knèchten alleen, maar het is precies zoals Petrus zegt: *Beiden, Pontius Pilatus en Herodes zijn vergaderd*. Tegen wie? *Tegen Uw heilig Kind Jezus*. Daar ging de strijd tegen.

O, wat een vechten tegen God zit er in het hart van de mens. Zo erg! Hij gelooft er niets van, en het is toch waar. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God. Dat zit nu in ieder mens, bewust of onbewust, en het komt eruit ook. Als het maar eens een keer niet naar onze zin gaat, dan komt het eruit. Dan zoeken we een gemeenschap die niet uit God is, om sterk te staan en weerstand te bieden.

Maar nu lees ik in Handelingen 4 van een andere gemeenschap, die God de Heilige Géést werkt. Daarvoor vraag ik thans uw aandacht. Handelingen 4 : 31 en 32 zijn onze tekstwoorden.

En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid.

En de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en één ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen.

Tot zover.

Ziedaar de ware gemeenschap te Jeruzalem. Deze tekstwoorden handelen over:

I. Gebedsgemeenschap.

II. Geloofsgemeenschap.

III. Gemeenschap der heiligen.

U kunt de zaken weer terug vinden in de tekstwoorden.

I. Gebedsgemeenschap.

Wonderlijk dat hier staat, *dat de apostelen baden om vrijmoedigheid*. Dat is nu toch iets waar de meeste mensen wel niets van begrijpen zullen. Dan moet je zo kortgeleden - in Handelingen 2 staat het toch? - Pinksteren gevierd hebben, en dat God toen onder één preek van Petrus drieduizend mensen bekeerde, en nu staat er - lees het maar in de woorden aan de tekst vooraf gaande - in vers 29: "En geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken."

Dat is toch wel een wonderlijke zaak! Ze hadden toch al zo dikwijls gepreekt. Ze gingen toch al uit, toen ze met de Heere Jezus omgingen? En wat heeft Petrus met grote vrijmoedigheid op de Pinksterdag getuigd! En des te meer is hij vervrijmoedigd geworden, omdat God er drieduizend onder zijn prediking bekeerde.

Als je er nu nog eens drieduizend in ons land hebt, dan is het wel groot, denk ik. Ik weet het niet, hoor, ik kan het niet bepalen. Christenen zijn er misschien wel driehonderdduizend, of nog veel meer. Maar we zullen er wel geen driehonderdduizend op kunnen tellen, die van God bekeerd zijn, levend gemaakt dus, als dat duidelijker is. Dan zouden het er al heel veel zijn als er drieduizend waren.

En dan lees ik in dit hoofdstuk, dat hun getal later vermeerderd is tot vijfduizend. Als je het dan eens bezieet in onze geesteloze tijd, dan zou je wel zeggen: "O God, dat mijn hoofd water ware, en mijn oog een springader van tranen, om dag en nacht te bewenen de breuk der dochter mijns volks", zoals Jeremia het uitdrukt.

En wat zijn de mensen tegenwoordig vrijmoedig! De predikers rijzen als paddestoelen uit de grond, en die zijn heus niet zo stuntelig, hoor. Je moet ze maar eens horen. Als er een knecht van God is van geringe afkomst, dan zegt men: Die boeredominee, dat jullie daar naar toegaan, daar begrijp ik niets van. Een Doktor in de godgeleerdheid, daar moet je naar toe gaan. Die kan het nog eens goed zeggen, zo begaafd dat hij is. En daar gaat men helemaal in op.

Maar die apostelen waren vissers, ongeleerde en slechte mensen, staat er in de Statenbijbel. Dat betekent eenvoudige mensen, die ongeletterd waren. En die geven met grote kracht getuigenis van de levende opgestane Christus, en God bekeert er drieduizend op één dag, en enkele dagen later zijn er vijfduizend.

Waar zou dat nu in zitten? Niet dat die apostelen béter waren; dat geloof ik niet, want dan zouden ze zélf bekeerd hebben. Daar kwam het niet vandaan, hoor! Ik geloof dat God de Heilige Geest zo krachtdadig werkte. En die apostelen waren instrumenten die God gebruiken wilde. Die hebben zichzelf bij de Heere nooit aanbevolen, of Hij hen toch eens gebruiken mocht. Nee, maar de Heere heeft ze zelf geroepen. De Heere Jezus heeft zelf gezegd: "Volg mij!" En zij, hun netten verlatende, zijn Hem gevolgd, onvoorwaardelijk.

En God geeft getuigenis aan hun prediking. Nu moet je dat niet alleen als het enige getuigenis zien. Dat kan Gods knechten wel eens geducht in de knel brengen, als er nog nooit mensen onder hun prediking bekeerd zijn geworden. Daar krijgt elke leraar mee te doen, dat hij zegt: "Ben ik nu wel geroepen?" Dat weet ik uit eigen ondervinding wat dat is. Maar daarin bestaat de bevestiging niet alleen, hoor.

Jesaja was toch een kostelijke Christusprediker! Ik wilde dat ik zoveel genade had als Jesaja. Dat mag ik toch wel begeren, veel genade te hebben, en vooral de predikgave en de genade die hij had. En Jesaja moest zeggen: "Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard?" Dus er waren er in die tijd van Hizkia

en Manasse niet veel tot God bekeerd. En ik twijfel er niet aan of het was een echte geroepen profeet. Toch is het een kostelijke zaak, als God dat doen wil onder de prediking. En dan is de Heere zo wijs, dat Hij dat menigmaal lang verbergt, want anders zou je zeker omhoog vliegen. "De mens heeft geen gas, maar wel lood nodig om aan de grond te blijven", zei mijn leermeester altijd. En dat is waar, hoor! Met het minste of geringste ga je de lucht in, nog lichter dan een veertje.

En zie hier eens bij de apostelen; die kregen het benauwd, en de vrijmoedigheid die ze gehad hadden, was weer weg, want wat je hebt, daar hoef je niet om te vragen. De meeste mensen vragen ook niet veel in hun gebed, die zeggen meer tegen de Heere wat ze hebben.

Maar deze apostelen baden: "En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken." Dat zullen toch wel niet veel mensen meer verstaan. Men denkt, als je Pinksteren voor je ziel gehad hebt, en God er drieduizend bekeerd heeft, dat je dan nooit meer onvrijmoedig bent. Maar u ziet het hier: "Geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken.

Ze werden bedreigd. Een, die kreupel was van zijn geboorte af, was genezen geworden. Hij was meer dan veertig jaren oud, en ze kenden hem goed in Jeruzalem. Hij had zo dikwijls gezeten aan de Schonepoort des tempels, bedelend om een aalmoes. En die kreupele sprong nu als een hert. Dat had Pétrus niet gedaan, maar dat had Gød gedaan, door de handen van Petrus en Johannes.

En daarom was de woede, vooral van de leidlieden, ontstoken en ze dreigden scherp. Ze zeiden niet: *Nu moet je geen mensen meer genezen*, maar ze bedreigden hen in het bijzonder, dat ze niet meer zouden spreken over die Naam, over die gehate Jezus van Nazareth. Zie dat was het ergste. Ze waren niet bang dat die kreupele aanhang zou krijgen, maar dat die prediking invloed zou uitoefenen. Daar ging het over.

En wat een druk kon dat zelfs zetten op de harten van de apostelen. En waar bracht ze dat? Menigeen zou zeggen: We moeten zien dat we ons verenigen, dan kunnen we hen de mond stoppen, als ze ons dreigen. Maar dat deden ze niet. Ze namen het beste en het meest geduchte wapen ter hand. En wat zou dat nu wel zijn? Dat is het beste wapen, dat de meeste mensen laten liggen, en dat ook door Gods volk weinig gebruikt wordt. Dat is dan toch wel een uitnemend wapen, denk ik!

"En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen." Dus ze baden, ze zeiden het tegen God, wat hun overkwam. Dat is een best plaatsje, als je niet naar de mensen gaat met je moeilijkheden. Dat is meestal het eerste, proberen of de mensen je eruit helpen. En dan moet je wel ervaren, dat ze niet eens verstaan waar het over gaat. Dan zeggen ze: Moeten jullie nu nog klagen? Apostelen, die Pinksteren gehad hebben, en waar God drieduizend mensen onder bekeerd heeft? Hebben jullie nu nog geen vrijmoedigheid? Nu begrijp ik er niets meer van, hoor! Nee, de apostelen gingen niet naar de mensen toe.

"En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen." Ze waren gemeenschappelijk in de nood. De apostelen zeiden niet: "Petrus en Johannes, dat had je niet moeten doen!" Ze wisten, dat die apostelen het nies gedaan hadden, maar dat Gød het gedaan had.

En daarom, lees de tekstwoorden maar na, dan zul je het vinden: *"En als ze gebeden hadden."* Dat staat in het meervoud, dat geldt dus al de apostelen en die bij hen waren.

We zeiden in onze *eerste hoofdgedachte te zullen spreken over*: De gebedsgemeenschap.

Daar is wat vooraf gegaan. Daar is de gebedsnood, de gebedsgenade aan vooraf gegaan. Men krijgt geen ware gebedsnood uit zichzelf, hoor. Weet je, waarom de mensen in hun gebed zoveel tegen de Heere zeggen? Omdat ze niet in de *nóód* zitten, daarom vragen ze niets. Dat is toch heel eenvoudig. Ze durven soms in de bewoording niet te zeggen: "Heere, wat hebben we toch genoten!" want anders zeiden ze dat misschien ook nog.

Maar als een mens in de nood zit, dan zegt hij ook niet: Heere, wat moet ik nu eens zeggen? We lezen in Psalm 130 berijmd:

*Uit diepten van ellenden
Roep ik, met mond en hart,
Tot U, Die heil kunt zenden;
O HEER, aanschouw mijn smart.*

En op een andere plaats in de Psalmen:

Ik werd benauwd van alle zijden.

Daar was geen uitweg meer.

*En riep de HEER ootmoedig aan.
De HEER verhoorde mij in 't lijden,
En deed mij in de ruimte gaan.*

Hier bidden de apostelen om de ware vrijmoedigheid, want de oorzaak van de tegenstand lag in de prediking, en die hadden ze door God de Heilige Geest gebracht. Nu was diezelfde God wel in staat, om de apostelen bij vernieuwing vrijmoedigheid te geven.

Ze waren precies bij het goede adres, wat alle mensen, daar hoor ik ook bij, voor het laatst houden. Wijlen dominee Fraanje zei wel eens: *God is best, maar ik houd Hem voor het lest*. En het is waar. Ik lees van Philpot in een van zijn preken, dat wij God altijd voor het laatste houden. Een mens is toch zo'n vijand om bedelaar te worden.

En weet je waar men nog een grotere vijand van is? Om bedelaar te blijven, want een bedelaar probeert nog altijd een voorraadjie te krijgen. Als hij dan eens een dag heeft, dat hij niet bedelen kan, of hij krijgt op een plaats, niets, heeft hij nog geen honger, dan komt hij nog niet in de nood. Denk er om, dat een bedelaar erop uit is, om zichzelf te verzekeren, als God het niet doet.

En als zij gebeden hadden, zeiden ze toen: *Ziezo, nu gaan we rusten want nu hebben we het gebed gedaan?* Ik zie het wel eens in de kerk, als het gebed gedaan is, dat ze denken: Nu gaan we een dutje doen. Ik kan dat van oude mensen en van jongeren die zwak zijn, best begrijpen. Maar weet je wat ik wel eens denk? Als je voor God in de *nóód* van je ziel verkeerde, dan sliep je niet meer, zelfs niet 's nachts. En als je in de blijdschap voor God leeft in je hart, dan sliep je óók niet. Want: *te middernacht sta ik op om U te loven*, zegt de Psalmddichter. Die kwam uit zijn bed.

Och, dat is voor Gods volk en knechten toch niet vreemd, dat ze soms uit hun bed gaan, en dat ze zeggen:

*'k Bracht de nachten door met klagen;
'k Liet niet af, mijn hand en oog,
Op te heffen naar omhoog.*

Ja, dat kan ook nog wel eens zijn ten opzichte van de gemeente. Al gaat het dan ook uitwendig goed, maar inwendig gaat het nog niet goed. En als God dat op je ziel bindt,

dan kun je het niet houden. Dan slaap je ook niet meer. Het kan ook zijn in de nood voor jezelf, voor je familie, of voor de kerk in het algemeen, of voor Gods knechten. Dat heb ik ook wel eens meegemaakt, dat een van Gods knechten in de banden en in de diepste, bitterste ellende zat, dat ik vier nachten achter elkaar niet slapen kon, totdat God overkwam. Dan heb je toch een zalig wakker liggen, als God over komt, en dan word je niet moe ook. En weet je wanneer de Heere altijd overkomt? In Psalm 61 kun je dat lezen: "Van het einde des lands roep ik." Kijk, dan ben je aan het eind van het land, dan weet je geen raad meer.

In Psalm 40 staat: "Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald." Dan kun je er niet meer uit, wat de oorzaken dan ook zijn. Daar zal ik niet te breed in zijn. Maar wat een grote zaak is het, als je dat niet alléén moet doen. Als je dan eens waarneemt dat er meerdere zijn, bij wie God de zaken op het hart bindt, dat doet je zo'n genoegen. *Eendracht maakt macht*, maar dan moet het een van Gød gewerkte eendracht zijn, want anders is het een verkéerde macht.

Mensen zeggen vaak: *Met hoe meer we zijn, hoe sterker we zijn*. Dat is niet altijd waar, hoor, want toen er twaalf apostelen waren, met Judas er nog bij, hadden ze niet meer sterkte, omdat die twaalfde er bij was. Maar toen ze met z'n elven waren en Judas er tussenuit, hadden ze meer sterkte. Dus dat ligt er maar aan. Eén steen van het gebouw, vooral een fundamentsteen die verkeerd zit, kan soms de val zijn van het hele gebouw. Maar ... als het wèl samengevoegd is, als Gød het gebouwd heeft, dan is het wel sterk.

Een gebedsgemeenschap. We lezen ervan in de tekstwoorden: "*En als zij, namelijk de apostelen gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen.*" Er staat niet, dat Gød werd bewogen, maar dat de vergáderplaats werd bewogen. Zo werkte God krachtdadig. Ik denk vast, als God deze plaats ook eens zou bewegen, dat je wakker was. Zou u het ook niet denken? Want zo, als er enige beweging komt, schrik je wakker. Als God de plaats eens ging bewegen, zou je misschien denken, dat er een aardbeving kwam.

Zo ging het bij de apostelen. God liet de plaats, waarin ze vergaderden, bewegen. Dát is toch wel een krachtdadige werking van God de Heilige Geest. Het staat er zo eenvoudig. Zij kregen een antwoord op hun gebed, want God bewoog de plaats waarin ze vergaderd waren, en allen, die gebeden hadden, werden vervuld met den Heiligen Geest.

Zie je, dat ze een antwoord kregen? De nood was waar, en daarna kwam de vervulling. En duizenden, die nog nooit in de nood gebracht zijn, bidden om vervulling. Dat kan niet. Een bak vol water kun je toch niet vol doen, maar een lége wel. Dus de ontleding door God de Heilige Geest, de plaatsmaking, gaat altijd voorop, en als God plaats maakt in je hart, mensen, dan kom je in de nood voor God terecht.

En de plaats waarin ze vergaderd waren, werd bewogen. Dat zou nog niet het grootste zijn, maar ze werden allen vervuld met de Heilige Geest. En zo lees ik: *Ze spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid*. Zie daar het antwoord.

Ze hebben gevraagd (in vers 29): "En geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken." Wat heeft een mens graag antwoord als hij iets vraagt aan een ander! Geef nu eens antwoord, zegt hij dan. Zeg het nu eens.

Kinderen, als je wat vraagt aan je vader en moeder, en ze zeggen niets, dat is niet leuk, hè? Zeg nu eens wat, krijg ik het nu of krijg ik het niet. En als het je dan maar beloofd wordt, dan heb je moed, is het niet?

En zo is het in het geestelijke precies eender. Als de Heere iets belooft, dan wordt dat door het geloof, als je dat gekregen hebt, omhelsd. En weet je wat je dan later doet? Dan ga je er op pleiten. "Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken!" En dat gaat alleen als je het weer geloven mag, want als je er aan twijfelt of God het gezegd heeft, dan is het niet waar. Dat is geen pleiten, dat is eisen. Maar het pleiten des geloofs is altijd een werk des geloofs, hoor. Met je natuur kun je niet pleiten, ook niet na ontvangen genade, maar alleen door het geloof:

Gedenk aan 't woord, gesproken tot Uw knecht.

En wat staat er dan bij?

Waarop Gij mij verwachting hebt gegeven.

Dat is geen vervulling, maar verwachting.

En wat doe je, als je iemand verwacht? Wel, dan kijk je gedurig uit of ze nog niet, komen; dat is toch heel eenvoudig. "Maar ik zal uitzien naar den Heere, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen." Micha 7, daar kun je het lezen.

"Geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken." Zo hadden zij gebeden, en ze werden vervuld met den Heiligen Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid. Welke vrijmoedigheid? Want er is een natuurlijke vrijmoedigheid en een geheiligde, geestelijke gelóófsvrijmoedigheid, en over die laatste gaat het nu net. Ze spraken dus het Woord Gods met geloofsvrijmoedigheid, welke de Heilige Geest werkt.

We zijn er mee gekomen tot onze tweede hoofdgedachte, als ik uw aandacht vraag voor:

II. De geloofsgemeenschap.

Want zo staat er: *"En de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en één ziel."* Wat een eenheid! Eén hart. Wij zouden zeggen: Wij hebben elk een hart, en als je nu eens veel mensen bij elkander zou hebben, ieder met zijn eigen hart, (want daaruit zijn de uitgangen des levens), dan krijg je net zoveel meningen als er mensen zijn.

En hier staat: *Zij waren één van hart.* Dat is een kostelijke eenheid! Die is vast niet van het vlees, want dan blijf je redeneren, en soms ga je nog vechten ook. Kijk, vandaar de beroeringen op de wereld, in de maatschappij, in kerken, in huisgezinnen. Ieder denkt, dat hij het 't beste weet.

En hier staat: *De menigte van degenen, die geloofden, was één hart en één ziel.* En één ziel. Het was of ze samen één ziel hadden, zo'n eenheid was er. Wat een kostelijke geloofsgemeenschap!

Wat voor geloof dat was? Dat was geen historisch geloof, het aanvaarden van de Bijbel. Het was ook geen tijdgeloof, waarbij je je verheugt in het kennen en belijden van de waarheid. Ook geen wondergeloof, dat áán ons of door ons een wonder zal geschieden. Maar het was het ware zaligmakende geloof, door de Heilige Geest in het beginsel gewerkt en nu weer in de oefening gebracht. Kijk, daar heb je de ware geloofsgemeenschap!

En waar richt zich dat geloof nu op? Dat omhelst altijd Christus. Hij is het ware Voorwerp des geloofs. Als het niet geoefend wordt, dan rust een mens soms op zijn geloof, omdat hij denkt: *Ik ben er wel een van.* Dan heeft hij de oefening niet, maar als

hij het ware geloof en de geméenschap des geloofs beoefent, dan heeft hij gemeenschap met het Hoofd Christus.

Een lichaam, een natuurlijk lichaam, kan zonder hoofd niet leven. En neem het Hoofd van het geestelijke lichaam, namelijk van Gods Kerk op aarde weg, ze zou dadelijk sterven. Maar als dat Hoofd gemeenschap geeft aan de leden van datzelfde geestelijke lichaam, dan komt het geloof weer in de oefening, en dan is er zo'n geloofsgemeenschap! Dan kan de hand niet zeggen tot de voet: *Ik heb u niet nodig*. En het verstand zal niet zeggen: *Wat nut hebben we van die voeten?*

Dat zijn de meest nuttige dingen van ons lichaam, want als je geen voeten had, waarmee moest je dan toch lopen en staan? En dat zijn voor het gezicht de meest sierlijke leden, zegt de apostel. En we hebben er zo'n groot nut van, maar we hebben er maar geen erg in.

Weet je, wie daar erg in had, dat hij zo'n gemak van zijn voeten had? Die kreupele, die veertig jaar niet goed lopen kon, die is het gemak gewaar geworden toen hij op zijn voeten kon gaan. Die zal wel verstaan hebben wat er in de Bijbel staat: "De kreupele zal springen als een hert", want hij sprong, God lovende. Wat zal die man licht op zijn voeten geweest zijn! In Jesaja 40 staat: "Ze zullen lopen, en niet moede worden; zij zullen wandelen, en niet mat worden." Wanneer? Als de Heere de geestelijke krachten in hun ziel vernieuwt, dan zullen zij als met arendsvleugelen. Dan word je niet moe.

Dat is met preken ook zo. Daar word je wel eens in gesterkt. Ze hebben in mijn vorige gemeente ook wel gezegd: "Hij kon weer niet, maar ik geloof er niets van hoor, want dan zou hij geen twee uur preken, en dan de volgende dag weer."

Maar als Christus de gemeenschap des geloofs werkt aan Christus, en ook de gemeenschap geeft met het volk onderling, en dan zo'n eenheid, dat ze één vare hart zijn, dan hoor je geen klacht, en dan gebeurt het wel eens dat ze aan het zingen gaan:

*Men hoort der vromen tent weergalmen
Van hulp en heil, ons aangebracht;
Daar zingt men blij, met dankb're psalmen:
Gods rechterhand doet grote kracht.*

Dat is een kostelijk vers! Weet je, welke verzen van de Psalmen ik het mooiste vind? Waar God licht over geeft, want dan zie ik hoe het is, en anders niet. Dan ben ik stekeblind.

Geloofsgemeenschap werkt God in het beginsel in de wedergeboorte, en in de oefening, en die wordt eenmaal verwisseld in een volmaakt aanschouwen. Het geloof verwisselt Hij in aanschouwen, de hoop wordt teniet gedaan, maar de liefde, waardoor het geloof werkt, blijft. Dat is geen koude verstandelijke beschouwing. Daar moet je acht op geven. Als je meent het geloof te bezitten, en het wordt niet werkzaam gemaakt door de goddelijke liefde, dan heb je het echte niet. Dan word je niet warm van binnen.

Die Emmaüsgangers hadden een echt geloof. "En was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op de weg en ons de Schriften opende?" Zie je wel, dat was een geloof waardoor ze warm werden van binnen. Geen vréemd vuur, maar géestelijk vuur.

Welk een kostelijke geloofsgemeenschap! En dat kun je ook hebben, die gemeenschap, niet alleen met Gods levende Kerk die je ziet, ook met Gods levende Kerk op aarde, van wie je wel gehoord hebt, maar nog nooit gezien.

En dan denk ik aan wijlen ds. Fraanje, die zei: "Vannacht heb ik heel de Kerk bij mij gehad."

Ik zei: "Ja, maar niet uitwendig, wel geestelijk. Maar nu moet ik toch eens wat vragen: Dan hebt u vannacht het Hoofd zeker ook bij u gehad, want anders kan dat niet."

"Dat heb je goed bekeken", zei hij. "Eerst kwam het Hoofd, en toen kwam de Kerk." Hij lag er toen zo ruim bij; hij dacht dat alle strijd gestreden was.

Ik wil er mee zeggen, geloofsgemeenschap kun je zelfs hebben met mensen, waar je wel eens van gehoord hebt, dat God ze genade had geschonken, en die reeds in de hemel zijn. Dat is een geestelijke gemeenschap. Die mensen in de hemel hebben geen geloof meer nodig; wij wel, zolang we hier op aarde zijn. Je krijgt soms gemeenschap mét, en levende betrekkingen óp Gods triomferende Kerk, waarvan je gehoord of gelezen hebt. Eerlijk waar, hoor!

Als ik in die oude schrijvers lees, ik noem maar een Brakel, of Hellenbroek, of Philpot, of wie dan ook, dan gebeurt het dat mijn ziel zo levendig wordt, en dan zeg ik: *Die zal ik toch eenmaal ontmoeten, niet meer vleselijk, maar géestelijk zullen we toch één zijn.* Wat zal dat zijn, als we met zo'n grote schare tot in eeuwigheid God zullen loven! Ja, dan krijg je de voorsmaken van de eeuwige zaligheid in je hart.

Ze zullen elkander in de hemel ook kennen. Kennen? Ja, want dit is het eeuwige leven, dat ze U kennen, Johannes 17. En als ze Christus hier door het geloof leren kennen, en eenmaal volmaakt, zullen ze dan elkáár niet kennen in de hemel? Hier kennen ze elkaar soms niet goed, omdat ze meer duisternis dan licht hebben, maar in de hemel hebben ze volmaakt licht. Wat zal dat een eeuwig wonder zijn!

Bunyan zegt: "Als ik er kom, is dat het grootste wonder." Bunyan, och, daar kun je zo'n grote achting voor hebben. Hij zegt ervan: "Dan zullen alle hemelklokken luiden, als ik er kom." Dat is natuurlijk een menselijke uitdrukking van verwondering en aanbidding. O, dat zal toch wat zijn, eens volmaakt God te verheerlijken!

"Mensen, als je hier nu nooit iets van leert, wat moet je dan in de hemel doen?" zegt Wilhelmus à Brakel. Dan is het benauwd voor je ziel. Sommige mensen kunnen het op het gezelschap van Gods volk niet uithouden, zo benauwd krijgen ze het dan. Ze hebben het over niets anders dan over God, over het geloof, over de genade, en over de eeuwigheid. Het was benauwd, zeggen ze dan. Maar wat moet je dan in de hemel doen, waar ze ééuwig God verheerlijken, als je het hier al niet uit kunt houden?

Maar ik wil ook nog iets zeggen van *de gemeenschap der heiligen*. Laten we daarvan echter eerst zingen: Psalm 133 : 1:

*Ai zie, hoe goed, hoe lief'Iijk is 't, dat zonen
Van 't zelfde huis, als broeders samenwonen,
Daar 't liefdevuur niet wordt verdoofd;
't Is als de zalf op 's Hogepriesters hoofd,
De zalf, waarmeê hij i s aan God gewijd,
Die door haar reuk het hart verblijdt.*

Toepassing.

III. Dat is nu *de gemeenschap der heiligen*, waarvan wij zongen, en waarover ook gehandeld wordt in het laatste gedeelte van de tekst: *"En niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen."*

Dat is toch mooi, zegt een luiaard; dan hoef ik nooit meer te werken, alleen maar m'n hand op te houden. Alle dingen gemeen. Zo kom ik mooi uit de armoe.

Zó'n gemeenschap was het niet, hoor! Nee. Het was ten eerste een gemeenschap door het geloof aan Christus, en daaruit vloeide de gemeenschap onder elkander. En alle goederen waren hun gemeen. Dat was niet verplicht, hoor, dat had de regering hun niet opgelegd.

Socialist en communist willen ook alles samen delen. Baas spelen over een ander zijn kapitaal, dat willen ze graag. Ondanks het schelden tegen het kapitalisme, willen ze het kapitaal graag in de vingers krijgen, want wie het geld heeft, heeft de macht. Dat zeggen ze niet, maar ze bedoelen het wel.

Maar ... hier vloeit het voort uit de hartelijke liefde tot God, en uit de hartelijke liefde tot elkander. Geestelijke liefde, daaruit vloeide de gemeenschap der goederen. Maar dat was vrijwillig. Als Gods volk ruim van de hemel bediend wordt, en ze geven eens wat meer aan Gods kerk, dacht je dat ze dan voor zich laten trompetten? "Ik zeg u dat gij uw loon weg hebt", zegt de Heere Jezus. Maar als ge wat geeft, dan moet ge het in het verborgen doen, en uw Vader, Die het in 't verborgen ziet, zal het u in het openbaar vergelden. Wat gaat dat gemakkelijk als God je hart opent!

Ik heb wel eens gelezen van Lydia, dat haar hart geopend werd. Ik hoop dat het jullie ook nog eens mag overkomen, hoor! Dat je hart geestelijk geopend wordt, en dat Christus daar een woonplaats maakt. En weet je wat ze toen deed? In Handelingen 16 kun je het lezen Toen zette ze ook de deur open voor de apostel Paulus, en voor Silas en voor wie er van Gods volk maar binnen wilde komen. Haar hart was open, en God was in dat huis, en daarom had ze graag dat dit volk er ook in kwam. Niet om een beetje gezellig te praten, maar omdat ze horen wilde wat die knechten van God te brengen hadden.

En de stokbewaarder moest op de gevangenen passen. Ze wierpen Paulus en Silas in de kerker, en de stokbewaarder moest de nodige slagen toedienen, en hij verzekerde hun voeten in de stok. Dat waren houtblokken met stangen aan elkander verbonden, en dan kon je geen voet verzetten. Die stokbewaarder had de zaak goed verzekerd. En God zond een aardbeving en al de deuren sprongen open. En de stokbewaarder zou zichzelf omgebracht hebben, maar Paulus zeide: *En doe uzelf geen kwaad, wij zijn allen hier.*

We lezen er verder van, dat de stokbewaarder aan God gelovig geworden is, en daarna de gemeenschap der heiligen beoefend heeft, door Paulus en Silas in zijn huis op te nemen. Hij wies hen van de striemen en zette hun de tafel voor.

O, die gemeenschap met Christus, en de daaruit voortvloeiende geestelijke gemeenschap der heiligen, met Gods volk, dat zijn de voorsmaken van de eeuwige zaligheid. Het is maar jammer, dat het in onze dagen zo weinig beoefend wordt. Er wordt veel meer geloof bepráát dan beoéfénd, anders zou het in de gemeenschap onder elkander wel openbaar komen.

Niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware. En dan zeg ik niet, dat je alles moet delen, zo moet je het niet opvatten, maar ik zie de zelfverloochening hierin openbaar komen. Daarin komt nu het ware volgen van Christus openbaar, in het verloochenen van zichzelf. Niet in het vechten voor jezelf, daar heb je de Heere Jezus niet voor nodig, dat kun je zelf wel. Nee, het meeste en het beste is voor mij, en als het dan op is, dan krijgt die ander maar niets, dan moet hij het maar zonder doen. Gaat het zo niet?

Ik geloof dat ik er niet ver naast ben. We zijn allemaal nakomelingen van Adam. En weet je hoe die denken? Bij de een is dat meer openbaar, bij de ander wat verborgen, maar die denken: Ik, ik, en nog eens ik, en als er wat overschiet (meestal is het dan op) dan is het voor een ander. Kijk, dat zijn eigenlievende schepselen! Daar hoor ik nu bij, en jullie ook.

Adam verborg door eigenliefde zijn misdaden. *De vrouw die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij gegeven.* Dus Adam had geen schuld. En die vrouw zegt: *De slang heeft mij verleid.* Dus die had ook geen schuld. En Adam zei: *Die vrouw die Gij mij gegeven hebt.* Eva - de schuld op God. Die was de oorzaak.

Weet je waarom? Hij kon geen schuldenaar worden. Wij kunnen veel worden in de wereld, maar schuldenaar voor God worden wij nooit, daar vecht een mens tegen. Alleen dan, als God je in de schuld zet - opdat alle mond gestopt worde, en de ganse wereld voor God verdoemelijk zij - dan heb je niets meer in te brengen. En dat zijn de gezegendste plaatsen, als de mond gestopt wordt. Dan gaat het hart open.

En zij werden vervuld met de Heilige Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid. En de menigte van degenen, die geloofden, waren bijeen, om de gemeenschap der heiligen te beoefenen, vloeiend uit de gemeenschap aan Christus. O, is dat nu niet om jaloers op te worden? Dat waren nu de voorsmaken van de eeuwige zalige gemeenschap, die Gods volk eenmaal zal hebben met het Hoofd Christus en met de gezaligden in de hemel.

Wat zal dat zijn, mensen! Als je daar iets van in je ziel hebt, dan is al het goed van de wereld niets waard. Totaal niets. *De vreeze Gods is meerder waard, dan het fijnste goud op aard,* zingt de Psalmddichter.

O vrienden, als wij sterven, dat geldt voor mij ook, zullen wij in het sterven nietmetal meenemen, we moeten het al aan anderen overlaten. We kunnen niets meenemen. Maar ... gemeenschap hier, door het geloof in Christus, dat zal eenmaal een volmaakte gemeenschap worden. Zij zullen Hem kenner van aangezicht tot aangezicht.

O jongeren en ouderen, dat de Heere dat nu werke in onze zielen. Kinderen, jongens, ouderen van dagen, ik weet wel dat kunt u zelf niet werken, daar zie ik ook geen kans voor. Ik stel de noodzakelijkheid wel voor, maar ik ga dat niet opdringen Want een boom die we planten óp de grond, die groeit nooit zover ben ik er wel achter. Maar we moeten de noodzakelijkheid voorstellen, en aan de andere kant geloof ik, dat het louter een gave Gods is, een planting van de Heilige Geest, ook wat de oefening betreft. Dat de Heere dat nog eens werken mocht!

Kinderen, wat zou ik verblijd zijn, als je eens een keer bij me kwam, en je kwam vertellen dat je een ongelukkig mens was geworden, een ellendig schepsel, de ellendigste op de wereld. Als je eens kwam vertellen, dat God je dat geleerd had. ook oudere mensen, wie het ook mag zijn, en van welke leeftijd ook, dat speelt geen rol. Geloof maar dat ik dan verblijd zou zijn, als ik horen mocht dat dát waar was. Niet als het niet waar is, dan ben ik er niet blij mee. Maar als dat waar is, wat zou mijn ziel dan verblijd zijn!

Dat de Heere het nog werken mocht; dat God die heilige jaloezie in het hart werke, om ook deelachtig te worden die gemeenschap die nooit meer vergaat. Al is het dat ze hier zo menigmaal verstoord wordt, toch wekt God ze op.

En als Gods volk sterft, dan wordt ze volmaakt. Dan hebben ze een volmaakte gemeenschap aan het Hoofd, en volmaakte gemeenschap met elkander. Wat zal het

dan zijn, als ze voor eeuwig zullen zingen: "Gij zijt waardig te ontvangen de eer, de aanbidding, en de dankzegging tot in alle eeuwigheid, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed!"

Amen.

Slotzang: Psalm 72 : 3:

*Zij zullen U eerbiedig vrezen,
Zolang er zon of maan
Bij 't nageslacht ten licht zal wezen,
En op- en ondergaan.
Hij zal gelijk zijn aan den regen,
Die daalt op 't late gras;
Aan droppels, die met milden zegen
Besproeien 't veldgewas.*

7. DE GEESTELIJKE LEVENDMAKING

Zingen : Psalm 89 : 1.

Lezen : Éfeze 2.

Zingen : Psalm 36 : 2 en 3.

Tekst : Éfeze 2 ; 4 en 5.

Tussenzang : Psalm 89 : 7.

Slotzang : Psalm 105 : 24.

Geliefden.

De apostel Paulus, oud geworden zijnde en in Rome gevangen zittend, schreef aan de gemeente te Éfeze een zendbrief. Hij had daar ook gepredikt. De Heere had zijn dienst gezegend, der mensen hart geopend, en gemeenten door hem als middel doen stichten. En als hij oud geworden is, heeft hij die gemeenten nog niet vergeten, en dan wijst hij ze erop, niet op wat hij gedaan heeft, nee, hij wijst ze op de oorsprong van wat Gód in die gemeente gedaan had.

En zeer duidelijk in het eerste hoofdstuk van deze brief schrijft hij: Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de grondlegging der wereld. Dan vallen gelijk álle mensen er buiten. Hij wijst ze op God de Vader, Die Zijn volk in Christus had uitverkoren van voor de grondlegging der wereld, dat is - van eeuwigheid. Dat is nu een leer, waar de meeste mensen niets van hebben moeten, maar als die leer niet wordt voorgesteld, nooit wordt beleefd, dan zit er geen fundament onder de preek.

De apostel heeft het oog op de gemeente van Éfeze en op zichzelf, maar het geldt voor al Gods volk, voor alle uitverkorenen, als hij schrijft: "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem."

Daar doe je nu zelf niets aan, niet het minste. Dat is zuiver Gods werk, en in het bijzonder het werk van God de Vader. Hij voegt er aan toe: "In Hem." Dat is niet zo moeilijk, Wie hij daardoor verstaat, namelijk in Christus. De uitverkorenen zijn in Christus verkoren, in Hem als het Hoofd. Christus is het Hoofd in de uitverkiezing, volgens Efeze 1 : 4 , en Hij is het Verbondshoofd in het Verbond der genade. Dat kun je lezen in Johannes 17:6. Daar zie je het verband tussen de uitverkiezing en het Verbond der genade, waar de Heere Jezus zegt: *Vader, zij waren Uwe*, te weten door de verkiezing, *maar Gij hebt ze (namelijk die uitverkorenen) Mij gegeven*. Aan Hem als het Verbondshoofd gegeven, opdat Hij voor hen en in hen een volkomen zaligheid uitwerken zou, *opdat ze voor Hem onberispelijk zouden zijn in de liefde*.

Zie je wel, dat de zaligheid alleen van God uitgaat? Ook is Christus verkoren om een Zaligmaker te zijn, opdat Hij Gods welbehagen uitvoeren zal. In Jesaja 42:1 getuigt de Heere: "Ziet, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelke Mijn ziel een welbehagen heeft." En heeft God de Vader het niet van de hemel betuigd bij de dood van de Middelaar, en bij de verheerlijking op de berg: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb?*

Er is dan ook niet één leerstuk, dat ge los kunt maken van Christus. De verkiezing staat niet los van Christus, het Verbond der genade staat er niet los van, het geloof staat er niet los van. En alle weldaden die God hier geeft, en de volkomen zaligheid kan men niet los van Christus zien, want Hij is een volkomen Zaligmaker, om zalig te maken degenen, die door Hem tot God gaan.

Ook schrijft de apostel in het tweede hoofdstuk van de weldaden, die God verheerlijkt in het hart van die uitverkorenen. En daarbij wilde ik u bepalen, inzonderheid bij de geestelijke levendmaking, waarover gehandeld wordt in Efeze 2 : 4 en 5:

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft; ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden).

Tot zover.

Ziedaar een beschrijving van: De geestelijke levendmaking:

- I. De levensfontein. *God, Die rijk is in barmhartigheid.*
- II. De levensstaat. Want zo lees ik: *Ook toen wij dood waren door de misdaden.*
- III. De levensopenbaring. *Uit genade zijt gij zalig geworden.*

I. *De levensfontein. God, Die rijk is in barmhartigheid.*

God, Die rijk is in barmhartigheid. Al weer wijst de apostel naar boven. Hij begint niet met te wijzen op het werk wat in het hart is. Daar is een mens dikwijls zo vol van, dat hij wijst op wat hij er toch wel van ontvangen heeft. Dan is hij vaak rijk in zijn eigen ogen. Dan is hij rijk met zijn gemoedsaandoeningen, of hij is rijk met de weldaden. Maar de apostel wijst -naar boven, dat dáár nu de grootste weldaad ligt.

En wat moeten daar de zielsogen voor geopend worden. Wat zijn er veel mensen rijk met teksten en versjes! Ik heb geen bezwaar er tegen als ze een tekst krijgen van God, waar ze onderwijs uit krijgen. Dat bedoel ik niet; maar enkel een versje in je hoofd of een stukje van een psalm, die krijg ik er soms al tien voordat ik opsta, maar daar kun je niets mee doen, echt niet, hoor! Als je daarmee zalig moet worden, mensen, dan zul je toch wel eeuwig bedrogen uitkomen, vast en zeker.

Maar - God gebruikt de psalmen wel eens, God gebruikt wel eens een tekst om je daaruit te onderwijzen. Dat gaat met geesteslicht gepaard, en dat staat niet los van de Middelaar.

Hier wijst de apostel op de Levensfontein, dat die niet ligt bij de mens, ook niet in de ontvangen genade, maar die Levensfontein ligt in God, *Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft.* Die Levensfontein ligt in God door Christus. God is een barmhartig God, maar Hij is ook rechtvaardig. Allereerst hebben we dus: De deugd of de eigenschap Gods, die barmhartigheid heet. God riep al Zijn deugden uit voor Mozes, dat de Heere God barmhartig, en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid is.

Zoals die deugd - barmhartigheid - in God is, kan geen mens daar iets van deelachtig worden, want dat is een eigenschap Gods, en de eigenschap is God Zelf, maar het gaat hier over de barmhartigheid, die God verheerlijkt. Daar is hij een fontein van, namelijk in Christus. Want buiten Christus mag er een barmhartigheid zijn over al Zijn werken, waardoor God de toorn nog uitstelt, maar dat is niet de bijzondere barmhartigheid waardoor wij zalig moeten worden.

Bijzondere barmhartigheid, die God verheerlijkt tot zaligheid, is buiten Christus niet te ontvangen. Ik zeg niet, dat al Gods volk, dat levend gemaakt wordt, dadelijk Christus kent; dat is weer een andere zaak. Maar geestelijke barmhartigheid, die gepaard gaat met genade, krijgt men nooit buiten de Middelaar.

Johannes zegt het ons duidelijk in het Johannes-evangelie, Joh. 1:16: "En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade." Ik ken dus geen genadeweldaad, die buiten Christus verkregen kan worden.

God, Die rijk is in barmhartigheid. Wat zijn er veel rijke mensen! Nu bedoel ik niet financieel, die zijn er ook op de wereld, maar die rijk zijn in hun eigen ogen. Die een groot gelovige zijn, dat ze nooit twijfelen. Die hebben de halve bijbel in hun hoofd zitten, en soms ook nog hetgeen ze er later van beleefd hebben in hun hart. Het zijn rijken, waarvan de Heere zegt in Openbaringen 3: "Gij zijt rijk en verrijkt en hebt geen dings gebrek." Dat is een ellendige staat! Maar dat wordt hier niet bedoeld.

Gód, Die rijk is in barmhartigheid. De apostel wijst op de Levensfontein, namelijk *God, Die rijk is*; dat wil zeggen, overvloedig, vol van barmhartigheid. Maar die kunnen wij buiten Christus niet deelachtig worden. Om het een beetje te verduidelijken, verwijs ik u naar Lukas 1 : 78, waarvoor - vol des Heiligen Geestes - Zacharias' ogen geopend werden. En dan zegt hij, doelend op de komst van Christus: *Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods, met welke ons bezocht heeft de opgang uit de hoogte.* Of, zoals de Engelsen het vertalen: *De dageraad van omhoog.* Hij brengt dus de innerlijke beweging der barmhartigheid, die in God is, in verband met Christus. Dat is dus de bijzondere barmhartigheid tot zaligheid. Letterlijk staat er eigenlijk: *Een brandend hart hebben.*

Barmhartigheid bij een mens is het medelijden, waartoe hij bewogen wordt over ellendige mensen. Nietwaar, denk maar aan de gelijkenis van de verloren zoon. Die jongen kwam thuis als een doorbrenger, een wegloper, met berouw. Zijn vader werd met innerlijke ontferming bewogen. Waardoor? Door de ellende van zijn zoon werd hij bewogen. Maar zo is het in God niet.

God wordt niet door mijn of door uw ellende bewogen, want dan zou Hij over alle mensen bewogen zijn. Alle mensen zijn in Adam, als hun verbondshoofd, rampzalig ellendig geworden. *Eertijds*, schrijft de apostel, *waren wij kinderen des toorns, gelijk als ook de anderen.* Dus God is niet bewogen omdat ze ellendig waren. Nee, de bewegingen die in God zijn, komen uit God Zelf op. Hij wordt niet van buitenaf bewogen.

Er is niet één mens op de wereld, die God bewegen kan. Geloofden we dat nu eens, dan werden we zelf bewogen, denk ik. En nu proberen we soms Gód te bewegen in het gebed. Je moet je eigen maar eens nagaan. Als je aan het bidden bent, en er komt een beetje vuur bij, dan probeer je of de Heere niet aan jouw kant wil komen. En weet je waarom? Omdat je zelf niet aan Gods kant kunt vallen, omdat de liefde ontbreekt.

Daarom brengt de apostel hier met de rijkdom van Gods barmhartigheid de liefde Gods in verband. Lees het maar in de tekstwoorden, daar kun je het vinden: *"Door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft."* Dus eer die liefde Gods in het hart van Paulus was, was het al in het hart van God. God is de Fontein der liefde. Dat wordt de mens nooit, al heeft hij nog zoveel genade.

Maar de Heere is de fontein van de genade, van de barmhartigheid, en van de Goddelijke liefde. Daaruit vloeit het voort. Men kan dus, om zo te spreken, het water der genade niet deelachtig worden, dan alleen uit de fontein waaruit het voortkomt. Daarom zeiden we. u te spreken van de Levensfontein, waaruit de levendmakende en de levensonderhoudende genade voortvloeit. En dat is een fontein, zoals er niet een op de wereld is.

Een put kan nog droog worden, maar die put der levende wateren, die fontein der hoven die van de Libanon vloeit, zoals Salomo het uitdrukt, die staat nooit leeg. O, wat een fontein is God in Christus, en wel zulk een fontein, zoals de belijdenisgeschriften getuigen, dat Hij "een overvloedige fontein aller goeden is." Ik spreek hier over de bijzondere barmhartigheid in Christus, waaruit de genade ontvangen wordt, dus over de Levensfontein.

God is een Levensfontein in Christus en niet buiten Hem, en dan heb ik het niet over het natuurlijke, maar over het geestelijke leven. Wij zeiden reeds, dat de tekst over de geestelijke levendmaking ging, dus dan moeten we dat in verband brengen met de geestelijke Levensfontein. Wij hebben ervan gezongen:

Bij U, HEER, is de levensbron.

Een fontein, daar hoef je nooit uit te putten, die geeft zijn water vanzelf op. Nooit een zelfgemaakte springfontein gezien? In Palestina waren er echte. Als ze een fontein, een put van welwater gevonden hadden, dan vochten ze er soms om, zo erg waren ze op dat water gesteld. Denk maar eens aan de geschiedenis van Izak. Telkens namen de Filistijnen de putten af. En eindelijk vonden ze een put van levend water, en over die vochten zij niet. En dan staat er: *Rehoboth, nu heeft de Heere ruimte gemaakt.*

Maar de Heere is een fontein in Christus, die nooit ophoudt met ontspringen. Zolang er mensen tot God bekeerd moeten worden, blijft hij opspringen. Daar is niet één mens die deze fontein open kan krijgen. Duizenden keren heeft Gods volk het geprobeerd, en iedere keer is het mislukt, maar als de Heere de fontein voor je ziel opent, dan hoef je er niets aan te doen; dan zet Hij het land onder water.

Maar dan word je toch goed het onderscheid gewaar, dat, al krijg je water uit de fontein, je zelf nooit een fontein wordt, hoor. Wat kan een mens in de eerste tijd, wanneer hij leven aan zijn ziel heeft, proberen zijn gemoed wat op te wekken, en zijn verstand te veraangenamen door bidden en lezen. Hij is alle dagen bezig om het wat opgewekt te krijgen, en dan laat de Heere het net opdrogen. Dan zegt hij: *Heere, nu is mijn ziel dor en mat, zonder water.* En voordien was het toch zo levendig.

Wat moet hij dan leren? Dan moet men leren waar het levende water vandaan komt. Dat komt niet uit je hart, hoor! Dat moet erin komen als het goed gaat, en dan komt de vrucht er uit. Dat is een levenslange les!

De ware vrijmoedigheid des geloofs bestaat in zich te verlaten op de Middelaar, door Dewelke wij vrijmoedigheid hebben. Maar wat word je toch gewaar, dat je veel vrijmoediger bent, als je een beetje levend water vanonder de dorpel krijgt. Eigenlijk moest dat niet zo zijn. Het geeft wel gemak aan je ziel, ik heb het heel graag, maar dat je dan ook vrijmoediger bent, komt omdat je veel te veel steunt op de ontvangen genade, op dat levende water, en niet op de fontein.

Wie gelooft het nu het beste dat het uit de fontein moet komen? Wie veel van de Heilige Geest heeft. Stéfanus was vol des Heiligen Geestes; hij geloofde dat het absoluut van boven moest komen. Hij hield zijn ogen naar de hemel, om zijn zielsverlangen te openbaren, of God hem veel méér van de Heilige Geest mocht schenken. "En hij, vol zijnde des Heiligen Geestes, hield zijn ogen naar de hemel, en zag de Zoon des mensen staande aan de rechterhand Gods."

Dus, wie verheerlijkte Christus in zijn hart als de Levensfontein? Dat deed de Heilige Geest. Die moet er ons ogen voor schenken, anders zoeken wij de fontein des levens in ons hart. Wij zoeken het hierin en wij zoeken het daarin. En nu wijst ons de apostel

Paulus, als hij zijn brief schrijft aan de gemeente te Efeze, op de Levensfontein. De Vader heeft verkoren, de Zoon heeft verlost, Hij is van eeuwigheid met Zijn hart Borg geworden, Per, de Heilige Geest maakt levend.

Dus wie is nu de Levensfontein? Een Drie-enige God. En daarvan zegt hij, *dat Hij rijk is in barmhartigheid*. God is nooit ledig. Je hoeft nooit te denken dat de Heere geen genade meer heeft. Een mens denkt, als hij in een weg van overtuiging is: "Voor mij zal het wel niet zijn." Dan zit hij hiermee te worstelen en dan daarmee. Dat komt, hij zoekt het altijd bij zichzelf, want hij heeft geen oog voor God. Hij mag het wel weten uit de Bijbel met zijn verstand, maar hij heeft er geen oog voor, waar het vandaan moet komen. Dat ziet hij niet. Daar zijn onze ogen helemaal voor gesloten.

Maar God, Die rijk is in barmhartigheid. Om die bewegingen, die in God zijn, door het geloof te mogen zien, moeten we iets daarvan hebben, al is het niet in dezelfde mate als Stéfanus. En gelijk ik aanhaalde uit Lukas 1: "Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods." Weet u wat Zacharias bedoelt? Dat God bewogen was om Christus op de wereld te zenden. Niet door de ellende, maar door de goddelijke liefde, die in Hemzelf was, werd God bewogen om de Heere Jezus te zenden.

Breng het maar in verband met Johannes 3:16 (de remonstranten hebben die tekst graag); "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft." Daar leggen ze niet de nadruk op het zenden van de Zoon van God, maar daarop, dat God de hele wereld heeft liefgehad.

Maar dat is niet waar, hoor! Als God de hele wereld, dat wil zeggen, alle mensen op de wereld liefhad, dan werden ze ook allemaal zalig. Het komt wel openbaar dat dit niet waar is.

Daar hebben ze weer wat anders op gevonden. *God heeft wel de gehele wereld lief*, zeggen ze dan. De Heere Jezus heeft voor alle mensen betaald, en dat ze niet allemaal zalig worden ligt daaraan, dat men het niet aanneemt. Je moet het geloven en aannemen.

Wat een troosteloze leer, zeiden onze vaders. De Heere Jezus zou voor alle mensen betaald hebben, en alle mensen liefhebben, volgens de remonstranten, en dan moet je de rest zelf doen.

Maar dan kwam ik er nooit. Dan was het niet waar, wat hier de apostel schrijft: "Door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft."

En breng het maar in verband met hetgeen de apostel Johannes schrijft in 1 Joh. 4 : 19: *Wij hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad*. En dan bedoelt hij niet de liefde die in het hart uitgestort wordt, maar de liefde die in God is, en die in het hart door de Heilige Geest uitgestort wordt. Dat gaat niet buiten de Middelaar om. Zo is het ook met de levendmaking van een dode, doch uitverkoren zondaar; Die wordt geestelijk op Gods tijd levend gemaakt.

Lees het maar in het eerste vers van dit hoofdstuk: "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Dus die uitverkorenen komen niet geestelijk levend op de wereld, hoor! Sommige mensen leren dat, maar dat is niet waar. Er zijn er wel, die van de prilste jeugd wedergeboren zijn. Er zijn er misschien ook wel, die al van de ontvangenis wedergeboren worden, maar dat geldt niet van alle uitverkorenen.

De apostel schrijft hier aan de gemeente van Efeze: "Daar gij dood waart door de misdaden en de zonden." Geestelijk dood, wil hij zeggen. En toch ... had God ze toen al lief. God had de uitverkorenen lief met een eeuwige liefde. Lees het maar in Jeremia 31 : 3; daar staat: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid."

Waarom trekt God een mens uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht? Omdat Hij hem van tevoren met een eeuwige liefde bemint. Dus de zaligheid gaat niet van de mens uit, maar die gaat van God uit. Hij is de Levensfontein. Wij hebben het gezongen:

*Bij U, HEER, is de levensbron;
Uw licht doet, klaarder dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen. enz.*

Zie je wel dat het van de Heere Zelf uitgaat?

Hier wordt ook op de Levensfontein in de eerste hoofdgedachte gewezen. *Maar God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft.* Daaruit vloeit het voort dat een mens levend gemaakt wordt. Gods volk leert er wel wat van kennen. Aanvankelijk zijn hun ogen maar al teveel gesloten voor de Heere Jezus, dat God in Christus de fontein van alle geestelijk leven is. Dan zoeken ze veel meer een grondslag, een oorsprong in de weldaden. Ze weten dat wel, maar alle wetenschap is nog geen oefening. Wat heeft de Heere een werk aan Zijn volk om ze er achter te brengen, dat de zaligheid van God alléén uitgaat. Er wordt zo vaak gezongen: *Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.*

Maar vrienden, als je dat eens inleeft, dan lig je er helemaal buiten, dan zul je bij jezelf niets vinden, en dan zul je ook in de ontvangen genade niets vinden, waarom God bewogen was om je zalig te maken. Maar dan zal het wel een groot wonder voor je ziel zijn, dat God je opgezocht en levend gemaakt heeft. Als de Heere die oorsprong ontdekt, dan val je er des te meer buiten. Daar is geen ruimere zaak voor Gods Kerk, als wanneer ze statelijk een buitenvallend mens worden. De Levensfontein Christus, dat is wel zo'n groot voorrecht, die is nooit leeg.

Maar Gods volk klaagt toch zo vaak: *Gun leven aan mijn ziel?*

Ja, dan klagen ze dat ze zelf geen leven meer hebben.

Gaan ze dan dood?

Nee, die God levend gemaakt heeft, sterft nooit meer. Nooit meer Maar dat kan zó ver onder liggen, dat het schijnt of ze dood zijn, en dat ze met de dichter zuchten:

*Gun leven aan mijn ziel,
Dan looft mijn mond Uw trouwe hulp;
Stier mij in rechte sporen.*

Ja, het loopt laag af. En dan moet je geprobeerd hebben om het vuurtje brandend te houden. Denk eens aan wat Bunyan schrijft in de *Christenreize*. Daar stond voor een muur, waar vuur brandde, een man die steeds water in het vuur wierp, om het vuur uit te doven. En Christen begreep er niets meer van. Hij vroeg aan Uitlegger: "Hoe komt dat nu toch? Hij werpt steeds water in dat vuur, en toch blijft het branden."

O, Gods volk denkt ook zo vaak in die eerste tijd, dat het vuur wel uitgaat. Als ze levendig gesteld zijn, zeggen ze: "Ik zal U hartelijk liefhebben, o Heere mijne sterkte." En nu zal ik niet meer zoveel twijfelen, niet meer zoveel wankelen. Maar als de Heere de invloeden van Zijn Geest laat verminderen, dan denken ze: Dat loopt op niets uit, ik houd er niets meer van over, straks is het mis met mij. Dan beginnen ze altijd te twijfelen.

Hoe komt dat nu? Omdat er water in het vuur gegooid wordt. De mensen zien niet, waar het vandaan komt, dat dit vuur toch brandende blijft. Dat zag Christen niet.

En dan lees ik, dat Uitlegger Christen bij de hand nam, en hij bracht hem achter de muur. En wat zag hij toen? Een man met een oliekan, die iedere keer olie in dat vuur goot, en daarom bleef het branden.

Kijk, die man met de oliekan was nu de bron dat het vuurtje bleef branden. Dus ik maak onderscheid tussen de levensfontein en de olie die eruit komt. Wij moeten uit Christus volheid, uit de Levensfontein, bediend worden, en dat gaat niet buiten Gods soeverein welbehagen om, want dat beheerst alle zaken.

Al de genade, en ook het verbond der genade, staat onder de beheersing van de uitverkiezing. Tegenwoordig verkondigt men allemaal genade, los van de uitverkiezing. Dat heb ik nog nooit gelezen. In Jesaja 53 . 10 staat: "En het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan." Dus als de Heere Jezus gaat sterven, staat dat onder de beheersing van dat welbehagen, en ook Zijn opstanding. En lees maar wat Petrus zegt op de Pinksterdag: "Dezen, door de bepaalde raad en voorkennis Gods." Alweer dat welbehagen Gods dat alles beheerst. Wat de Heere Jezus doet, dat is: Gods welbehagen tot Gods eer, tot de zaligheid van Zijn uitverkoren volk, uitvoeren.

En ook hier: *Maar God, Die rijk is in barmhartigheid.* Dat staat onder de beheersing van Gods welbehagen. Hij doet niet wat de mensen willen, Hij doet ook niet wat ik wil, Hij doet wat Hij Zelf wil. Lees het maar in Gods Woord. De Heere doet alles wat Hem behaagt. Meer niet.

Hij doet met de inwoners der aarde naar Zijn wil. En Hij doet ook met Zijn volk naar Zijn welbehagen. Anders was Hij nog minder dan een mens, want een mens probeert ook zijn welbehagen uit te voeren.

Je moet maar eens komen als de zitplaatsen verhuurd worden. Dan is het net een erfenis die verdeeld moet worden, waar soms hele families aan kapot gaan. En weet je waarom? Omdat ik op de troon zit. Daar heb ik het meeste mee op. Mijn welbehagen moet uitgevoerd worden.

Ik denk nog aan die oude moeder in Israël, een oud kind van God. Ds. Fraanje had gepreikt over de soevereiniteit Gods. "Ja moedertje", zeide hij: "'k Heb kostelijk mogen preken."

"Jawel", zei ze, "ik ben het er van harte mee eens."

Hij zei: "Moedertje, je hebt toch wat opgemerkt, en dat wil je me nu niet vertellen."

"Ja dominee", zeide ze, "maar dat doe ik niet graag. Ik zit niet te tobben over Gods soevereiniteit, ik ben het er roerend mee eens wat u gepreikt hebt. Maar weet u waar ik wèl over zit te tobben? Om God soeverein te laten, want ik ben óók gedurig soeverein in mijn hart, en dan zit ik maar te worstelen om het van God te winnen."

"Moedertje", zei hij, "je hebt het gewonnen."

Ja, dat is ontdekking, mensen, om iedere keer soeverein vorst in je hart af te raken. Daar heb ik God voor nodig, en ik denk dat David daar ook wel wat van kende. In Psalm 86 . 6 kun je het lezen:

*Leer mij naar Uw wil te hand'len
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen Naam.*

Zie, zijn wil moest er iedere keer weer aan. Ons welbehagen over de kop, en Gods welbehagen uitvoeren, dat kost precies een hele mens.

O, de rijke barmhartigheid Gods komt letterlijk voort uit het brandende Vaderhart Gods. Daarom zond Hij de Middelaar op de wereld, evenals de Heilige Geest, Die van de Vader en de Zoon uitgaat, gewillig om dat werk uit te voeren. Niet alleen dat Christus Zich overgaf, en met Zijn hart is Borg geworden, maar ook de Heilige Géést is gewillig, om de toepassing te schenken.

II. En nu komen we daarmee aan onze tweede hoofdgedachte: *De levensstaat*, waarvan hier sprake is in de tekstwoorden.

"Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus." Daar heb je nu tweeërlei levensstaat. De apostel schrijft hier aan de gemeente te Efeze, en hij zegt dat God ze lief had in Christus, en rijk is in barmhartigheid, zelfs toen ze dood waren in zonden en misdaden. Daarmee geeft hij een beschrijving van de geestelijke doodstaat waarin we allemaal liggen. Ook de uitverkorenen zijn van nature kinderen des toorns, gelijk als de anderen. Zonder wedergeboorte is niemand in de genadestaat. Of hij nu in de prilste jeugd of in zijn ouderdom is, zonder wedergeboorte is een mens geestelijk dood. Daar gaat het hier over.

Er is een drieërlei dood. De eeuwige dood is het eeuwig straflijden in de hel, de natuurlijke dood is de scheiding van ziel en lichaam, en de geestelijke dood is de staat, waarin wij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren worden. Daarover heeft de apostel het.

Ook toen wij dood waren door de zonden en de misdaden. Dat is een vreselijke staat.

En toch ... zolang een mens geen genade heeft, heeft hij er niet veel last van. Zeker, hij wordt wel eens een keer ontrust in zijn consciëntie, dat hij sterven moet, en voor de rechterstoel moet komen, maar - hij geeft weer wat meer aan de armen, en doet wat goeds aan Gods volk, en - is weer rustig. Of hij verandert van koers, hij doet zijn gebed wat ernstiger, en stelt zichzelf gerust, en dan denkt hij dat het in orde is.

Ik denk dat er wel duizenden op de wereld zijn, die dat meermalen gedaan hebben. Men stelt zich gerust omdat men een keer geweend heeft. Men was eens aangedaan onder de preek en zegt: "Ik heb toch zo gekerkt, mijn gemoed was toch zo aangedaan, dat kan toch wel niet allemaal van mijn natuur geweest zijn." En zo zit men zichzelf maar gerust te stellen.

Er zijn wat mensen die zich gerust stellen. Ik denk van allemaal, zolang God ons Zelf geen heilige onrust geeft. De een met dit, en de andere met dat.

En waar komt dat nu vandaan? Omdat wij geestelijk dood zijn, want als je geestelijk levend gemaakt wordt, dan red je het niet meer om in de rust te komen. Ik zeg niet dat je ze dan niet zoekt, maar de Heere werkt door Zijn Geest die heilige onrust in je hart. En dan kun je maar niet zien, dat dit heilige onrust is. Want als God je bekeert, mensen, van dood levend maakt, weet je wat je dan wel eens denkt? Ik wilde dat ik nooit op die plaats gekomen was, want ik heb niets dan onrust in mijn ziel. Dan heb je dag en nacht God nodig.

Zo overkwam het mij tenminste wel. Ik had gelezen in de *Redelijke Godsdienst* van W. à Brakel, en ik smiet het boek tegen de muur aan, zo kwaad werd ik vanbinnen bij de eerste bladzijde die ik las. Ik zei: "In dat boek lees ik nooit meer; daar word je dodelijk ongerust van. Dan heb je geen leven meer op de wereld."

Velen hebben kasten vol met oude schrijvers, maar lezen er niet veel in. O, ik zou het een ieder wel aan willen raden: "Lees toch die oudvaders, lees de kostelijke preken van onze leraars, en lees de kostelijke preken van Philpot!" Dus die raad ik wel aan. Dat doe ik zelf ook met vermaak.

Maar ... dat wil nog niet zeggen, dat je er levend van wordt, hoor. Ik hoop dat het je nog eens gebeurt, en dan kon het wel eens zijn dat je zó kwaad wordt, dat je het boek tegen de muur smijt, want dan word je dodelijk onrustig. Dan moet je sterven en God ontmoeten, en dat kan niet. Misschien zeggen ze je dan vanbinnen: *Je hebt het niet goed gelezen, ik zou het nog maar eens lezen*. En dan gaat het soms nog dieper erin. Tenminste, zo ging het mij, hoor! Net zolang tot het buiten hop was, en toen opende God een weg waardoor ik alleen nog zalig kon worden, en niet eerder. Och, dat vergeet je nooit! Van de apostelen staat ook: Het was omtrent de tiende ure. Lees het maar in Johannes 1. En toch kun je er niets meer mee doen.

Levendmaking! Het gaat hier over de geestelijke levendmaking of de wedergeboorte. Voordien is men geestelijk dood, en dat openbaart zich in de vrucht, want zo staat er: *"In welke gij eertijds gewandeld hebt naar de eeuw dezer wereld"*. Dan zit de wereld in het hart, en daar heb je je verlustiging in. Dat is een bewijs dat je middenin de dood ligt.

En de apostel schrijft er verder van: *"Naar de overste van de macht der lucht"*; dat is de duivel. En de Heere Jezus zegt in Johannes 8 . 44, waar de Joden zich beroemden dat God hun Vader was: "Gij wilt de begeerten uws vaders doen; die was een mensenmoorder van den beginne, en is in de waarheid niet staande gebleven; want geen waarheid is in hem. Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij uit zijn eigen; want hij is een leugenaar, en de vader derzelve leugen." Hij bedoelt: De duivel is jullie vader geworden.

Adam heeft de duivel gehoorzaamd en heeft van de verboden boom gegeten, en die daad van Adam, die ene daad, het verbreken van het werkverbond, rekent God aan alle mensen toe, ook aan mij en u. Door één mens is de zonde in de wereld gekomen, en door de zonde de dood, in welken allen gezondigd hebben, Romeinen 5 : 12. Dat is de doodsstaat waarin wij leven.

Maar nu staat er hier: *"Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt."* Een mens is voordien geestelijk dood, gescheiden van Gods gunst en van Gods gemeenschap, levende in de wereld en in de zonde, hetzij in de zonde van óngerechtigheid, of de zonde van éigengerechtigheid. Want al wat uit het geloof niet is, dat is zonde, en hij hééft geen geloof.

Maar als God hem levend maakt, is dat geen mensenwerk; dat is Gods werk. Er staat in Gods Woord: "De Geest is het Die levend maakt, en het vlees is niets nut." Dat is bij aanvang ook zo, daarom wordt die Geest *de Geest der wedergeboorte* genoemd. En de Heere Jezus zegt van de Heilige Geest: "Die gekomen zijnde (Hij bedoelt in het hart of op de wereld), Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen."

Zie, die Geest leidt in de waarheid, Die maakt de mens van dood levend. Dat geschiedt door hem af te snijden van Adam, en Christus in te lijven of in te planten, en daardoor wordt hij levend. En in die levendmaking schenkt God de genade des geloofs.

Onze vadersen zeiden ook wel eens: *het wézen des geloofs*. U kunt het ook noemen het *beginsel des geloofs*. Het eerste beginsel. En als dat geloof in je ziel gewerkt wordt,

dan is er ook dadelijk de levende hoop, en de Goddelijke liefde. Want geloof zonder levende hoop en zonder Goddelijke liefde is niet echt. De drie eigenschappen van het genadeleven zijn: Geloof, hoop en liefde; die worden ook genoemd als de eigenschappen van de uitverkiezing.

En daarvan zegt de apostel: *"Heeft ons levend gemaakt met Christus."* U moet dus niet denken, dat God een mens levend maakt en dat Hij hem dán Christus inlijft, want dan staat dat leven los van de Levensfontein; dat kan niet. Nee, God snijdt hem van Adam af, en lijft hem Christus in, en daardoor wordt die dode, doch uitverkoren zondaar levend, gééstelijk levend gemaakt. Zuiver het werk van de Heilige Geest; daar doe je niets aan.

En zodra je levend gemaakt bent, openbaart zich dat. Als een mens geboren is, openbaart hij dat. Een dood kind geeft geen geluid, maar als een levend kind geboren wordt, dan geeft het geluid. Wat zegt het dan? Dag vader, dag moeder? Welnee, dat heb ik nog nooit gehoord. Zo praten ze tegenwoordig, maar dat geloof ik niet. Ze zijn altijd wénend op de wereld gekomen.

O, dat arme volk van God, pas wedergeboren, zou zich dood wenen, dat ze tegen God gezondigd hebben! Anders ween je wel omdat je naar de hel toe moet, omdat je vreest voor de straf, maar echt wenen uit liefde Gods, dan moet je ze eerst in je hart hebben.

En dat is zo ook bij de voortgang, hoor. Een mens kan duizend tranenbeken storten, maar uit de liefde tot God wenen is heel wat anders. Dan zou je niet meer op kunnen houden. Je zou sterven onder het gewicht van je eigen zonden, die zo'n schuld en smart veroorzaken.

Zie, daarom zeg ik, als bij een mens de liefde Gods in zijn ziel uitgestort wordt, dan kun je dat wel merken; dat vernedert zo'n ziel voor God. Dat is zuiver het werk van God de Heilige Geest, Die het uit Christus neemt. Daarom staat er: "U heeft Hij mede levend gemaakt, met Christus." Die zondaar kent Christus niet; in de oefeningen moet hij daar wat van leren kennen. Dat zijn de levensoefeningen of de levensopenbaringen.

II. Onze derde hoofdgedachte: *De levensopenbaring.*

Gelijk er ook staat: "Uit genade zijt gij zalig geworden." Dat moet hij nu gaan leren. Als hij een levendgemaakt mens is, dan zeggen de mensen: "Jij bent er een van, je bent nu klaar." Welnee mensen, dan begint het pas. Een levendgemaakt mens wordt in de strijd geworpen, die moet levensóefeningen doen.

Leren we het onze kinderen ook niet? Wij proberen ze te laten lopen, en te leren praten, en later moeten ze het soms afleren. Daar heb je nog veel meer moeilijkheden mee, met òf te leren dan met áánleren, want aanleren gaat gemakkelijker dan afleren. Ik zit er altijd nog mee te tobben. We hebben veel meer praatgeloof dan daadgeloof.

Maar ... een levend kind moet wel voedsel hebben. Je hoeft niet te vragen of ze al honger hebben. Die kleine kinderen laten wel zo'n geluid horen, dat je het door het gehele huis kunt horen, als ze wat nodig hebben, al kunnen ze het niet vragen. En wat zegt de moeder dan tegen die grote kinderen? Eerst de kleine helpen, jullie moeten maar even wachten. En als het dan eten krijgt, dan is zo'n kind zo rustig en tevreden, dan zou het zo in slaap vallen. Dat natuurlijke leven is niet zaligmakend, maar komt wel van boven.

En wat is het een wonder! Als God nu een mens gééstelijk levend maakt, dan schreeuwt hij óók om levensvoedsel. En als de Heere dan overkomt in zijn hart, en Hij geeft hem die zoete vruchten van de genade, dan is hij zo tevreden. Dan zegt hij: Nu

geloof ik vast dat ik er een van ben, want de Heere heeft Zijn liefde zo werkzaam gemaakt in mijn ziel. Nu twijfel ik er niet aan. *Want, Heere! Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet.* Nu zal ik wel nooit meer twijfelen, want nu hebt Gij zo duidelijk gezegd dat ik er een van ben, dat ik vast en zeker zalig wordt. Nu twijfel ik niet meer, en ik word het zo gewaar; ach, ik ben er toch zo vol van!

Later zeggen ze: Wat ben ik toch leeg, maar in die tijd zeggen ze: Ik ben er toch zo vol van. Dat staat ook nog in de Bijbel: "Roep uit de keel en houdt niet in." En in Job staat: "Mijn buik is der woorden vol, ik zal spreken opdat ik lucht krijg."

Ja, dat volk van God moet in die eerste tijd wel eens praten, hoor! En verstandige geofende mensen zeggen niet: *Dat is niets.* Het zijn meest van die hoge geesten, die zeggen: Dat is niets, want nu heb je wel een beginsel in je hart hoor, maar kijk, het moet dáár komen.

Och, zeg nu eens tegen een kind van twee jaar, dat hij een volwassen mens moet worden, wat zou hij daarvan begrijpen? Dat zijn onverstandige onderwijzers, denk ik, die dat tegen een klein kind zeggen. Kinderen willen zelf wel groeien.. Is het niet, kinderen? Jullie willen allemaal groter worden. Het zit dus in de natuur van een mens, om wasdom te krijgen. Hij wil omhoog.

En nu is het in het genadeleven niet anders, men wil ook omhoog, maar men weet niet hoe men dat bekomen moet. Maar dan gaat het net niet goed, als ze omhóóg gaan. En nu is de Heere zo wijs, dat Hij Zijn volk gedurig omláág brengt. Dat is toch een raadsel, want er is niet één mens die naar beneden wil. Zacheüs klom ook in een boom om de Heere Jezus te zien. En om Hem te zien, moest hij eruit komen. "Ik moet heden in uw huis zijn." Dus hij moest er toch uit. En al zit je in de hoogste boom, als de Heere Jezus komt, dan haalt Hij je eruit, om in je huis en in je hart te blijven.

Een wedergeboren, een levend gemaakt mens zal het ervaren, dat hij niet alleen de levensopenbaring heeft in het schreeuwen naar zijn voedsel, maar dat hij ook levenskennis krijgt.

Die kleine kinderen in de wieg kunnen niet zeggen: Dat is mijn moeder en dat is mijn vader. Maar laat vader en moeder er maar eens boven komen, en laat ze eens spelen met die kleine, dan moet je eens kijken, hoe ze reageren. En komt er een vreemde bij, dan kijken ze donker, een beetje angstig. Is het niet waar, kinderen? Je zou toch niet met alle vreemde mensen meegaan? En waarom ben je dan niet bang als vader of moeder komt, tenminste als je geen kwaad gedaan hebt? Anders ben je ook nog een beetje bang, denk ik. Maar waarom ben je daar niet bang van, vooral als ze vriendelijk naar je kijken en lachen? Wel, dan word je de liefde gewaar.

Zo is het nu bij Gods volk precies eender. Als de Heere Zijn vriendelijk aangezicht vertoont door Zijn Woord en Geest, dan zijn ze niet bang om de Heere te ontmoeten. Dan worden. ze de liefde Gods in hun hart gewaar. En vandaar, als ze dat niet hebben, dan zeggen ze: "Nu weet ik het niet meer of God mij liefheeft, want dan zou ik toch meer van die liefde Gods in mijn hart moeten hebben." Kijk, daar hebben ze maar dadelijk geen erg in, dat de liefde in Gods hart is, al wordt ze bij ons niet altijd in het hart beoefend. Ik heb het over de oefening.

Levenskennis! Als een mens opwast, dan krijgt hij meer kennis van zaken. Hij leert mensen kennen, leert zichzelf kennen, leert de omgeving kennen, merkt meer op, is voor bepaalde dingen bezorgd en bang, dat hij daar in zal lopen, wordt ook bang voor de sloten en de grachten om daarin te vallen, en een oud mens gaat voor de hoogte vrezén. Dat zijn allemaal eigenschappen van een natuurlijk levend mens.

Zou dat geestelijk ook niet zo zijn? Hoe meer oefening we krijgen, hoe voorzichtiger we worden. Niet wérelde voorzichtig, zodat je God eraan waagt en je eigen niet. Nee, gééstelijke voorzichtigheid, dat God niet onteerd wordt, dat je ziel niet in de donkerheid komt.

En ach, wat een oefeningen zijn daarvoor nodig! Geestelijke kennis, om de Middelaar te leren kennen. O, ik beken het eerlijk, wat is het toch een vrucht van de openbaring des Heiligen Geestes! Zover als God ons ontdekt aan de staat in Adam, zover zal de Heere ook licht laten vallen op de Persoon en het werk van de Middelaar.

Wat zijn wij blind voor de Heere Jezus! Wij zoeken allemaal een grondslag van genade, niet in de rijke barmhartige God in Christus, maar wij zoeken een grondslag van genade in de genade, die we ontvangen hebben. Net als een dwaze schipper. Als hij aan het varen is, gooit hij zijn anker in het schip, en daar heb je niets aan. Als je dan plotseling in de stormen komt, en in woelig water, dan houdt het niet.

En zo doet Gods volk het ook dikwijls; steunen op de genade en geen houvast aan God hebben, omdat het anker in het schip ligt. En dat moet de Heere ons nu leren, want de mens zoekt het allemaal bij zichzelf. Zacharias is ook stom geworden vanwege zijn ongelof, omdat hij niet geloven kon, dat Johannes zou geboren worden, maar daarna werd hij vervuld met de Heilige Geest, en hij sprak God lovende. Zijn lofzang staat nog opgetekend. Toen mocht hij zien, waar de oorsprong lag, waar alle leven vandaan komt, natuurlijk en geestelijk. En dat de Heere Jezus zou komen als vrucht van de innerlijke bewegingen der barmhartigheid Gods. Dat stemde overeen met wat de apostel Paulus zegt. *God, Die rijk is in barmhartigheid, Die ons heeft liefgehad, ook toen we dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus.*

Uit genade zijt gij zalig geworden. Dat ben ik nog altijd aan het leren, daar ben ik nog niet in volleerd. Ik zou zeggen, ik ben in de zesde klas begonnen en nu zit ik in de eerste. Dat begrijp je zeker niet, kinderen? Gewoonlijk ga je van de 1^e naar de 2^e, en zo klim je op. Maar als je op de school van Christus zit, dan begin je in de hóógste klas, en dan moet je maar aan het dalen, almaar naar beneden. Hoop hebben, dat je nog eens volleerd zult worden, en dan te moeten leren: "Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave."

Dat is een arm boeltje. Mijn vlees heeft er nooit zin in om arm te worden, natuurlijk niet en gééstelijk niet. Men wil geen armoede, maar dan lezen we toch van Maria: "Armen heeft Hij met goederen vervuld."

En dan zeggen de mensen: *Wat is het toch nuttig voor je, dat je geestelijk arm wordt.* Maar ze zeggen het niet voor zichzelf, hoor! Dat kan ik nog begrijpen ook, ik zie ook meer het nut voor een ander dan voor mezelf. Voor een ander kun je het met je verstand bekijken, voor jezelf heb je geesteslicht nodig.

Ach, als dat ontdekkende licht toch ontbreekt, dan word je een grote boom, en dan ben je nog geen heester. Uit genade zalig worden, zegt de apostel, en dan te leren verstaan waar het vandaan komt. Dat zal toch zo'n eeuwig wonder zijn voor Gods Kerk, als ze zien, dat ze er niets aan gedaan hebben dan tegenwerken. Want hoe harder God werkt, hoe harder de mens tegenwerkt.

Wij dan vijanden zijnde, zegt de apostel, met God verzoend. Hoe dichter bij de verzoening, hoe meer je statelijke vijandschap eruit komt. Dat is toch wat, dat een mens middenin de dood ligt! Die wil alles vasthouden en wil niets kwijt. Daarom is het: uit genade zalig worden.

Genade maakt ons los. Als je jong bent, dan heb je veel last van je wéreltsghezindheid. En als je oud wordt en het gaat op het sterven aan, weet je wat je dan krijgt? Dan heb je last van je aardsgezindheid, dan wil je hier blijven.

Geloof het maar gerust, als God Zijn volk niet in de hemel bracht, dan kwamen ze er nooit. En aanvankelijk waren ze zo bekéerd, ze geloofden vast dat ze zalig zouden worden. Ze verlangden naar de hemel; ze konden niet begrijpen dat God ze nog liet leven. Zo is het wel eens geweest: "Heere neem mij nu maar weg, dan hoef ik niet meer te zondigen." Ja, dat zeggen ze wel eens uit de betrekking.

En als God nu gaat trekken, vanbinnen trekken met koorden der liefde, dan zeggen ze: "Heere, zo wilde ik het nu liever niet. Dan gaat het een heel andere kant op, want dan trekt God je naar een plaats toe, waar je helemaal geen zin in hebt. Dan moet je sterven van binnen. De waarachtige bekering in zijn beginsel, in zijn oefening, in zijn vrucht, is het sterven van de oude mens, en de opstanding van de nieuwe. Ik kan het niet beter zeggen dan de catechismus.

Dus dan krijg je een stervend leven, opdat de ogen zullen opengaan om te zien, dat je het leven alleen maar in een Ander kunt hebben. Dat Hij is de Levensfontein waaruit wij gedurig genade voor genade ontvangen. Dat Hij is de Levensgrondslag waarop we alleen voor God kunnen bestaan. Dat Hij is de Levensoverwinnaar waardoor dat volk in de eeuwige zaligheid gebracht wordt.

Zie, hoezeer God door Zijn Geest onderwijst, hoezeer ze er achter komen: "Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof en dat niet uit u, maar het is Gods gave. U heeft Hij levend gemaakt met Christus."

Voor we verder gaan, willen we er eerst van zingen uit Psalm 89 7:

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wand'len, HEER, in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort;
Zij zullen in Uw naam zich al den dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen.*

Toepassing

Kennen wij daar wat van? Aan een natuurlijke levendmaking heb je niets gedaan, maar aan je gééstelijke levendmaking doe je ook niets. Het is zuiver het werk Gods. Paulus schrijft in Filippensen 1 : 6: "Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus." Dus daar doe je niets aan dan tegenwerken.

Wat kennen wij ervan, mensen? In de natuur leer je ook een beetje jezelf kennen. Als je niet helemaal blind bent, leer je er iets van kennen of je lui, of driftig, of opvliegend van karakter bent, of je snel reageert of langzaam. En gééstelijk leer je jezelf ook een beetje kennen.

Nietwaar, als een mens studeren moet, en het wil niet, dan zegt hij: Die kant moet ik maar niet opgaan, daar ben ik niet vatbaar voor, want dat kan ik niet.

En geestelijk zal hij het ook gewaar worden, dat hij zegt: Heere, hoe moet dat nu? Het gáát niet van mijn kant, dat wil niet. En wat gaat hij dan doen?

Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwen Geest.

Want dan moet het. Anders kun je nog wegkruipen en achter je onmacht schuilen, maar dan wordt het in de ziel van Gods kinderen, moeten en niet kunnen. En dan zegt koning Josafath: "Wij weten niet wat we doen zullen, want in ons is geen kracht tegen die grote menigte." De Ammonieten, de Moabieten en de Edomieten kwamen, om Israël te vernietigen. En hij wist het niet meer, geheel verslagen was hij. En wat was de vrucht? "Onze ogen zijn op U." En God gaf, dat de vijanden tegen elkander streden, en zo bracht de een de ander ten verderve. De kinderen Israëls hadden drie dagen werk om de buit te slepen, en op de vierde dag kwamen ze samen in het dal van Beracha, het dal des lofs.

Denk maar aan de Rode Zee. Waarom hebt gij ons uit Egypte uitgeleid? zeiden ze tegen Mozes, alsof Mozes dat gedaan had, zo God verloochenend! En door het geloof zijn ze de Rode Zee doorgestaan, en al het volk dat ziende, gaf Gode lof. Toen zagen ze, dat God de Egyptenaren had laten verdrinken en Israël droogvoets daardoor geleid had, en toen zongen ze Godverheerlijkend.

En hoelang duurde dat? Net zolang als de kracht van de genade aanwezig was, en toen begonnen ze weer te murmureren. Toen murmureerden ze in de woestijn, omdat ze geen eten en geen drinken hadden, en omdat het zo heet was.

En ... wat heeft God ervoor gezorgd! Veertig jaren hebben ze er in omgezworven, en hun schoenen waren niet verouderd, hun kleren waren niet versleten. De Heere heeft er zo voor gezorgd dat ze moesten zeggen: *Het heeft ons aan niets ontbroken*. God heeft manna om hun tenten doen regenen, Hij gaf water uit de steenrots, waar je geen druppel uit verwacht. En toch ... iedere keer murmureren.

Hebben we onszelf wel eens leren kennen? Van nature zijn we altijd aan het murmureren. Weet je waar dat in openbaar komt? In "maar..." Ja, ik heb wel blijdschap hoor, *maar* kijk, *dát* moest ik toch niet hebben. Daar heb je de murmureerder. Weet je wanneer die dood is? Als Gods volk sterft, dan zijn ze die murmureerder kwijt, eerder niet.

Maar als de Heere nu eens laat zien: *Ik ben de Heere uw God, Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgeleid heb, en Die de wonderen verricht heeft*, dan wordt die weg, waarover gemurmureerd wordt, een weg van enkel wonderen. Enkel wonderen, want God dóet veel wonderen. Maar weet je wat wij nodig hebben? Ogen en licht om ze te zien, anders zijn we stekeblind voor God en goddelijke zaken, en voor goddelijke wegen. Al de wegen Gods worden afgekeurd.

Als een knecht van God een weg, die God hem aanwijst, moet bewandelen, dan zegt men: *Dat is ook een dwaas!* Nu gaat hij naar een gemeente waar ze hem niet eens kunnen onderhouden. Straks komt hij om van de armoede. Of men zegt: Nu gaat hij naar zo'n grote gemeente, en dan zo'n zwak mens, dat houdt hij nooit vol. Zo'n dwaze man is dat. Kun je nu begrijpen dat hij zoiets doet? En dan komen die monden en die tongen los. En vanachteren zeggen ze: *Het komt toch nog weer goed uit*. Hoe kan dat nu? Zulke dwaze dingen doen, en dan toch goed uitkomen.

Weet je hoe dat kan? Als de Heere voorop gaat met de wolkkolom en de vuurkolom, dan komt het altijd goed uit. Dan heb je een wegwijzer. Gods wegen zijn zo moeilijk voor het vlees, daar kun je met je vleselijke voeten niet op lopen. Daar heb je geloof voor nodig. Door het geloof zijn ze de Rode Zee doorgestaan, anders hadden ze er niet door kunnen komen, want de Egyptenaren probeerden het ook, en die zijn verdronken.

Het zit ze bij een mens erin, om zijn eigen wegen te bewandelen, en die eigen wegen zijn wegen des doods; die lopen op de dood en de verdoemenis uit. Maar de weg die

God geeft te bewandelen, wordt altijd afgekeurd. Dat doet Gods volk ook. Heere, moet ik dáár naar toe, dat kan toch niet? Dan zit het verstand te redeneren, en dan zeggen ze vanbinnen: Ik doe het niet ook. Gaan preken, ik heb er soms geen zin in. En dan moet God je vasthouden, anders bleef je thuis, dan zou je naar je vlees luisteren. Dan heb je een prikkel nodig vanbinnen om tòch te gaan, door de onmogelijke weg, en als je er dan achter staat en God gaf opening, dan zeg je: Ik ben toch blij dat ik weer gegaan ben, dat ik het niet gewonnen heb, maar dat God het gewonnen heeft. Van achteren zingt dat volk aan de overkant van de Rode Zee:

Heilig zijn, o God, Uw wegen.

Niemand spreek' Uw hoogheid tegen.

Kijk, dan is de mond gestopt. Anders zijn we enkel vijandschap tegen God. Arglistig is het hart - ook dat van mij - dodelijk is het, wie zal het kennen?

Maar als je dat nu eens leert zien, dan krijg je wel eens een hekel aan jezelf. "Ik zal maken, dat ze een walging aan zichzelf hebben." De meeste mensen walgen van een ander. Dan zeggen ze: "Daar heb ik toch zo'n hekel aan!"

Kinderen, je zult ook wel eens denken: *Die mag ik graag, want die geeft mijn zin, en bij die andere krijg ik mijn zin niet, die moet ik niet, die moet er maar uit.*

Ik denk als de Heere ook zo deed, dat wij er allemaal uit moesten, want Hij kan alleen gebruiken, die Hij hebben wil.

O, ik denk nog wel eens aan die oude knechten Gods. "Ik zal zalig worden", zeiden ze, "omdat God het gewild heeft." Waarom word ik gewillig? Omdat God het gewild heeft. Waarom heb ik geloof? Omdat God het gewild heeft. Ja, ik heb wel eens met die oude knechten gezongen:

Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.

Die indrukken krijgen ze er nooit uit bij mij. Ze zijn niet altijd levendig, maar daar denk ik toch wel eens aan terug. Ach, wat een tijd hadden we toen! Niet, dat ik het niet waardeer als je nog getrouw opkomt, dat moet je nu weer niet denken. Maar als je eens bedenkt, hoeveel kinderen Gods er veertig jaar terug nog waren, ach, wat zitten we dan in de armoe te kijken. Nu moet je stad en land afreizen om een kind van God te vinden, zo'n armoe is het geworden.

Was het nu maar eens gééstelijke armoede, dat we daaruit tot God riepen, dan zouden we ook leren verstaan: "De Geest Gods heeft mij levend gemaakt." Die Geest is het Die levend maakt, en het vlees is niets nut.

Dat de Heere die levendmaking nog schenken mocht in het hart van jong en oud, opdat we door een levend geloof dat door de Goddelijke liefde werkt, de levende God mogen leren kennen en vrezen en hier door het geloof leren loven, om het eenmaal eeuwig volmaakt te mogen doen. Amen.

Slotzang Psalm 105:24

Die gunst heeft God Zijn volk bewezen

Opdat het altoos hem zou vrezen.

Zijn wet betrachten en voortaan

Volständig in Zijn wegen gaan.

Men roem' dan d' Oppermajesteit

Om zoveel gunst, in eeuwigheid.